

«Πρόγραμμα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων για την περιοχή του μυθικού Αχέροντα»

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2018

ΟΜΑΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ – ΜΟΔ ΑΕ

Το παρόν έχει συνταχθεί στο πλαίσιο Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ των φορέων:

- ✓ Δήμου Σουλίου,
- ✓ Δήμου Πάργας,
- ✓ Περιφέρειας Ηπείρου,
- ✓ Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού,
- ✓ Φορέα Διαχείρισης στενών και εκβολών ποταμών Αχέροντα και Καλαμά,
- ✓ ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΑΕ ΟΤΑ και
- ✓ ΕΤΑΝΑΜ ΑΑΕ ΟΤΑ

Την ευθύνη των αποφάσεων είχε ΚΟΙΝΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ (ΚΕΠ), αποτελούμενη από τους κάτωθι εκπροσώπους ανά φορέα:

- ✓ **Δήμος Σουλίου:** Σταυρούλα Μπραϊμή – Μπότση, Δήμαρχος – Πρόεδρος ΚΕΠ [Τακτικό Μέλος (ΤΜ)] και Ευάγγελος Ντάγκας, Αντιδήμαρχος [Αναπληρωματικό Μέλος (ΑΜ)]
- ✓ **Δήμος Πάργας:** Αντώνιος. Νάστας, Δήμαρχος (ΤΜ) και Ιωσήφ Σίσκας, Αντιδήμαρχος (ΑΜ).
- ✓ **Περιφέρεια Ηπείρου:** ΠΕ Πρέβεζας: Ευστράτιος Ιωάννου, Αντιπεριφερειάρχης (ΤΜ) και Απόστολος Παππάς (ΑΜ) & ΠΕ Θεσπρωτίας: Δήμητρα Γούλα (ΤΜ) και Αντώνιος Μπάρμπας (ΑΜ).
- ✓ **Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού:** Ιωάννης Χουλιάρης, Προϊστάμενος ΕΦΑ Θεσπρωτίας (ΤΜ) και Ανθή Αγγέλη, Προϊσταμένη ΕΦΑ Πρέβεζας (ΑΜ).
- ✓ **Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά - Αχέροντα - Κέρκυρας:** Γιώργος Ζάκας (ΤΜ) και Μιχάλης Μαραγκάκης (ΑΜ).
- ✓ **ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΑΕ ΟΤΑ:** Γεράσιμος Παπαηλίας (ΤΜ) και Βασίλης Κιτσάκης (ΑΜ).
- ✓ **ΕΤΑΝΑΜ ΑΑΕ ΟΤΑ:** Νίκος Καλαντζής (ΤΜ) και Γεώργιος Άρμπυρος (ΑΜ).

Την ευθύνη της σύνταξης είχε ΟΜΑΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ, αποτελούμενη από τους κάτωθι εκπροσώπους ανά φορέα:

- ✓ **Δήμος Σουλίου:** Λαμπρίνα Παππά, Αθαν. Μαραζόπουλος, Ευάγγ. Ντάγκας,
- ✓ **Δήμος Πάργας:** Ευφρ. Κοντοδήμα, Αθ. Γρηγορίου - Λιόλιου
- ✓ **Περιφέρειας Ηπείρου:** Φρίξος Νάσης (ΤΜ) και Φιλ. Ρέπα (ΑΜ)
- ✓ **Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού:** α) ΕΦΑ Θεσπρωτίας: Κασσιανή Λάζαρη και Πέτρος Πέτσιος, β) ΕΦΑ Πρέβεζας: Δήμητρα Δρόσου.
- ✓ **Φορέα Διαχείρισης στενών και εκβολών ποταμών Αχέροντα και Καλαμά:** Γεώργ. Ζάκας, Μιχ. Μαραγκάκης
- ✓ **ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΑΕ ΟΤΑ:** Αριστοτέλης Σταγκίκας

- ✓ **ΕΤΑΝΑΜ ΑΑΕ ΟΤΑ:** Γιάννης Γεωργίου (ΤΜ) και Γεώργιος Άρμπυρος (ΑΜ)
- ✓ **ΜΕΚΔΕ ΕΜΠ:** Ηλίας Δούλος, Γεώργιος Παναγόπουλος
- ✓ **ΕΣΑμΕΑ:** Νεκταρία Αποστολάκη, Μαρία Σκανδάλη
- ✓ **Δ/νση Δασών Θεσπρωτίας:** Γεώργιος Παπαδημητρίου
- ✓ **Δ/νση Δασών Πρέβεζας:** Βασίλης Δάλαρος

Τη συγγραφή των κειμένων και τη συνολική επιμέλεια είχε η ΜΟΔ αε, μέσω ορισθείσας Ομάδας έργου αποτελούμενης από τους :

- ✓ Κώστα Αρβανίτη
- ✓ Αναστασία Δαλάκα
- ✓ Βιβή Δηλανά
- ✓ Ελένη Κατσουλιέρη

Περιεχόμενα

Ενότητα 1. Εισαγωγή.....	6
1.1 Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη.....	6
1.1.1 Σχεδιασμός και περιεχόμενο του Προγράμματος.....	6
Ενότητα 2. Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης και περιγραφή της περιοχής παρέμβασης	8
2.1 Περιγραφή της περιοχής παρέμβασης.....	8
2.2 Βασικά χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης.....	12
2.2.1 Φυσικό περιβάλλον - συνθήκες.....	12
2.2.2 Πολιτισμικό περιβάλλον.....	19
2.2.3 Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού.....	24
2.2.4 Οικονομικά στοιχεία.....	25
2.2.5 Αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς για το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και την τοπική ανάπτυξη.....	27
Ενότητα 3. Ανάλυση SWOT.....	29
3.1 Παρουσίαση των δυνατών και αδύνατων σημείων καθώς και των ευκαιριών και απειλών για την περιοχή παρέμβασης.....	29
3.1.1 Αρχική αποτύπωση SWOT ανάλυσης της περιοχής.....	29
Ενότητα 4. Παρουσίαση της Στρατηγικής.....	34
4.1 Στρατηγικοί Στόχοι.....	34
4.2 Διαμόρφωση της στρατηγικής.....	35
4.3 Προτεραιοποίηση αναγκών και ευκαιριών.....	36
4.4 Βασικές ανάγκες.....	37
4.5 Ευκαιρίες.....	37
4.6 Προϋποθέσεις ανάλυσης των δράσεων.....	38
4.7 Άξονες Παρέμβασης.....	39
4.7.1 Συσχέτιση Αξόνων Παρεμβάσεων με Στρατηγικούς Στόχους.....	40
Ενότητα 5. Ανάλυση των Αξόνων Παρέμβασης.....	45
5.1 ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 1: Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος.....	45
5.2 ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 2: Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος.....	48
5.3 ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 3: Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας.....	50
5.4 ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 4: Στήριξη της παραγωγής τοπικών προϊόντων και σύνδεσή τους με την τουριστική δραστηριότητα.....	53
Ενότητα 6. Ανάλυση των Δράσεων.....	55
Ενότητα 7. Φορείς υλοποίησης και σύστημα διακυβέρνησης.....	155
7.1 Δυνητικοί δικαιούχοι των δράσεων (φορείς υλοποίησης).....	155
7.2 Σύστημα διακυβέρνησης – εμπλεκόμενοι φορείς – συντονιστικός τοπικός φορέας	155

Ενότητα 8. Διαδικασίες αναθεώρησης – επικαιροποίησης του Προγράμματος	158
8.1 Αναθεωρήσεις – επικαιροποίηση του Προγράμματος μετά τη λήξη της Προγραμματικής Σύμβασης.....	158
8.2 Διαδικασία και αρμοδιότητες για μελλοντικές αναθεωρήσεις – επικαιροποιήσεις του Προγράμματος.....	158
Ενότητα 9. Βιβλιογραφία – Πηγές.....	160

Ενότητα 1. Εισαγωγή

Το στρατηγικό σχέδιο για το Πρόγραμμα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων στην περιοχή του μυθικού Αχέροντα ακολουθεί τις κατευθύνσεις της Ε.Ε. και της χώρας για την Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη.

1.1 Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη

Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 **στρατηγικός στόχος της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης**, σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανονισμούς είναι *«η επίτευξη της απασχόλησης, της κοινωνικής συνοχής και της διατήρησης των πόρων, εστιάζοντας στη φέρουσα ικανότητα και τις ιδιαίτερες ανάγκες των επιμέρους χωρικών ενοτήτων και χρησιμοποιώντας ως κινητήρες της την ανταγωνιστικότητα και την τοπική επιχειρηματικότητα»*.

Στο πλαίσιο αυτό, η **Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη** καλείται να συμπληρώσει και να μεγιστοποιήσει τα οφέλη από την άσκηση των τομεακών πολιτικών και των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Ειδικότερα, η Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη καλείται να αντιμετωπίσει συγκροτημένα τις ιδιαίτερες προκλήσεις στο χωρικό επίπεδο, να μεγιστοποιήσει τα οφέλη από το ΕΣΠΑ σε χωρικό επίπεδο και να προωθήσει την αποδοτική εφαρμογή των νέων «εργαλείων».

Τα βασικά νέα εργαλεία για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων είναι:

- η **Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ)**,
- η **Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ)** και
- η **Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ)**.

Για την Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη δύναται να αξιοποιηθούν πόροι από τα 5 Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)) και διάφορες πηγές χρηματοδότησης (Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΤΕΠ), Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) κλπ.), ώστε να είναι δυνατή η πολυταμειακή και πολυτομεακή παρέμβαση στις περιοχές εφαρμογής των παραπάνω εργαλείων.

Σε ότι αφορά στην εφαρμογή της **Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης στην περιοχή του Αχέροντα**, προβλέπεται κυρίως η χρήση των εργαλείων της **Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης** και της **Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων**.

1.1.1 Σχεδιασμός και περιεχόμενο του Προγράμματος

Ο σχεδιασμός του Προγράμματος αποτελεί πρωτοβουλία των ενδιαφερόμενων φορέων - μελών Εταιρικής Σχέσης, όπως αυτή έχει αποτυπωθεί στην Προγραμματική Σύμβαση με τίτλο: «Συμφωνία εταιρικής Σχέσης για το Σχεδιασμό και την Ωρίμανση Προγράμματος Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων για την περιοχή του Μυθικού Αχέροντα».

Στο παραπάνω πλαίσιο, το παρόν κείμενο αποτελεί το Στρατηγικό Σχέδιο για το Πρόγραμμα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων στην περιοχή του μυθικού Αχέροντα και περιλαμβάνει συνοπτικά:

- Την περιγραφή της περιοχής παρέμβασης
- Τη στόχευση της στρατηγικής
- Το σχέδιο δράσης, το οποίο αποτελεί το επιχειρησιακό σκέλος για την επίτευξη της στρατηγικής (περιλαμβάνει ειδικούς στόχους, τύπους δράσεων, χρονικό προγραμματισμό κλπ.).
- Το χρηματοδοτικό πλάνο για την υλοποίηση της Στρατηγικής.
- Τις διαδικασίες που θα εφαρμοστούν στο πλαίσιο της υλοποίησης και παρακολούθησης της στρατηγικής.
- Το σύστημα διακυβέρνησης της Στρατηγικής (Εταιρική σχέση, Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης ρόλοι – αρμοδιότητες).
- Τις διαδικασίες διαβούλευσης που ακολουθήθηκαν για τη σύνταξη και οριστικοποίηση αυτής και το πλάνο δημοσιότητας που θα εφαρμοστεί κατά τη διάρκεια υλοποίησης της Στρατηγικής.
- Τις διαδικασίες αναθεώρησης/επικαιροποίησης του Στρατηγικού σχεδίου.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του παρόντος Σχεδίου (κυρίως Πρόγραμμα) ανέρχεται σε 25,18 εκ. € και αναμένεται να χρηματοδοτηθεί μέσω των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της προγραμματικής περιόδου 2021 – 2027.

Ως «πρόδρομες» δράσεις της εφαρμογής του κυρίως Προγράμματος περιλαμβάνονται στο παρόν δράσεις/έργα οι οποίες εμφανίζουν σημαντικό βαθμό ωριμότητας και κρίνονται αναγκαίες για την έναρξη εφαρμογής του (Α' φάση). Οι δράσεις αυτές προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο επί μέρους χρηματοδοτήσεων κατά την περίοδο 2014 – 2020 είτε από Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 είτε από άλλους πόρους.

Πέραν των ανωτέρω το Σχέδιο περιλαμβάνει και δράσεις «β' προτεραιότητας» οι οποίες είτε εμφανίζουν πολύ χαμηλό βαθμό ωρίμανσης, είτε σχετίζονται έμμεσα με τη στρατηγική του. Αυτές περιλαμβάνονται στο παρόν ως «Μελλοντικές Δράσεις», πολλές από τις οποίες θα επιχειρηθεί να χρηματοδοτηθούν από άλλα προγράμματα της νέας Προγραμματικής Περιόδου.

Η περίοδος υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Α' φάση, που περιλαμβάνει τις «πρόδρομες» δράσεις/ενέργειες, θα συνάδει με αυτή της χρονικής επιλεξιμότητας του ΕΣΠΑ 2014-2020. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή του θα ξεκινήσει το έτος 2018 και αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί έως το 2023 και το κυρίως Πρόγραμμα προβλέπεται να έχει περίοδο εφαρμογής από το 2023 μέχρι το 2028. Τέλος, επισημαίνεται ότι το παρόν Στρατηγικό Σχέδιο αποτελεί ένα δυναμικό κείμενο, το οποίο μπορεί να αναθεωρηθεί όταν οι εξελίξεις το επιβάλλουν. Στο κείμενο που ακολουθεί περιγράφονται οι διαδικασίες για τις προϋποθέσεις αναθεώρησης του Στρατηγικού Σχεδίου.

Ενότητα 2. Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης και περιγραφή της περιοχής παρέμβασης

2.1 Περιγραφή της περιοχής παρέμβασης

Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης καταλαμβάνει γεωγραφικά θέση στο δυτικό τμήμα της Περιφέρειας Ηπείρου και οριοθετείται σε μια συνολική έκταση 575,746 τετραγωνικών χιλιομέτρων στους Νομούς Θεσπρωτίας, Πρέβεζας και Ιωαννίνων. Στα δυτικά βρέχεται από το Ιόνιο Πέλαγος, στα βόρεια και ανατολικά περικλείεται από τα όρη Παραμυθιάς και τα όρη Σουλίου, προεκτάσεις του ορεινού συγκροτήματος της Πίνδου. Στον πίνακα 1 παρουσιάζονται οι Ο.Τ.Α. της περιοχής παρέμβασης, η έκταση και ο πληθυσμός τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Δήμοι και Κοινότητες της περιοχής παρέμβασης και περιγραφικά στοιχεία τους

	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ/ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	Χαρακτηρισμός	Έκταση (τετρ. Χιλιόμετρα)	Πληθυσμός
ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ	Δ.Κ. Καναλακίου		10,379	2.513
	Τ.Κ. Αμμουδιάς		11,479	308
	Τ.Κ. Αχερουσίας		5,552	300
	Τ.Κ. Βαλανιδοράχης		15,129	538
	Τ.Κ. Βουβοποτάμου		14,054	396
	Τ.Κ. Θεμέλου		17,302	302
	Τ.Κ. Καστρίου		4,476	277
	Τ.Κ. Κορώνης		12,354	387
	Τ.Κ. Κουκκουλίου-Χόχλας	Ορεινή	8,805	192
	Τ.Κ. Κυψέλης		6,152	262
	Τ.Κ. Μεσσοποτάμου		9,405	533
	Τ.Κ. Μουζακαίκων		10,603	310
	Τ.Κ. Ναρκίσσου		8,04	283
	Τ.Κ. Σταυροχωρίου		3,951	203
	Τ.Κ. Σκεπαστού	Ορεινή	13,678	156
	Τ. Κ. Άνω Σκαφιδωτής	Ορεινή	6,253	31
	Τ.Κ. Κορυφούλας	Ορεινή	4,195	59
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΠΑΡΓΑΣ			161,81	6.990
ΔΗΜΟΣ ΣΟΥΛΙΟΥ	Τ.Κ. Γλυκής	Πεδινή	19,214	675
	Τ.Κ. Σκανδάλου	Μειονεκτική	27,297	543
	Τ.Κ. Χόικας	Ορεινή	6,302	265
	Δ.Κ. Παραμυθιάς	Ορεινή	28,386	2.730

	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ/ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	Χαρακτηρισμός	Έκταση (τετρ. Χιλιόμετρα)	Πληθυσμός
	Τ.Κ. Καριωτίου	Ορεινή	8,628	318
	Τ.Κ. Ξηρολόφου	Μειονεκτική	10,433	316
	Τ.Κ. Γαρδικίου	Μειονεκτική	14,53	663
	Τ.Κ. Ζερβοχωρίου	Μειονεκτική	19,181	499
	Τ.Κ. Τσαγγαρίου	Ορεινή	21,507	119
	Τ.Κ. Προδρομίου	Μειονεκτική	10,754	454
	Τ.Κ. Παγκρατών	Ορεινή	8,922	197
	Τ.Κ. Αυλοτόπου	Ορεινή	20,456	135
	Τ.Κ. Σαμονίδας	Ορεινή	21,432	35
	Τ.Κ. Κουκουλιών	Ορεινή	12,254	50
	Τ.Κ. Σεβαστού	Μειονεκτική	5,292	129
	Τ.Κ. Φροσύνης	Ορεινή	17,581	119
	Τ.Κ. Χρυσαιγής	Ορεινή	6,152	161
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ			258,321	7408
ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	Τ.Κ. Βρυσούλας	Ορεινή	13,494	172
	Τ.Κ. Σκιαδά	Ορεινή	11,329	110
	Τ.Κ. Τρίκαστρου	Ορεινή	14,63	0
	Τ.Κ. Ρευματιάς	Ορεινή	11,954	153
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ			51,407	435
ΔΗΜΟΣ ΔΩΔΩΝΗΣ	Τ.Κ. Αλεποχωρίου Μπότσαρη	Ορεινή	10,353	208
	Τ.Κ. Παλαιοχωρίου Μπότσαρη	Ορεινή	12,929	132
	Τ.Κ. Σεριζιανών	Ορεινή	7,978	91
	Τ.Κ. Σιστρονίου	Ορεινή	15,745	303
	Τ.Κ. Ρωμανού	Ορεινή	14,945	403
	Τ.Κ. Δερβιζιάνων	Ορεινή	13,473	252
	Τ.Κ. Μπεστιάς	Ορεινή	18,337	147
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΔΩΔΩΝΗΣ			93,760	1536
ΖΗΡΟΥ	Τ.Κ. Πολυσταφύλου	Ορεινή	10,448	167
	ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΖΗΡΟΥ			10,448
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		46	575,746	16536

Όσον αφορά στη διοικητική διαίρεση, η περιοχή παρέμβασης εκτείνεται συνολικά σε τρεις Νομούς. Τον Νομό Θεσπρωτίας με τον Δήμο Σουλίου, τον Νομό Πρέβεζας με τους Δήμους Πάργας, Πρέβεζας και Ζηρού και τον Νομό Ιωαννίνων με τον Δήμο Δωδώνης. Στην περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνονται 46 Δημοτικές/Τοπικές Κοινότητες: 17 στον Ν. Θεσπρωτίας, 22 στον Ν. Πρέβεζας και 7 στον Ν. Ιωαννίνων.

Από τις 46 Δημοτικές/Τοπικές Κοινότητες, οι 26 έχουν χαρακτηριστεί ορεινές, σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ, από τις οποίες οι 10 βρίσκονται στον Ν. Θεσπρωτίας, οι 9 στον Ν. Πρέβεζας και οι 7 στον Ν. Ιωαννίνων. Έξι Τοπικές Κοινότητες, όλες στον Ν. Θεσπρωτίας, έχουν χαρακτηριστεί ως μειονεκτικές, σύμφωνα με την ίδια Οδηγία.

Το σύνολο της περιοχής παρέμβασης αποτελείται από αγροτικές περιοχές, σε κάποιες εκ των οποίων αναπτύσσεται επίσης η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια. Οι περιοχές αυτές παρουσιάζουν αντίστοιχα χαρακτηριστικά από γεωγραφική, οικονομική και κοινωνική άποψη.

Η περιοχή διαθέτει επαρκή κρίσιμη μάζα από την άποψη του ανθρώπινου δυναμικού και των χρηματοοικονομικών πόρων και ο μόνιμος πληθυσμός της περιοχής παρέμβασης ανέρχεται στους 16.536 κατοίκους.

Οι σαρανταέξι (46) Δημοτικές/Τοπικές Κοινότητες αποτελούν περιοχή εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων CLLD/LEADER (Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020. Οι τρεις από αυτές αποτελούν τόσο περιοχή εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων CLLD/LEADER του ΠΑΑ 2014-2020, όσο και περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος CLLD/LEADER του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 (πολυταμειακή προσέγγιση).

Για τις περιοχές εφαρμογής του τοπικού προγράμματος CLLD/LEADER του ΕΠΑΛΘ το εύρος παράκτιας ζώνης δεν υπερβαίνει τα δέκα χιλιόμετρα από την ακτή, ή τα πέντε χιλιόμετρα από το όριο ποταμού, λίμνης ή λιμνοθάλασσας.

Δύο περιοχές του δικτύου NATURA 2000 (GR2120008 και GR2140001) καλύπτουν μέρος ή ολόκληρη την έκταση σε 20 από τις Τοπικές Κοινότητες της περιοχής παρέμβασης. Από αυτές, οι 13 ανήκουν στον νομό Θεσπρωτίας και οι 7 στον νομό Πρέβεζας. Μία τρίτη περιοχή NATURA 2000 (GR2140003) εκτείνεται στα παράλια της περιοχής παρέμβασης. Στον Πίνακα 2 παρουσιάζονται οι περιοχές και οι εκτάσεις τους.

Πίνακας 2. Περιοχές του δικτύου Natura 2000 εντός των ορίων της περιοχής παρέμβασης

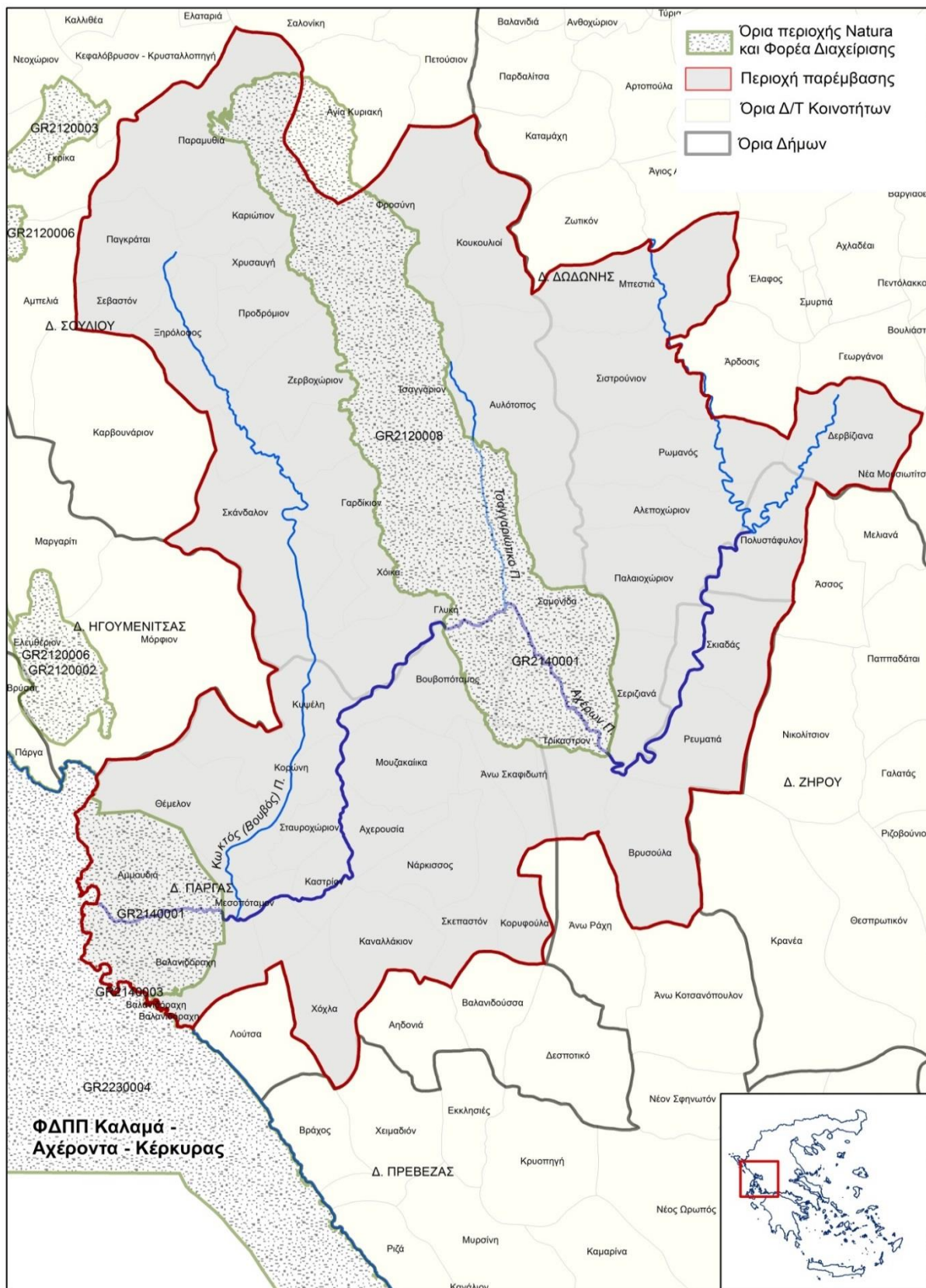
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΚΤΑΣΗ (km ²)
GR2120008	ΟΡΗ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΣΤΕΝΑ ΚΑΛΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΑΧΕΡΟΝΤΑ	116,91
GR2140001	ΕΚΒΟΛΕΣ ΑΧΕΡΟΝΤΑ (ΑΠΟ ΓΛΩΣΣΑ ΕΩΣ ΑΛΟΝΑΚΙ) ΚΑΙ ΣΤΕΝΑ ΑΧΕΡΟΝΤΑ	46,28
GR2140003	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΠΑΡΓΑ ΕΩΣ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΑΓΙΟΣ ΘΩΜΑΣ (ΠΡΕΒΕΖΑ), ΑΚΡ. ΚΕΛΑΔΙΟ - ΑΓ.ΘΩΜΑΣ	15,29
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΤΩΝ 3 ΠΕΡΙΟΧΩΝ NATURA (ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ)		178,48
ΕΚΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ NATURA ΕΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ		114,76

ΕΚΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

575,75

Στον χάρτη της εικόνας 1 γίνεται απεικόνιση της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης και αποτυπώνονται τα διοικητικά όρια των Τοπικών/Δημοτικών Κοινοτήτων και Δήμων, το υδρογραφικό δίκτυο και οι περιοχές NATURA 2000 που αποτελούν και όρια του Φορέα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά - Αχέροντα - Κέρκυρας.

Εικόνα 1. Χαρτογραφική απεικόνιση της Περιοχής Παρέμβασης.

2.2 Βασικά χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης

2.2.1 Φυσικό περιβάλλον - συνθήκες

Η περιοχή παρέμβασης χαρακτηρίζεται από πλούσιο φυσικό περιβάλλον, μοναδική χλωρίδα και πανίδα και σπάνια φυσική ομορφιά. Τα τρία ποτάμια που τη διαρρέουν (Αχέροντας και παραπόταμοί του), ξεκινώντας από τις πηγές τους στα ορεινά και καταλήγοντας στο δέλτα τους στη θάλασσα, διαμορφώνουν ένα τοπίο πλούσιο και ποικίλο, με ορεινούς και ημιορεινούς σχηματισμούς, με έντονο ανάγλυφο, με φαράγγια, παραποτάμια δάση, μικρούς υγροτόπους, εύφορες πεδινές εκτάσεις και παραλίες.

2.2.1.1 Φυσικοί πόροι και φυσικό περιβάλλον

Η περιοχή παρέμβασης αποτελείται από μέρος της λεκάνης απορροής του ποταμού Αχέροντα και των παραποτάμων του, Κωκυτού (Κωκτού), Βουβοπόταμου και Τσαγκαριώτικου ρέματος, η οποία περιλαμβάνει και τα χωριά του Σουλίου και είναι χαρακτηρισμένη ως προστατευόμενη περιοχή, τόσο για την ιστορική και αρχαιολογική της σημασία όσο και για την περιβαλλοντική της αξία, αποτελώντας σημαντικό πόλο έλξης επισκεπτών.

Οι ορεινοί όγκοι στην περιοχή σχηματίζονται κατά κύριο λόγο από τα όρη της Παραμυθιάς και κυρίως τις νότιες απολήξεις τους, καθώς και τα όρη του Σουλίου. Οι δύο οροσειρές έχουν παράλληλη διάταξη με κατεύθυνση βορρά-νότου και χωρίζονται από τον ποταμό Αχέροντα, δημιουργώντας τα «στενά του Αχέροντα». Οι κύριες κορυφές και τα αντίστοιχα υψόμετρα τους είναι: Παραμυθιάς (1658 μ), Μούργκα (1.340 μ), Ζαβρούχο (1.137 μ), Τούρλα (1.082 μ), Πλούφω (930 μ) και Μουγγίλα (870 μ). Σχηματίζονται επίσης μικρά οροπέδια στην υπόλοιπη περιοχή του Σουλίου και χαραδρώσεις από τον ποταμό Αχέροντα και τους παραποτάμους του. Όλα αυτά διαμορφώνουν ένα ανάγλυφο δύσβατο και σε πολλές περιπτώσεις τραχύ.

Ωστόσο, υπάρχει και η πεδινή ζώνη (πεδιάδα Φαναρίου) που δημιουργήθηκε από τις προσχώσεις του ποταμού Αχέροντα και των παραποτάμων του και η οποία χαρακτηρίζεται από υψηλή γονιμότητα. Τέλος, οι χαμηλότερες επιφάνειες των πεδινών εκτάσεων, που αναπτύσσονται κοντά στην παραλιακή ζώνη όπου εκβάλλει ο ποταμός Αχέροντας, έχουν ελώδη χαρακτήρα λόγω της μικρής τους κλίσης, της ανυψωμένης στάθμης των υδάτων και των περιοδικών κατακλίσεων της επιφάνειάς τους. Η περιοχή αυτή παρουσιάζει ενδιαφέρον από υδρογεωλογικής πλευράς, γιατί συνιστά πεδίο τροφοδοσίας και διακίνησης υπόγειων νερών που επιτρέπουν την ανάπτυξη αξιόλογων υδραποθεματικών ζωνών. Πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι η πλημμυλής στράγγιση, λόγω παλαίωσης του αρδευτικού-στραγγιστικού δικτύου, παρακωλύει την πλήρη και αποδοτική αξιοποίησή τους.

Η διέξοδος της περιοχής στη θάλασσα (στο Ιόνιο) γίνεται μέσω δύο μικρών όρμων, του όρμου της Σπλάτζας και του όρμου Φανάρι, όπου χύνεται ο Αχέροντας.

2.2.1.2 Κλιματικές Συνθήκες

Το κλίμα στις παράκτιες περιοχές είναι ήπιο. Προχωρώντας προς το εσωτερικό γίνεται δριμύτερο και με μεγάλες βροχοπτώσεις. Τα μεγαλύτερα ύψη βροχοπτώσεων σε όλη την Ελλάδα σημειώνονται στην Ήπειρο. Σε γενικό επίπεδο μπορεί να σημειωθεί ότι στην περιοχή παρέμβασης επικρατούν δύο κλιματικοί τύποι, με μικρές διαφοροποιήσεις αναμεταξύ τους, οι

οποίοι διατηρούν, σε διαφορετικό βαθμό ο καθένας, τα χαρακτηριστικά του Μεσογειακού κλίματος. Οι τύποι αυτοί κλίματος παρουσιάζονται στις επόμενες παραγράφους:

Μεσογειακός τύπος

Ο κλιματικός αυτός τύπος χαρακτηρίζεται από ήπιους χειμώνες, με σχετικά μικρό ετήσιο θερμοκρασιακό εύρος και ζεστά καλοκαίρια. Κατά την περίοδο του χειμώνα σημειώνονται άφθονες βροχές, οι χιονοπτώσεις είναι σπάνιες και μικρής διάρκειας, ενώ η θερμοκρασία δεν πέφτει σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Ο Μεσογειακός τύπος κλίματος συναντάται στην παρά το Ιόνιο παραθαλάσσια ζώνη.

Ηπειρωτικός τύπος

Ο κλιματικός αυτός τύπος χαρακτηρίζεται από ψυχρό χειμώνα και ζεστό καλοκαίρι και αποτελεί μεταβατικό τύπο κλίματος μεταξύ του Μεσογειακού και του Μεσευρωπαϊκού. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα, η θερμοκρασία φθάνει σε χαμηλά επίπεδα και παρουσιάζει μεγάλο εύρος, οι χιονοπτώσεις είναι αρκετές, οι παγετοί είναι συνήθεις και σημειώνονται πολλές βροχές. Ειδικά ο Δήμος Σουλίου αξίζει να σημειωθεί ότι έχει τα μεγαλύτερα ύψη κατακρημνίσεων στην Ελλάδα (στις πρώτες 1-3 θέσεις στην Ελλάδα).

Ο κλιματικός αυτός τύπος συναντάται στο εσωτερικό της περιοχής παρέμβασης.

Ορεινός τύπος

Ο κλιματικός αυτός τύπος χαρακτηρίζεται από τραχείς χειμώνες και δροσερό καλοκαίρι με τοπικές βροχές, πλησιάζοντας έτσι το Μεσευρωπαϊκό κλίμα, διατηρώντας όμως σε μεγάλο βαθμό τα χαρακτηριστικά του Μεσογειακού. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα η θερμοκρασία φθάνει σε χαμηλά επίπεδα και το θερμοκρασιακό εύρος είναι υψηλό, οι βροχοπτώσεις και χιονοπτώσεις είναι άφθονες και σημειώνεται παρατεταμένη χιονοκάλυψη. Η νέφωση είναι υψηλή, οι παγετοί είναι συνήθεις. Το κλίμα αυτό συναντάται στην ορεινή ζώνη της περιοχής.

2.2.1.3 Γεωμορφολογία – έδαφος – υπέδαφος

Οι γεωλογικοί σχηματισμοί και τα πετρώματα παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλότητα κατά μήκος της περιοχής παρέμβασης, η οποία περιγράφεται παρακάτω, ξεκινώντας από το Δέλτα και προχωρώντας προς τις πηγές του Αχέροντα.

Οι γεωλογικοί σχηματισμοί που περιβάλλουν την περιοχή του Δέλτα στον Αχέροντα, αποτελούνται από αλλουβιακές αποθέσεις που προέρχονται κυρίως από σκληρούς ασβεστόλιθους και δολομίτες, με κατά θέσεις εμφανίσεις γύψου λευκής ή τεφρόχρονης. Στο ΒΔ άκρο της περιοχής συναντώνται μικροί σχηματισμοί σύγχρονων πλευρικών κορημάτων, στις κλιτύς των ασβεστολιθικών όγκων, καθώς και ανώτερος φλύσχης της Ιόνιας ζώνης, που αποτελείται από υποπράσινους μαρμαρυγιακούς ψαμμίτες.

Η πεδιάδα του Αχέροντα περιβάλλεται κυρίως από ανθρακικά πετρώματα τα οποία είναι ασβεστόλιθοι ποικίλης ηλικίας. Στο Νοτιο-Δυτικό τμήμα της πεδιάδας, μεταξύ του Πόρου και της Βαλανιδοράχης, επικρατούν οι ασβεστόλιθοι, καθώς και σχηματισμοί τριαδικών λατυποπάγων, τριαδικής γύψου. Στο Βορειο-Δυτικό τμήμα της πεδιάδας, μεταξύ Μεσοποτάμου και Γλώσσας, επικρατούν οι κρυσταλλικοί δολομίτες και τα τριαδικά

λατυποπαγή, ενώ κατά τόπους υπάρχουν σχηματισμοί γύψου, ασβεστολίθων Σινιών και Παντοκράτορα και υπολιθογραφικών ασβεστολίθων.

Κατά μήκος του ποταμού Αχέροντα συναντούνται μικροί σχηματισμοί σύγχρονων προσχώσεων, καθώς και σύγχρονα πλευρικά κορήματα που απαντούν και σ' άλλα τμήματα της περιοχής, κυρίως κατά μήκος των διάφορων χειμάρρων και παραποτάμων του Αχέροντα. Κοντά στο Τρίκαστρο, απαντούν μικροί σχηματισμοί φλύσχη που αποτελούνται από μαρμαρυγιακούς ψαμμίτες και μάργες.

Οι κύριοι γεωλογικοί σχηματισμοί της περιοχής «Στενά Αχέροντα» είναι ασβεστόλιθοι διαφόρων τύπων, με κυρίαρχους τους ασβεστόλιθους και τους κρυσταλλικούς δολομίτες. Απαντούν επίσης ασβεστόλιθοι Βίγλας, ασβεστόλιθοι λευκοί συμπαγείς, ασβεστόλιθοι υπολιθογραφικοί, ενώ τοπικά συναντούνται και ασβεστόλιθοι με *palaeotrix*. Η περιοχή Λάκκα Σουλίου καλύπτεται από ζώνες φλύσχη.

Πέραν των γεωλογικών σχηματισμών, τα εδάφη της περιοχής είναι κυρίως:

- **Εδάφη από αποσάθρωση σκληρών ασβεστολίθων.** Τα εδάφη που προέρχονται από την αποσάθρωση των σκληρών ασβεστολίθων και χαρακτηρίζονται συνήθως από ισχυρές κλίσεις είναι αργιλλώδους μέχρι αργιλοπηλώδους υφής με όξινη, ουδέτερη ή βασική αντίδραση, επαρκώς εφοδιασμένα με βάσεις Ca, Mg, K. Ο τύπος αυτών των εδαφών υπάρχει στο μεγαλύτερο μέρος της περιοχής των στενών Αχέροντα. Στα εδάφη αυτά απαντώνται διαπλάσεις μακκίας βλάστησης με σποραδικές εμφανίσεις φυλλοβόλων ειδών, όπου τα συνηθέστερα απαντούμενα είδη είναι τα *Quercus coccifera*, *Phillyrea latifolia*, *Quercus frainetto*, *Quercus pubescens* και συστάδες *Quercus ilex* σε υγρότερες θέσεις.
- **Εδάφη από αποσάθρωση φλύσχη.** Πρόκειται για εδάφη που προέρχονται από την αποσάθρωση του φλύσχη, που εμφανίζει εναλλαγές ιλυωδών αργίλων και μαρμαρυγιακών αμμιτών και έχουν αργιλοπηλώδη μέχρι πηλώδη υφή. Είναι μέτρια εφοδιασμένα με βάσεις Ca, Mg και K, έχουν όξινη χημική αντίδραση και κατατάσσονται στα πολύτιμα δασικά εδάφη στα εδάφη αυτά συναντώνται αραιές συστάδες *Quercus coccifera* και *Phillyrea latifolia*. Η γεωλογική μορφή του φλύσχη προσδίδει στα εδάφη που βρίσκονται σ' αυτόν μεγάλη αστάθεια, με αποτέλεσμα παρά το σχετικό βάθος του να καθίσταται προβληματική η αξιοποίησή τους λόγω του κινδύνου διάβρωσης.
- **Αλλουβιακά εδάφη.** Συναντώνται κυρίως κατά μήκος του ποταμού Αχέροντα και των χειμάρρων του και στα εδάφη αυτά συναντώνται συστάδες με *Platanus orientalis*, *Salix alba* και *Alnus glutinosa*. Τα εδάφη αυτά σχηματίστηκαν από πρόσφατες αποθέσεις του Αχέροντα και των άλλων μικρότερων ποταμών και χειμάρρων που υπάρχουν στην περιοχή. Η μηχανική σύσταση του μεγαλύτερου ποσοστού αυτών των εδαφών είναι ιλυοαργιλώδης και αργιλοπηλώδης, ανάλογη δηλαδή με τη σύσταση των εδαφών που δημιουργούνται στις γύρω από την πεδιάδα λοφώδεις και ορεινές εκτάσεις και τα οποία μεταφέρονται ως φερτά υλικά, κυρίως από τον Αχέροντα και εναποτίθενται στην πεδιάδα. Είναι εδάφη βαθιά, υψηλής παραγωγικότητας και συνεπώς κατάλληλα για εντατικής μορφής γεωργία και καταλαμβάνουν μεγάλο μέρος της συνολικής επιφάνειας της έκτασης της περιοχής που περιβάλλει το δέλτα Αχέροντα.

Παρά το γεγονός ότι το κλίμα ευνοεί τις εδαφογενετικές διεργασίες, τα εδάφη γενικά παρουσιάζονται λίγο εξελιγμένα και τούτο διότι είναι σχετικά πρόσφατα και υπόκεινται συνεχώς στην επίδραση των αποθέσεων.

Οι υψομετρικές μικροδιαφορές που δημιουργήθηκαν κατά την απόθεση των ιζημάτων, είχαν σοβαρές επιπτώσεις στην αποστράγγιση και στον βαθμό υδροφορίας των εδαφών. Γενικά, προς τα ανατολικά και κατά μήκος του Αχέροντα, τα εδάφη είναι λιγότερο υδρομόρφα και αποστραγγίζονται καλύτερα.

Οι ακραίες περιοχές της πεδιάδας του Αχέροντα, φαίνεται ότι έχουν επηρεασθεί και από το πλούσιο σε θρεπτικά στοιχεία λεπτό ασβεστολιθικό υλικό που έφθασε με τη διάβρωση των απότομων ασβεστολιθικών εκτάσεων. Το υλικό αυτό συνέβαλε στην ανάπτυξη πλούσιας υδροχαρούς βλάστησης και τη δημιουργία τύρφης.

Κάποια εδάφη προέρχονται από την αποσάθρωση των σκληρών ασβεστόλιθων των λόφων που περιβάλλουν την αλλουβιακή πεδιάδα του Αχέροντα. Είναι αργιλώδους μέχρι αργιλοπηλώδους υφής με όξινη, ουδέτερη ή βασική αντίδραση, επαρκώς εφοδιασμένα με βάσεις Ca, Mg και K. Στα εδάφη αυτά συναντώνται διαπλάσεις μακκίας βλάστησης με *Quercus coccifera*, *Juniperous phoenicea*, *Pinus halepensis*. Τοπικά, απαντούν ακόμη συστάδες με *Quercus ithaburensis* subsp. *macrolepis* και φρύγανα με κυρίαρχο είδος τη *Phlomis fruticosa*.

2.2.1.4 Υδάτινοι πόροι

Η υδρογραφία της περιοχής μελέτης χαρακτηρίζεται από εκτεταμένο δίκτυο υδάτινων πόρων, προσδιοριζόμενο από τον Αχέροντα και τους παραποτάμους του καθώς και τους μικρότερους χειμάρρους τους. Με βάση το μέγιστο χειμαρρικό υψόμετρο των λεκανών απορροής τους μπορούν να καταγραφούν με την ακόλουθη σειρά: Χείμαρρος Τσαγκαριώτικο ρέμα, άνω Αχέροντας, παραπόταμος Κωκυτός, χείμαρροι Κάκαβος και Ξένη και παραπόταμος Βουβός. Πέραν αυτών υπάρχει και πλήθος άλλων μικρότερων χειμάρρων καθώς και λιγότερο σημαντικών ρεμάτων, που συμπληρώνουν το πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο της περιοχής.

Εξαιτίας των υψηλών βροχοπτώσεων, η περιοχή παρέμβασης χαρακτηρίζεται επίσης από έντονα πλημμυρικά φαινόμενα.

Ο ποταμός Αχέροντας ξεκινά από το νότιο τμήμα του νομού Ιωαννίνων, πηγάζοντας από τα όρη του Σουλίου και διασχίζει τους Νομούς Θεσπρωτίας και Πρέβεζας, αποτελώντας ταυτόχρονα το κοινό όριό τους σε συνολικό μήκος άνω των 60 χμ. Η λεκάνη απορροής του Αχέροντα είναι 850 Km² περίπου και η μέση παροχή του ποταμού εκτιμάται σε 5 m³/sec. Εκβάλλει στο Ιόνιο Πέλαγος στο ύψος του Δ. Δ. Αμμουδιάς.

Οι έντονες κλίσεις σε συνδυασμό με το γεωλογικό ασβεστολιθικό υπόστρωμα, τη σχετικά υποβαθμισμένη βλάστηση σε ορισμένες περιοχές και το μεγάλο ύψος βροχοπτώσεων, που συχνά εκδηλώνονται με σφοδρότητα στις ακτές της Ηπείρου, συμβάλλουν στη μεγάλη παραγωγή φερτών υλών και την απόθεσή τους προς τις εκβολές του ποταμού. Λόγω των φερτών υλών του, η γεωργική ζώνη του Αχέροντα-Φαναρίου παρουσιάζει καλή γονιμότητα εδάφους, δημιουργώντας μια εύφορη πεδιάδα. Αρκετά συχνό είναι το φαινόμενο υπερχειλίσεων και πλημμυρών του ποταμού, που προκαλεί μικρότερες ή μεγαλύτερες ζημιές στις γειτονικές γεωργικές καλλιέργειες.

Τα τρεχούμενα και στάσιμα νερά του ποταμού και των γύρω ελών, οι πηγές, οι θίνες, τα υγρά λιβάδια, οι καλαμώνες, οι θαμνώνες με αρμυρίκια και η παραποτάμια βλάστηση συνθέτουν την ιδιαίτερη οικολογική αξία της περιοχής, που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με αρχαίους μύθους και νεότερες εικασίες, ενώ στις όχθες του και στην ευρύτερη περιοχή του εντοπίζονται δεκάδες θέσεις με αρχαιότητες και μνημεία, χρονολογούμενα από τους προϊστορικούς έως και τους νεότερους χρόνους.

2.2.1.5 Σεισμικότητα

Η περιοχή παρέμβασης δεν παρουσιάζει ισχυρή αυτόχθονη σεισμική δραστηριότητα, επηρεάζεται όμως σε μεγάλο βαθμό από την ισχυρή σεισμικότητα της σεισμικής ζώνης της Λευκάδας και του διαύλου της Κέρκυρας – Ηπείρου. Οι σεισμικές αυτές ζώνες χαρακτηρίζονται από επιφανειακούς σεισμούς, που τα επίκεντρό τους κατανέμονται κυρίως παράλληλα στην ακτογραμμή σε διεύθυνση BBN-NNA.

2.2.1.6 Περιοχές του δικτύου Natura 2000

Μέρος της περιοχής ανήκει στο δίκτυο Natura 2000 και προστατεύεται βάση της σχετικής νομοθεσίας. Συγκεκριμένα, στην περιοχή παρέμβασης απαντούν δύο Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), δηλαδή περιοχές στις οποίες προστατεύονται είδη φυτών και ζώων αλλά και τύποι οικοτόπων και μία Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ), στην οποία αντικείμενο προστασίας αποτελούν τα πουλιά. Οι τρεις περιοχές έχουν ως εξής:

➤ Όρη Παραμυθιάς, Στενά Καλαμά και Στενά Αχέροντα (GR2120008- ΖΕΠ)

Την περιοχή συνθέτουν δυο ξεχωριστά γεωγραφικά τμήματα, το πρώτο «όρη Παραμυθιάς και Στενά Αχέροντα» και το δεύτερο «Στενά Καλαμά», το οποίο και αποτελεί το βόρειο τμήμα της Ειδικής Ζώνης Προστασίας και δεν περιλαμβάνεται στην περιοχή παρέμβασης του εν λόγω προγράμματος.

Πρόκειται για ορεινά οικοσυστήματα που τα φυσικά τους χαρακτηριστικά παρουσιάζουν μεγάλη ομοιογένεια με οικολογική και λειτουργική συνέχεια. Οι οικοτόποι που απαντώνται στην περιοχή (δρυοδάση, βραχώδεις φυτοκοινωνίες, παραποτάμια βλάστηση, μακκία, φρύγανα) αποτελούν ιδανικό μωσαϊκό με μεγάλη ποικιλία που, σε συνδυασμό με την μικρή ανθρώπινη επέμβαση, δημιουργούν ικανοποιητικές συνθήκες για την διαβίωση σπάνιων ειδών ορνιθοπανίδας και κυρίως αρπακτικών. Η περιοχή στο σύνολό της χρησιμοποιείται από είδη που έχουν μόνιμη παρουσία ή είναι καλοκαιρινοί επισκέπτες ή σταθμεύουν σε αυτή κατά τις μεταναστευτικές περιόδους. Τα απόκρημνα ασβεστολιθικά βράχια που την χαρακτηρίζουν αποτελούν ενδιαίτημα φωλεοποίησης σπάνιων και απειλούμενων αρπακτικών ειδών (φιδαετός, βραχοκίρκινεζα, όρνια, σπιζαετοί, ασπροπάρης βασιλαετός, χρυσαετός κλπ). Η ποικιλότητα των οικοτόπων και της βλάστησης διαμορφώνουν το κατάλληλο περιβάλλον για την παρουσία αρκετών θηλαστικών, ερπετών, αμφιβίων και ειδών ιχθυοπανίδας (στις κοίτες των ποταμών), που βρίσκονται σε καθεστώς προστασίας (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ ή άλλα νομικά πλαίσια)

Η περιοχή των Στενών Αχέροντα, από την οποία διέρχεται και ο ομώνυμος ποταμός, καταλαμβάνει το νότιο τμήμα της Ζώνης Ειδικής προστασίας και μέρος της εκτείνεται στους νομούς Πρέβεζας και Ιωαννίνων. Πρόκειται για ορεινή περιοχή με πλούσια βιοποικιλότητα και

ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά, όπου κυριαρχούν το έντονο τοπογραφικό ανάγλυφο με μεγάλους ασβεστολιθικούς σχηματισμούς καθώς και το επιβλητικό φαράγγι του Αχέροντα με τους κατακόρυφους βράχους στη βάση των οποίων αναβλύζει νερό. Στην περιοχή υπάρχει πλούσια φυσική βλάστηση, όπου κυριαρχούν οι θαμνώνες με αείφυλλη σκληρόφυλλη βλάστηση (Μακκία), αραιές δασικές συστάδες με είδη δρυός, διάσπαρτα πλατύφυλλα είδη και παρόχθια οικοσυστήματα (πλατάνια, ιτιές, σκλήθρα) που αποτελούν φυσικό σχηματισμό υψηλής οικολογικής και αισθητικής αξίας.

➤ **Εκβολές Αχέροντα και στενά Αχέροντα (GR2140001-EΖΔ)**

Η περιοχή των Εκβολών Αχέροντα αποτελεί σημαντικό τμήμα της αλυσίδας των υγροτόπων της Δυτικής Ελλάδας και αξιόλογο κρίκο στη μεταναστευτική διαδρομή της ορνιθοπανίδας. Χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλία οικοτόπων, η οποία ευνοεί την παρουσία πλούσιας πανίδας και ιδιαίτερα ορνιθοπανίδας. Στην περιοχή απαντώνται 449 φυτικά είδη και 19 τύποι οικοτόπων που περιλαμβάνουν παράκτιους υγρότοπους (εκβολές ποταμών- αλμυρόβαλτοι, αλίπεδα), δάση - δασικές εκτάσεις και παραποτάμιες εκτάσεις. Μόνο ένας οικότοπος είναι προτεραιότητας της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, ο «Λόχμες των παράλιων με αρκεύθους (*Juniperus sp*)» στον όρμο του Οδυσσέα, ωστόσο οι υπόλοιποι οικότοποι συνθέτουν έναν τόπο μοναδικό, λόγω της γεωμορφολογικής ιδιαιτερότητας της περιοχής (παράκτια πόλγη), η οποία επιτρέπει την ανάπτυξη φυτικών διαπλάσεων όπως τα αλόφυτα.

Στο δέλτα του Αχέροντα και της γύρω περιοχής η βλάστηση αποτελείται από αμμόφιλες και αλόφιλες φυτοκοινωνίες, υγρά λιβάδια και συστάδες καλαμιώνων. Στα στενά του Αχέροντα, στα μεγαλύτερα υψόμετρα, κυριαρχούν ασβεστολιθικά πετρώματα όπου αναπτύσσεται μακκία (πυρηνάρι, αριά, φιλίρεα) και παραποτάμια βλάστηση (πλατάνια, ιτιές). Η χασμοφυτική βλάστηση εποικίζει τους απόκρημνους ασβεστολιθικούς βράχους του φαραγγιού (από τη βάση των οποίων κατά θέσεις αναβλύζει νερό), προσδίδοντας σπουδαία οικολογική αξία στην περιοχή. Εκεί φωλιάζουν αρκετά είδη ορνιθοπανίδας.

Την περιοχή χαρακτηρίζουν το Έλος της Αμμουδιάς και το Έλος Κερέντζας βορειανατολικά και νότια του οικισμού της Αμμουδιάς, αντίστοιχα. Στα Έλη απαντώνται σημαντικοί οικότοποι όπως ο οικότοπος «Μονοετής βλάστηση με *Salicornia* και άλλα είδη των λασπωδών και αμμωδών ζωνών», ο οικότοπος «Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες *Arthrocnemetalia fruticosae*» και ο οικότοπος «Μεσογειακά αλίπεδα (*Juncetalia maritimi*)», που αποτελούν ενδιαιτήματα για τα υδρόβια και παρυδάτια είδη ορνιθοπανίδας που τρέφονται ή φωλιάζουν στην περιοχή. Επίσης ο οικότοπος «Θερμο-Μεσογειακές παραποτάμιες στοές (*Nerio-Tamaricetea*)», με τις διαπλάσεις αλμυρικών, αποτελεί σημαντικό σχηματισμό στον υγρότοπο και καταλαμβάνει αρκετές εκτάσεις, ενώ βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση με τους καλαμιώνες και τις αγροτικές καλλιέργειες σχηματίζοντας εντυπωσιακά μωσαϊκά. Οι μικρής έκτασης συστάδες χαλεπίου πεύκης (*Pinus halepensis*), τα φρύγανα (ασφάκα) και η μακκία βλάστηση (πυρηνάρι, φιλύκι, αγριελιά, σχοίνος, κουμαριά κ.λπ.) που απαντώνται στους ασβεστολιθικούς λοφώδεις σχηματισμούς, που κατά ένα τρόπο περιβάλλουν τον υγρότοπο των Εκβολών Αχέροντα, όπως και οι παρόχθιες συστάδες, συμβάλλουν στην οικολογική αλλά και την αισθητική αξία του τοπίου. Στα είδη πουλιών που έχουν καταγραφεί στην περιοχή περιλαμβάνονται σπάνια, κινδυνεύοντα και απειλούμενα,

μεταξύ των οποίων ο αργυροτσικνιάς, ο σταχτοτσικνιάς, ο λευκοτσικνιάς, ο κύκνος, η χαλκόκοτα, ο αργυροπελεκάνος, η βαλτόπαπια, οι φαλαρίδες, τα νανοβουτηχτάρια και οι νερόκοτες. Σημαντικό επίσης για την περιοχή είναι και το ενδημικό είδος του αχερωνογοβιού (*Knipowitschia milleri*), είδος ψαριού που ζει και αναπαράγεται στην περιοχή.

Η περιοχή των Στενών Αχέροντα, πέρα από τμήμα της Ζώνης Ειδικής Προστασίας, όπως προαναφέρθηκε, αποτελεί και Ειδική Ζώνη Διατήρησης. Χαρακτηρίζεται από πλούσια φυσική βλάστηση καθώς έχουν καταγραφεί 250 είδη και υποείδη χλωρίδας, όπου περιλαμβάνονται και σπάνια ενδημικά είδη (Σκαβιόζα η ηπειρώτης, Μόλτκια η πετρώδης) που προσδίδουν μεγάλη οικολογική αξία στην περιοχή.

Απαντώνται εννέα τύποι οικοτόπων, με πολύ χαρακτηριστικό για την περιοχή τον οικοτόπο «Ευ-Μεσογειακά ασβεστολιθικά βράχια απόκρημνα βράχια της Ελλάδας της ένωσης *Campanulion versicoloris*» με χασμοφυτική βλάστηση, την οποία συνθέτουν τα ενδημικά είδη, ενώ αποτελεί ενδιαίτημα φωλιάσματος για τα μεγάλα αρπακτικά της περιοχής. Άλλοι σημαντικοί οικοτόποι, που απαντώνται στα μεγαλύτερα υψόμετρα και συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός τοπίου μοναδικής ομορφιάς, είναι δάση με αριά (*Quercus ilex*), μικτά δάση με είδη δρυός (*Quercus ilex* και *Quercus frainetto*), δάση με δρυς μακρολέπης (*Quercus macrolepis*) και διάσπαρτοι υποβαθμισμένοι πουρναρότοποι (*garrigues*).

Στην παρόχθια ζώνη του Αχέροντα απαντάται ο οικοτόπος «δάση πλατάνου της Ανατολής», όπου κυριαρχεί ο πλάτανος, ενώ διάσπαρτα απαντώνται ιτιές και σκλήθρα. Η παραποτάμια βλάστηση, πέρα από την οικολογική της αξία, συμβάλλει στην αισθητική αξία της περιοχής και αποτελεί, μαζί με το ποτάμι, σημείο αναφοράς για την ανάπτυξή της. Στα Στενά του ποταμού Αχέροντα έχουν καταγραφεί δεκαοχτώ (18) είδη αρπακτικών πουλιών, που προστατεύονται από την Οδηγία 2009/147/ΕΕ, μεταξύ των οποίων ο σπιζαετός, ο χρυσαετός, τα όρνια, ο φιδαιετός και το βραχοκιρκίνεζο.

Η ποικιλία των βιοτόπων που απαντάται στην περιοχή των Στενών και Εκβολών Αχέροντα συντελεί στην παρουσία, εκτός της ορνιθοπανίδας και άλλων ειδών πανίδας, που προστατεύονται είτε από την οδηγία 92/43/ΕΕ ή άλλα νομικά πλαίσια (πχ σύμβαση Βέρνης). Στα θηλαστικά της περιοχής περιλαμβάνονται δεκαεπτά (17) διαφορετικά είδη μεταξύ αυτών ο Λύκος (*Canis lupus*) και η Βίδρα (*Lutra lutra*), δεκαπέντε (15) είδη ερπετών, επτά (7) είδη αμφιβίων και εννέα (9) είδη ιχθυοπανίδας.

➤ **Παράκτια θαλάσσια ζώνη από Πάργα έως ακρωτήριο Άγιος Θωμάς - Πρέβεζα (GR2140003-EZΔ)**

Αφορά στη θαλάσσια περιοχή στις δυτικές ακτές της Ελλάδας, μεταξύ της Πάργας και του ακρωτηρίου του Αγ. Θωμά. Ο τόπος είναι από τους πλουσιότερους στις ακτές του Ιονίου. Ιδιαίτερα στον κόλπο της Πάργας φύεται το μεσογειακό ενδημικό θαλάσσιο φυτικό είδος *Posidonia oceanica*, σχηματίζοντας πολύτιμα λιβάδια Ποσειδωνίας, ένα από τα πιο σημαντικά θαλάσσια οικοσυστήματα της Μεσογείου. Κοντά στο Δέλτα του Αχέροντα σχηματίζεται πυκνός πληθυσμός του φανερόγαμου *Cymodocea nodosa* αλλά και πολλών μακροφυκών. Η ύπαρξη του ρινοδέλφινου είναι πιο σημαντική παρουσία από ζωολογικής πλευράς.

➤ Περιοχή Προστασίας της Φύσης

Στην περιοχή παρέμβασης ανήκει ένα μέρος της προστατευόμενης περιοχής που θεσμοθετήθηκε με ΚΥΑ το 2009, σύμφωνα με τον ν.1650/1986, ως «Περιοχή Προστασίας της Φύσης». Η θεσμοθετημένη προστατευόμενη περιοχή αφορά στα Στενά και τις Εκβολές των ποταμών Αχέροντα και Καλαμά, στο Έλους Καλοδικίου και την ευρύτερη περιοχής τους.

Για τη διαχείριση και διοίκηση της προστατευόμενης περιοχής έχει συσταθεί με τον ν. 4519/2018 (τροποποίηση του ν. 3044/2002) Φορέας Διαχείρισης, ο οποίος λειτουργεί από το 2005.

2.2.2 Πολιτισμικό περιβάλλον

2.2.2.1 Μυθολογικά και ιστορικά στοιχεία και αναφορές

Το κύριο χαρακτηριστικό της περιοχής παρέμβασης είναι η μοναδική της μυθολογική και ιστορική σημασία, καθώς είναι συνδεδεμένη με το πέρασμα από τον κόσμο των ζωντανών στον κόσμο των νεκρών. Ο ποταμός Αχέροντας ήταν το σύνορο που χώριζε τον κόσμο των νεκρών από αυτό των ζωντανών (ποταμός του Άδη). Ο ποταμός Αχέροντας, η μυστηριακή Αχερουσία λίμνη που δεχόταν τα νερά του και οι παραπόταμοί του, Κωκ(υ)τός και Βουβός (Βουβοπόταμος), είναι συνδεδεμένοι με το μυστήριο και τον πόνο που προκαλεί στον άνθρωπο η μετάβαση από τη ζωή στον θάνατο.

Για όλα τα παραπάνω, η κοίτη του ποταμού Αχέροντα και των παραποτάμων του, Κωκυτού και Βουβοπόταμου, κηρύχθηκαν με την ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Α/Φ31/37633/74/22.12.1976 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 7/Β/13.01.1977) ως τόποι ιστορικοί και ιδιαίτερου φυσικού κάλλους¹.

Πάρα πολλές είναι οι αναφορές στην αρχαία Ελληνική Γραμματεία για τις περιοχές αυτές και πολλοί θρύλοι και μύθοι εκτυλίσσονται εκεί.

Η ονομασία του Αχέροντα θεωρείται ότι προέρχεται από τη λέξη «άχος» (=θλίψη), αναφερόμενη στη θλίψη του θανάτου, ενώ στο δρόμο του διασταυρώνονταν με τους παραποτάμους του, Κωκυτό και Πυριφλεγέθοντα, τα ονόματα των οποίων παραπέμπουν στον θρήνο του θανάτου και τον συμβολισμό της πύρινης κόλασης, που διατηρήθηκε και στη χριστιανική θρησκεία.

Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, ο Αχέροντας αποτελούσε κλάδο του ομώνυμου υπόγειου ποταμού του κάτω κόσμου, το διάπλου του οποίου έκανε ο «ψυχοπομπός» Ερμής

¹ Στην εν λόγω κήρυξη αναφέρονται ως φορείς προστασίας της περιοχής η τότε αρμόδια για το Νομό Πρέβεζας ΙΒ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, καθώς και το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., το οποίο -βάσει των αναφερόμενων στο Ν. 1469/1950- είχε την αρμοδιότητα για την προστασία των κηρυγμένων τόπων φυσικού κάλλους και από το 1984 και εξής -βάσει του 161/1984 Προεδρικού Διατάγματος- και των ιστορικών τόπων.

Με το Ν. 3028/2002 «Για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» η αρμοδιότητα για την προστασία των ιστορικών τόπων πέρασε εκ νέου στο πρώην Υπουργείο Πολιτισμού. Με την εφαρμογή του Π.Δ. 191/2003 (ΦΕΚ 146Α/13.6.2003) για τον Οργανισμό του Υπουργείου Πολιτισμού, ως φορείς προστασίας ορίστηκαν οι πλέον αρμόδιες για τους Νομούς Θεσπρωτίας και Πρέβεζας ΑΒ΄ και ΔΓ΄ Ε.Π.Κ.Α., που λειτούργησαν ως ανεξάρτητες από τα τέλη του 2006 έως τον Οκτώβριο του 2014. Έκτοτε και έως σήμερα αρμόδιες για την προστασία της περιοχής βάσει του Αρχαιολογικού Νόμου είναι οι Εφορείες Αρχαιοτήτων Πρέβεζας και Θεσπρωτίας, οι αρμοδιότητες των οποίων καθορίστηκαν με το Π.Δ. 4/2018 (ΦΕΚ 7/Α/22.01.2018) «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού», όπως τροποποιήθηκε και

παραδίδοντας τις ψυχές των νεκρών στον Χάροντα για να καταλήξουν στο βασίλειο του Άδη. Οι ψυχές των νεκρών, περνώντας από το πορθμείο του Χάροντα, έπρεπε να δώσουν από έναν οβολό για τη μεταφορά τους στον κάτω κόσμο. Η είσοδος στον Άδη περιγράφεται λεπτομερώς από τον Όμηρο στην Οδύσσεια (κ 508 -515), κατά την κάθοδο του Οδυσσέα στον Άδη για να πληροφορηθεί από τον μάντη Τειρεσία σχετικά με την επιστροφή του στην Ιθάκη:

«ἐνθ' ἄκτῃ τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης, μακραί τ' αἴγειροι καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι, νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' Ὠκεανῶ βαθυδίνῃ, αὐτὸς δ' εἰς Αἴδεω ἰένας δόμον εὐρώεντα. ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσιν Κώκυτός θ', ὃς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ πέτρῃ τε ξύνεσις τε δύω ποταμῶν ἐριδούπων,» (... στη χέρσα ακρογιαλιά το πάναγγο της Περσεφόνης δάσο θα θρεις, γεμάτο λεύκες τρίψηλες κι ιτιές καρπορημάχτρες. Και σαν αράξεις το καράβι σου στο βαθιορεματάρη τον Ωκεανό, στον Άδη κίνησε να πας το μουχλιασμένο. Χύνονται εκεί ο Πυριφλεγέθοντας κι ο Κωκυτός, που βγαίνει από τη Στύγα, στον Αχέροντα τα δυο ποτάμια σμίγουν).

Παράλληλα, το όνομα του Αχέροντα εμφανίζεται επανειλημμένα σε πολλούς ποιητές και συγγραφείς της αρχαίας ελληνικής γραμματείας, καθώς το όνομα του ποταμού ήταν άρρηκτα συνδεδεμένο με τη μετάβαση των νεκρών στην κοινωνία των ψυχών. Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 παρουσιάζονται εκτενέστερα σχετικές αναφορές.

Τα νερά του ποταμού αναφέρονται επίσης συχνά ως πικρά και μαύρα, καθώς - σύμφωνα με τη μυθολογία, κατά την τιτανομαχία οι Τιτάνες έπιναν νερό από τον Αχέροντα για να ξεδιψάσουν, γεγονός που προκάλεσε την οργή του Δία, ο οποίος μαύρισε και πίκρανε τα νερά του. Το στοιχείο αυτό διατηρείται και στη νεότερη λαϊκή παράδοση, σύμφωνα με την οποία τα νερά του ποταμού ήταν πικρά, καθώς ένα "στοιχείο" (τέρας) που ζούσε στις πηγές του δηλητηριάζε τα νερά. Ο Άγιος Δονάτος, πολιούχος της Μητρόπολης Παραμυθιάς Θεσπρωτίας, σκότωσε το στοιχείο και τα νερά του Αχέροντα έγιναν γλυκά, δίνοντας το όνομά τους στο χωριό Γλυκή κοντά στις πηγές του ποταμού.

Το Νεκρομαντείο, που βρίσκεται στο σημείο όπου ο Βουβοπόταμος συναντά τον Αχέροντα ήταν ένας από τους σημαντικότερους λατρευτικούς χώρους της Αρχαίας Ελλάδας. Οι αρχαίες πόλεις Πανδοσία και Εφύρα που βρίσκονται πολύ κοντά στο Νεκρομαντείο έχουν τη δική τους πολιτισμική αξία.

2.2.2.2 Ιστορικά και Πολιτιστικά μνημεία

Τα πολιτιστικά μνημεία στην περιοχή παρέμβασης είναι πολύ σημαντικά και προέρχονται από πολλές ιστορικές περιόδους, όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια.

➤ Αρχαιότητες από την προϊστορική μέχρι τη ρωμαϊκή περίοδο

Οι αρχαιότητες αυτής της περιόδου αφορούν τις κοιλάδες του Κωκυτού και του Αχέροντα.

❖ Ελεάτιδα - Η κοιλάδα του Κωκυτού [Π.Ε. Θεσπρωτίας]

Στην περιοχή υπάρχουν ευρήματα από:

- την Εποχή του Λίθου, καθώς η κοιλάδα της Παραμυθιάς είχε κατοικηθεί ήδη από την Παλαιολιθική εποχή,
- τη Γεωμετρική περίοδο,

- την Αρχαϊκή περίοδο, με ευρήματα στην περιοχή του κόμβου του Νεοχωρίου της Εγνατίας Οδού,
- την Κλασική και ελληνιστική περίοδο που ήταν και η εποχή της ακμής (από τα τέλη του 5ου αι. π.Χ.). Από την εποχή αυτή σώζονται οχυρώσεις, το Αγροτικό ιερό στην Κυρά – Παναγιά, τάφοι και ταφικά μνημεία (π.χ. το Ταφικό μνημείο στα «Μάρμαρα») και
- τη Ρωμαιοκρατία, απ’ όπου βρέθηκαν νομίσματα του Ηπειρωτικού Κοινού που χρονολογούνται μετά το 167 και αναθήματα που χρονολογούνται τουλάχιστον έως τις αρχές του 2ου μ.Χ. αι.

❖ Η κοιλάδα του Αχέροντα [Π.Ε. Πρέβεζας]

Για την περιοχή αυτή υπάρχουν ευρήματα από την εποχή του Λίθου, την εποχή του Χαλκού και τη Μυκηναϊκή περίοδο, με την ακρόπολη της Εφύρας.

➤ **Αρχαϊκή, Κλασική και Ελληνιστική περίοδος**

Είναι η εποχή της ακμής, κατά την οποία δημιουργήθηκε πλήθος αρχαιολογικών χώρων και μνημείων, όπως:

❖ Η Ηλειακή αποικία της Πανδοσίας

Η επικράτεια της Πανδοσίας κάλυπτε την περιοχή κατά μήκος του Αχέροντα από το χωριό της Γλυκής και μέχρι τις εκβολές του στον κόλπο της Αμμουδιάς.

Με βάση τις αρχαίες μαρτυρίες (Δημοσθένης VII 32, Στράβων 7.7.5, FGrHist IIB, 115 F206) η Πανδοσία τοποθετείται στην Κασσωπαία, δηλαδή περιοχή νότια του Αχέροντα, του φυσικού ορίου Θεσπρωτίας και Κασσωπαίας.

Στην επίπεδη αυτή περιοχή ξεχωρίζει ο λόφος της Γκορίτσας, όπου βρίσκεται το χωριό Σταυροχώρι και λίγο ανατολικότερα ένας χαμηλότερος λόφος. Ο λόφος κατοικήθηκε ήδη από την εποχή του Χαλκού και πιθανότατα κατείχε μία σημαντική θέση μεταξύ των διάφορων οικισμών και θέσεων της Εποχής του Χαλκού που εντοπίζονται στην πεδιάδα του Αχέροντα. Στα νότια του λόφου ρέει ο Αχέροντας, αντίθετα με την αρχαία κοίτη του που διέτρεχε τη βόρεια πλευρά του λόφου ενώ στα νότια υπήρχε η Αχερουσία λίμνη.

❖ Το «Νεκρομαντείο» του Αχέροντα

Το αρχαίο Νεκρομαντείο βρίσκεται πλησίον της κοινότητας Μεσοποτάμου. Η σημαντικότερη αρχαία πηγή για το Νεκρομαντείο και το τελετουργικό που ακολουθούνταν σε αυτό είναι η Οδύσσεια του Ομήρου. Η ύπαρξη του ιερού κατά τους αρχαϊκούς και κλασικούς χρόνους είναι βεβαιωμένη. Το 167 π.Χ. το Νεκρομαντείο πυρπολήθηκε από τους Ρωμαίους. Το ιερό εγκαταλείφθηκε και μόνο στην αυλή του έχουν εντοπιστεί ίχνη κατοίκησης του 1ου π.Χ αι. που αποδίδονται σε ρωμαίους εποίκους. Δεν υπάρχουν όμως ενδείξεις για τη συνέχιση της λατρείας κατά τη ρωμαϊκή περίοδο. Στα χρόνια της τουρκοκρατίας ανεγέρθη διώροφη οχυρή κατοικία και ιδρύθηκε σιναιΐτικο μετόχι του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου και το σύγχρονό του νεκροταφείο, που λειτουργούσε έως την έναρξη των ανασκαφών το 1958.

❖ Η «Γλυκής ή Ελέας λιμνή»

Ονομάζεται έτσι το ακρωτήριο Γλώσσα και η χερσόνησος της Αγίας Ελένης, που είναι το ακρωτήριο Γλώσσα με την «άκρα Χειμέριον» του Θουκυδίδη, το οποίο προστατεύει από βόρεια και δυτικά τον όρμο της Αμμουδιάς.

➤ **Αρχαιότητες των υστερορωμαϊκών και βυζαντινών χρόνων**

❖ Υστερορωμαϊκή περίοδος

Από τα τέλη του 3ου μ.Χ. αι. η Ήπειρος χωρίζεται διοικητικά στην Παλαιά, που κάλυπτε γεωγραφικά τη σημερινή ελληνική Ήπειρο, μέρος της Αιτωλοακαρνανίας και τα απέναντι νησιά και τη Νέα στην περιοχή της Βορείου Ηπείρου. Τον 4ο αι. η Θεσπρωτία, ως τμήμα της επαρχίας της Παλαιάς Ηπείρου, θα αποτελέσει κέντρο της νέας θρησκείας στην ευρύτερη περιοχή, με την ίδρυση επισκοπής στην πόλη Εύροια.

❖ Οι βυζαντινοί χρόνοι

Η επικράτηση του Χριστιανισμού (5ος αι. μ.Χ) οδήγησε στην ίδρυση πολυάριθμων ναών στην ύπαιθρο. Οι βαρβαρικές επιδρομές στα τέλη του 6ου αιώνα προκάλεσαν ποικίλες οικονομικές και δημογραφικές ανακατατάξεις. Οι ηπειρωτικές ακτές δέχτηκαν πειρατικές επιδρομές, που επέφεραν πιθανότατα την καταστροφή της Δωδώνης και της Νικόπολης. Στα τέλη του 9ου αιώνα, επήλθε σταδιακή αναδιοργάνωση της διοίκησης, ενίσχυση των πόλεων, αλλά και προστασία των παραλίων της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Κατά τη μεσοβυζαντινή περίοδο κατασκευάστηκε μάλλον και το λουτρό, ερείπια του οποίου σώζονται σε κεντρικό σημείο της πόλης της Παραμυθιάς.

Η Βενετία εμφανίζεται ως ισχυρός παράγοντας στην περιοχή από τον 11ο αι, ενώ η ίδρυση του «Δεσποτάτου της Ηπείρου» μετατρέπει την Ήπειρο σε ιδιότυπη ανεξάρτητη ηγεμονία με πολλούς και διαφόρων εθνοτήτων δεσπότες μέχρι την τελική της κατάληψη από τους Τούρκους το 1430. Στα τέλη του 13ου – αρχές 14ου αι. ιδρύθηκε η μονή του Αγίου Δημητρίου στις βόρειες παρυφές της πεδιάδας του Φαναρίου.

❖ Υστεροβυζαντινή περίοδος.

Κατά την υστεροβυζαντινή περίοδο η Παραμυθιά αποτέλεσε ουσιαστικά την πρωτεύουσα της Θεσπρωτίας. Στο σύγχρονο νεκροταφείο της πόλης βρίσκεται ο τρίκλιτος σταυρεπίστεγος ναός της Κοίμησης της Θεοτόκου (Μεγάλη Παναγιά ή Μεγάλη Εκκλησιά. Στο κεντρικό τμήμα του συγκροτήματος του Νεκρομαντείου ιδρύθηκε κατά τους μεταβυζαντινούς χρόνους η Μονή Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου Λυκουρέζης.

❖ Ιεροί Ναοί του 19ου αιώνα στην περιοχή των εκβολών

Στην περιοχή των εκβολών του Αχέροντα και στα όρια των Τ.Κ. Αμμουδιάς και Βαλανιδοράχης διατηρούνται ιεροί ναοί του 19ου αιώνα που έχουν κηρυχθεί ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία. Ο Ιερός Ναός Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, ο Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου Αμμουδιάς, οι μονόχωροι δρομικοί ναοί μικρών διαστάσεων του 19ου αιώνα στην Τ.Κ. Βαλανιδοράχης Ι.Ν. Αγίων Πέτρου και Παύλου, Ι.Ν. Αγίου Μηνά και Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου.

➤ **Νεότερα μνημεία κατά μήκος του ποταμού**

Στη θέση Ντάλα Σαμονίδας Σουλίου σώζεται σε ερειπωμένη κατάσταση νερόμυλος και τα ακρόβαθρα τοξωτού γεφυριού, που έχει παρασυρθεί από την ορμή του ρέματος. Βρίσκεται στο παλαιό μονοπάτι που ένωνε τη Γλυκή με τα χωριά του Σουλίου (σκάλα Τζαβέλαινας) και στη συμβολή του Τσαγκαριώτικου με τον Αχέροντα. Ο νερόμυλος βρίσκεται σε ερειπωμένη κατάσταση και η μονότοξη γέφυρα έχει παρασυρθεί από την ορμή του ρέματος και σώζονται μόνο τμήματα των ακροβάθρων. Τμήμα ακρόβαθρου, κατεστραμμένου σήμερα, επτάτοξου γεφυριού σώζεται στη θέση Παλαιογέφυρο Γλυκής.

Στην κοίτη του Κωκυτού σώζονται τα μονότοξα γεφύρια καθώς και η γέφυρα Βαθύλακκου στην τοποθεσία «Μεσούρα». Μαρτυρίες για κατεστραμμένα σήμερα γεφύρια στον Κωκυτό υπάρχουν επίσης κοντά στην Κυψέλη του Ν. Πρέβεζας στις θέσεις Μάνια και Λάκκα Μπούρδη.

Το Κουτσέκι του Αγά στην Κορώνη έχει κηρυχθεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο. Πρόκειται για διώροφο πυργοειδές κτίσμα, με σχήμα Γ.

Στον οικισμό Αλεποχώρι Μπότσαρη βρίσκεται ο ναός της Κοίμησης της Θεοτόκου. Πρόκειται για τρίκλιτη θολωτή βασιλική, με εξέχουσα πολυγωνική αψίδα στα ανατολικά, ξυλόστεγο νάρθηκα στα δυτικά και κλειστό χαγάτι στα νότια. Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει η απεικόνιση του χορηγού Διαμαντή Σπάτουλα, οποίος ήταν ληστής, όπως μαρτυρεί η επιγραφή που συνοδεύει την απεικόνισή του σε κίονα του ναού.

2.2.2.3 Έθιμα & Εκδηλώσεις περιοχής Σουλίου

➤ **Εμποροπανήγυρη «Λάμποβο»**

Η εμποροπανήγυρη «Λάμποβο» είναι το παλαιότερο παζάρι της Ηπείρου το οποίο, από τα τέλη της δεκαετίας του 1880, διοργανώνεται στην Παραμυθιά, την πρώτη Κυριακή του Οκτωβρίου. Η εν λόγω εμποροπανήγυρη διαρκεί μία εβδομάδα. Ο «Λάμποβος» αποτελεί γεγονός για όλη την Π.Ε. Θεσπρωτίας, αφού οι επισκέπτες του υπολογίζονται σε πάνω από 10.000 ενώ σε 600 ανέρχονται οι έμποροι και οι εργαζόμενοι σε αυτούς.

➤ **Οι γιορτές Σουλίου**

Μεγάλο ιστορικό γεγονός για τον Δήμο Σουλίου αποτελούν «Οι Γιορτές Σουλίου» που πραγματοποιούνται την τελευταία Κυριακή του Μαΐου και είναι αφιερωμένες στους αγώνες των Σουλιωτών και σε ανάμνηση του ολοκαυτώματος του Σουλίου και της αυτοθυσίας του Καλόγερου Σαμουήλ υπέρ της Ελευθερίας. Στον Δήμο Σουλίου πραγματοποιείται τριήμερο εκδηλώσεων, αφενός στην πόλη της Παραμυθιάς με χορευτικά συγκροτήματα, αφετέρου στον ιστορικό χώρο του Κουγκίου, όπου πραγματοποιείται αναπαράσταση της Ανατίναξης του Κουγκίου.

2.2.2.4 Σύλλογοι / πολιτιστικές εκδηλώσεις

Από την παραπάνω παρουσίαση του ιστορικού πλαισίου γίνεται αντιληπτό ότι πρόκειται για μια περιοχή με έντονα ιστορικά στοιχεία. Η ιστορία και οι παραδόσεις τις περιοχής τυγχάνουν μεγάλης εκτίμησης στη ζωή και την καθημερινότητα των κατοίκων και των πολιτών της περιοχής. Η ανάγκη συνέχισης της παράδοσης και της ιστορίας στη σύγχρονη κοινωνία διαφάνεται από την πληθώρα πολιτιστικών συλλόγων της περιοχής. Στην περιοχή υπάρχει

ασυνήθιστα μεγάλος αριθμός πολιτιστικών συλλόγων, γεγονός που ενδεχομένως να οφείλεται και στους πολλούς μετανάστες στο έντονο ρεύμα μετανάστευσης που γνώρισε η περιοχή στο παρελθόν, και οι οποίοι συνηθίζουν να ιδρύουν συλλόγους στην περιοχή κατοικίας τους. Τα περισσότερα Δημοτικά Διαμερίσματα έχουν ιδρύσει συλλόγους οι οποίοι οργανώνουν εκδηλώσεις τοπικού χαρακτήρα. Εκτός από τις ιδιαίτερες πολιτιστικές οργανώσεις των κοινοτήτων (πανηγύρια, γιορτές) αναφέρονται στη συνέχεια κάποιες ιδιαίτερες εκδηλώσεις στη περιοχή.

2.2.3 Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού

2.2.3.1 Επίπεδο και Εξέλιξη Πληθυσμού (2001 – 2011)

Σημαντικές διαφοροποιήσεις στις μεταβολές του πληθυσμού, κατά το χρονικό διάστημα 2001-2011, εντοπίζονται μεταξύ των επιμέρους Κοινοτικών Διαμερισμάτων και Δήμων της περιοχής παρέμβασης.

Με βάση τα στοιχεία των απογραφών της ΕΛΣΤΑΤ την περίοδο αυτή, ο πληθυσμός μειώθηκε κατά 7,7% στην περιοχή του Δήμου Σουλίου, κατά 7,3% στην περιοχή του Δήμου Πάργας, κατά 22,7% στην περιοχή του Δήμου Πρέβεζας, κατά 39,7% στην περιοχή του Δήμου Ζηρού και τέλος κατά 35 % στον Δήμο Δωδώνης.

Η μείωση του πληθυσμού στην περιοχή παρέμβασης είναι της τάξης του 7,5%, σημαντικά μεγαλύτερη από τη συνολική μείωση του πληθυσμού στο σύνολο της Περιφέρειας Ηπείρου (4,79%). Ωστόσο, οι τοπικές κοινότητες στον «άνω ρου του Αχέροντα» εμφανίζουν πολύ μεγαλύτερη μείωση από το σύνολο και τους υπόλοιπους Δήμους, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα την τοπική κοινότητα Τρικάστρου, η οποία έχασε το σύνολο του πληθυσμού της (100% μείωση).

2.2.3.2 Ηλικιακή Διάρθρωση Πληθυσμού

Στην περιοχή παρέμβασης, εκτός της γενικότερης μείωσης του συνολικού πληθυσμού, παρατηρείται και μείωση της ηλικιακής ομάδας 0-34 ετών. Η μείωση εκτιμάται για τις Τοπικές Κοινότητες και τη Δημοτική Κοινότητα του Δήμου Πάργας στο 24%. Παράλληλα, αυξάνεται κατά 17% η ηλικιακή ομάδα άνω των 56 ετών, εξέλιξη που παρατηρείται και στην ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου. Μάλιστα, η μείωση στις νεαρές ηλικίες είναι μεγαλύτερη ενώ η αύξηση στις μεγάλες ηλικίες είναι μικρότερη από την αντίστοιχη που παρατηρείται στους νομούς Άρτας και Πρέβεζας ή και σε ολόκληρη την Περιφέρεια Ηπείρου.

Επίσης, για την ηλικιακή ομάδα 35-55, η οποία μπορεί να θεωρηθεί ως η πλέον παραγωγική, παρατηρείται μείωση κατά 11,55% για την περιοχή του Δήμου Πάργας, ενώ αντίθετα, στην Περιφέρεια Ηπείρου έχουμε αύξηση της ομάδας αυτής κατά 6,37%.

Τέλος, ως προς τη συμμετοχή των ηλικιακών ομάδων 0-34, 35-55, 56+ για το 2011 στη διάρθρωση του τοπικού πληθυσμού, αυτές συμμετέχουν κατά 30%, 25,4% και 44,8% αντίστοιχα. Από τα ανωτέρω ποσοστά βλέπουμε ότι η ηλικιακή ομάδα 56+ υπερτερεί σημαντικά των άλλων ηλικιακών ομάδων.

2.2.3.3 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά Πληθυσμού

Το επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο άλλων περιοχών. Ειδικότερα, το ποσοστό αναλφάβητου πληθυσμού στην περιοχή παρέμβασης ανέρχεται στο 6,5%, έναντι 4,25% για την Περιφέρεια Ηπείρου και 2,4% για το σύνολο της χώρας. Ο αριθμός των αναλφάβητων γυναικών είναι εξαπλάσιος του αριθμού των αναλφάβητων ανδρών.

Μικρότερο είναι και το ποσοστό των πτυχιούχων ανώτατων σχολών (4,8%) αλλά και αυτό των κατόχων μεταπτυχιακού (0,18%) και διδακτορικού τίτλου (0,04%) στην περιοχή παρέμβασης σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά της περιφέρειας για πτυχιούχους ΑΕΙ (9,35%), για κατόχους μεταπτυχιακών τίτλων (0,7%) και για κατόχους διδακτορικών τίτλων (0,3%).

Όσον αφορά στη θέση στο επάγγελμα, παρατηρείται σημαντικά μικρότερο ποσοστό των μισθωτών στην περιοχή παρέμβασης (42,41%) σε σχέση με την Περιφέρεια Ηπείρου (59,82%) και το σύνολο της χώρας (66,16%).

Το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων ανέρχεται στο 42,41% στην περιοχή παρέμβασης σε σχέση με το 23,21% στον Νομό Πρέβεζας και 25,53% στον Νομό Άρτας.

Σημειώνεται ότι στην περιοχή παρέμβασης, το ποσοστό των ανδρών που είναι συνολικά οικονομικά ενεργοί είναι 65%, ενώ το ποσοστό των γυναικών κυμαίνεται γύρω στο 35%. Το ποσοστό των ανδρών είναι μεγαλύτερο σε σχέση με άλλες περιοχές.

2.2.4 Οικονομικά στοιχεία

2.2.4.1 Γενικά Στοιχεία

Η Περιφέρεια Ηπείρου, συγκεντρώνει το 3,1% του πληθυσμού και παράγει το 2,4% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας.

Στην Ήπειρο παράγεται το 4,46% της αγροτικής παραγωγής της χώρας, το 1,76% προϊόντος του ενεργειακού τομέα, το 3,8% του κατασκευαστικού κλάδου, το 1,89% της μεταποιητικής παραγωγής και 2,21% των δημόσιων και ιδιωτικών υπηρεσιών (τα στοιχεία αφορούν το 2011).

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα έτους 2011, η συμμετοχή της στο συνολικό παραγόμενο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της χώρας, μεταξύ των 13 ελληνικών περιφερειών, ήταν από τις τελευταίες (μαζί με αυτή της Θεσσαλίας και Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης). Αυτό την κατατάσσει σε μία από τις φτωχότερες περιοχές της Ελλάδας, ως προς το κατά κεφαλήν ΑΕΠ (13,3 χιλ. Ευρώ), σε σχέση με το κατά κεφαλή συνολικά ΑΕΠ που παράχθηκε στο σύνολο της χώρας (71%).

Πιο συγκεκριμένα για το έτος 2011, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου ανήλθε στα 13.327,99€, κατατάσσοντάς την στην προτελευταία θέση, μεταξύ των περιφερειών της χώρας. Το 2014 ήταν 11.400€, παραμένοντας στην προτελευταία θέση. Τα χαμηλά επίπεδα του κατά κεφαλήν ΑΕΠ οφείλονται στον υψηλό βαθμό ανεργίας και μετανάστευσης που χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη χωρική ενότητα. Σε συνδυασμό με τους χαμηλούς δείκτες οικονομικής ανάπτυξης, όπως διαχρονικά αποτυπώνονται και τους χαμηλούς ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ στην Περιφέρεια την περίοδο 2001-2011 και τη σημαντική μείωση (14%,)

του ΑΕΠ στην Περιφέρεια στην περίοδο της κρίσης 2011-2014, προκύπτει μια τελική εικόνα που υποτιμά σαφέστατα τις δυνατότητες αναπτυξιακής επίδοσης της Περιφέρειας.

2.2.4.2 Ενδείξεις για επίπεδο και κατανομή ΑΕΠ στην περιοχή μελέτης.

Η Περιφέρεια Ηπείρου χαρακτηρίζεται από ενδοπεριφερειακές ανισότητες, οι οποίες διαμορφώνονται κυρίως λόγω της διαφορετικής πληθυσμιακής κατάταξης ανά περιφερειακή ενότητα αλλά και των διαφορετικών ρυθμών ανάπτυξης της κάθε χωρικής ενότητας ξεχωριστά, όπως διαπιστώνεται από τα στοιχεία των Πινάκων 3 και 4, στο διάστημα 2004-2011.

Πίνακας 3. Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν στην Ελλάδα, την Περιφέρεια Ηπείρου και τις Περιφερειακές της Ενότητες (σε εκατ. € - τρέχουσες τιμές).

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ελλάδα	185.266	193.050	208.622	223.160	233.198	231.081	222.152	208.532
Ήπειρος	4.836	4.358	4.620	4.961	5.080	5.043	4.891	4.499
Θεσπρωτία	621	593	637	689	788	678	700	642
Ιωάννινα	2.638	2.287	2.433	2.632	2.584	2.644	2.492	2.292
Πρέβεζα	822	712	732	788	823	837	806	747

*Πηγή: EUROSTAT 2016

Πίνακας 4. Κατά κεφαλήν ακαθάριστο προϊόν σε τρέχουσες τιμές (σε €) στην Ελλάδα, την Περιφέρεια Ηπείρου και τις Περιφερειακές της Ενότητες

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ελλάδα	16.700	17.400	18.700	19.900	20.800	20.500	19.600	18.500
Ήπειρος	14.200	12.600	13.300	14.200	14.500	14.400	13.900	12.800
Θεσπρωτία	14.400	13.500	14.400	15.500	17.600	15.100	15.500	14.000
Ιωάννινα	15.600	13.400	14.200	15.300	14.900	15.200	14.200	13.000
Πρέβεζα	14.200	12.200	12.500	13.400	13.900	14.100	13.500	12.400

* Πηγή: EUROSTAT 2016

2.2.4.3 Απασχόληση (συνολική και κατά κλάδο) 2001 – 2011

Από τη διαχρονική εξέλιξη της απασχόλησης γίνονται οι εξής διαπιστώσεις:

- Ο Πρωτογενής τομέας βρίσκεται σε φθίνουσα πορεία.
- Ο Δευτερογενής τομέας συνεχίζει να απασχολεί μικρό ποσοστό του εργατικού δυναμικού.
- Ο Τριτογενής τομέας συνεχίζει να απασχολεί το μεγαλύτερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού.
- Ο Πρωτογενής τομέας απασχολεί πολύ μικρότερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού το έτος 2011 σε σχέση με το έτος 2001.
- Η μεταποίηση βρίσκεται σε μείωση μικρότερη όμως από τον πρωτογενή τομέα αλλά εξίσου φθίνουσα πορεία στην Περιφέρεια Ηπείρου.

- Οι τομείς του εμπορίου και του τουρισμού και γενικότερα όλοι οι κλάδοι παροχής υπηρεσιών αυξάνουν τη συμμετοχή τους στη συνολική απασχόληση.

Ειδικότερα, από την κατανομή των απασχολούμενων κατά ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας προκύπτει ότι οι ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας με τη μεγαλύτερη σημαντικότητα στην απασχόληση (στοιχεία 2011) είναι οι τομείς:

- «Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και δασοκομία»
- «Χονδρικό – λιανικό εμπόριο και κατασκευές οχημάτων»
- «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης»
- «Κατασκευές»
- «Δημόσια διοίκηση και άμυνα – υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση»
- «Εκπαίδευση»
- «Μεταποίηση»
- «Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα».

Οι οκτώ αυτές ομάδες περιγράφουν τις κεντρικές και ενδεικτικές επιχειρηματικές τάσεις και τα δεδομένα στην περιοχή. Ειδικότερα η περιοχή παρέμβασης συνεχίζει μέχρι σήμερα να συγκεντρώνει έναν σημαντικό αριθμό εργαζόμενων στον πρωτογενή τομέα, κυρίως στην κτηνοτροφία. Είναι όμως εμφανής η καθίζηση του κλάδου σε σχέση με το 2001 ενώ είναι πολύ πιθανό να έχει συρρικνωθεί περαιτέρω λόγω της ισχυρής τάσης ενίσχυσης του τριτογενή τομέα, η οποία αποδεικνύεται από τις υπόλοιπες έξι κύριες ομάδες απασχόλησης της Περιφέρειας :

- «Δημόσια διοίκηση, υποχρεωτική ασφάλιση»
- «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων, οχημάτων»
- «Εκπαίδευση»
- «Δημόσια διοίκηση και άμυνα – υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση»
- «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης»
- «Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα»).

2.2.5 Αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς για το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και την τοπική ανάπτυξη

Η διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος στην περιοχή γίνεται από τις συναρμόδιες Περιφερειακές και Αποκεντρωμένες υπηρεσίες (Δασαρχεία, ΔΙΠΕΧΩΣ κ.λπ.). Για τη διοίκηση και διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών έχει συσταθεί και λειτουργεί ο Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά - Αχέροντα - Κέρκυρας.

Σημαντικός είναι επίσης ο ρόλος των Αναπτυξιακών Εταιρειών ΕΤΑΝΑΜ ΑΕ ΟΤΑ και ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ ΟΤΑ, οι οποίες μαζί με την Περιφέρεια Ηπείρου μεριμνούν για την προετοιμασία και εφαρμογή των διαχειριστικών σχεδίων και των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Την αρμοδιότητα και διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιοχή έχουν οι ΕΦΑ Πρέβεζας, ΕΦΑ Θεσπρωτίας και ΕΦΑ Ιωαννίνων.

Η περιοχή παρέμβασης, όπως άλλωστε και ολόκληρη η Ήπειρος, διαθέτει ένα πλούσιο απόθεμα πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως: αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία όλων των εποχών, θρησκευτικά μνημεία (μονές, ναούς), ιστορικούς τόπους. Επίσης, διάσπαρτα είναι στην περιοχή τα μνημεία της αγροτικής κληρονομιάς, όπως νερόμυλοι, νεροτριβές, ελαιοτριβεία κ.α., τα οποία μπορούν να συμβάλλουν στην τοπική ανάπτυξη.

Ενότητα 3. Ανάλυση SWOT

3.1 Παρουσίαση των δυνατών και αδύνατων σημείων καθώς και των ευκαιριών και απειλών για την περιοχή παρέμβασης

Προκειμένου να αποτυπωθεί η στρατηγική του προγράμματος αλλά και στη συνέχεια η ανάλυση των δράσεων, έχει πραγματοποιηθεί με μέριμνα της ομάδας υποστήριξης της ΜΟΔ η «ανάλυση των ενδιαφερόμενων μερών / συμμετόχων (stakeholders)» με βάση δομημένο ερωτηματολόγιο, καθώς και η αρχική καταγραφή ανάλυσης SWOT για την περιοχή (δυνατά – αδύνατα σημεία, ευκαιρίες – απειλές). Η ανάλυση των συμμετόχων έχει καταγραφεί σε δελτία ανά εταίρο – μέλος της Εταιρικής Σχέσης και περιλαμβάνεται στο αντίστοιχο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Η αρχική αποτύπωση της SWOT ανάλυσης (δυνατά σημεία, αδυναμίες, ευκαιρίες, απειλές) παρουσιάζεται στη συνέχεια.

3.1.1 Αρχική αποτύπωση SWOT ανάλυσης της περιοχής

3.1.1.1 Δυνατά σημεία

- Η περιοχή προσδιορίζεται από την παρουσία του **μυθικού ποταμού Αχέροντα**. Η ύπαρξη του Αχέροντα του μυθικού ποταμού του Άδη και ο χώρος που κάποτε ήταν η Αχερουσία λίμνη, σηματοδοτούσαν για την αρχαία ελληνική μυθολογία και παράδοση το σύνορο του Πάνω και του Κάτω κόσμου. Ο Αχέροντας μέσω της αρχαίας Ελληνικής γραμματείας είναι παγκόσμια γνωστός ως ο ποταμός που οδηγεί στο βασίλειο του Άδη, στο βασίλειο του θανάτου, στην άλλη ζωή, στο «επέκεινα». Παγκοσμίως δεν υπάρχουν άλλοι τόποι που να έχουν οριστεί ως σύνορο μεταξύ ζωής και θανάτου. Αυτή η μοναδικότητα σύνδεσης του χώρου με το θάνατο είναι πολύ ιδιαίτερο και σημαντικό σημείο αναφοράς της περιοχής.
- Το **Νεκρομαντείο**, το μοναδικό στο είδος του μαντείου με τα εντυπωσιακά ευρήματά του, η αρχαία Εφύρα, η Μυκηναϊκή πόλη που βρίσκεται δίπλα στο Νεκρομαντείο, καθώς και η αρχαία Πανδοσία μαζί με άλλες πολλές θέσεις που έχουν καταγραφεί στην περιοχή αποτελούν ένα **πυκνό και συνεκτικό πλέγμα** εξαιρετικά σημαντικών αρχαιολογικών χώρων στην περιοχή του Αχέροντα.
- **Οι Σουλιώτες και το Σούλι** είναι ίσως ο πιο σημαντικός τόπος στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και της Ελληνικής Επανάστασης αποτελούν ένα ιδιαίτερο και μοναδικό τόπο ως προς την ιστορία και την κοινωνική οργάνωση, σημείο που ο θρύλος μπλέκει με την ιστορία. Ο χώρος όπως σήμερα υπάρχει με τα κτίρια και τα ερείπιά του, με τους ανθρώπους και τα ζώα, είναι ένα ζωντανό ακόμα κομμάτι της σύγχρονης ιστορίας.
- **Εκκλησίες** των βυζαντινών χρόνων και της τουρκοκρατίας στους οικισμούς της περιοχής αλλά και στο Νεκρομαντείο, δείχνουν την ιστορική συνέχεια στην περιοχή και ολοκληρώνουν με τη φυσική παρουσία τους ένα αδιάλειπτο ταξίδι στο χρόνο στην περιοχή.
- Μεγάλο μέρος της περιοχής ανήκει στο **Δίκτυο Natura 2000** και προστατεύεται. Η ιδιαίτερη φυσική ομορφιά του τοπίου και η οικολογική αξία της περιοχής αρχίζει να γίνεται γνωστή σε όλο και περισσότερους τα τελευταία χρόνια. Ξεχωρίζουν το ποτάμι, οι

πηγές και τα παραποτάμια δάση, η πανίδα και ειδικότερα η ορνιθοπανίδα, οι εκβολές του ποταμού και η Αμμουδιά, αλλά και μια σειρά από χαρακτηριστικά που συνδέουν τη φύση με τον άνθρωπο και τον πολιτισμό, την πίστη και την ιστορία, όπως τα ιερά δάση (το δάσος δίπλα στη μονή του Αγίου Δονάτου), τα άγρια άλογα, οι μικροί ή μεγαλύτεροι υγρότοποι στην περιοχή.

- Στα δυνατά σημεία της περιοχής καταγράφεται και η **γεινίαση με τουριστικά αναπτυγμένες περιοχές**, κυρίως της Πάργας αλλά και των γειτονικών Ιόνιων νησιών, καθώς και η ανάπτυξη του οδικού δικτύου (Εγνατία Οδός που συνδέει τη Θεσσαλονίκη με την περιοχή) που έχουν ως τώρα συνεισφέρει στην αύξηση του αριθμού των επισκεπτών. Η περιοχή εμφανίζει πολύ ευνοϊκές συνθήκες **ανάπτυξης ειδικών τουριστικών δραστηριοτήτων** στη φύση (φυσιολατρικών, πολιτιστικών, αγροτουρισμού)
- Υπάρχουν επίσης σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης τόσο της **πρωτογενούς γεωργικής-κτηνοτροφικής παραγωγής** όσο και της μεταποίησης. Η περιοχή μελέτης εμπεριέχει μια εύφορη αρδευόμενη πεδιάδα, καθώς και ημιορεινές και ορεινές περιοχές με βοσκοτόπια και κτηνοτροφία. Επίσης, υπάρχουν δυνατότητες για παραγωγή προϊόντων ονομασίας προέλευσης (Π.Ο.Π.) και προνομιακές συνθήκες για παραγωγή βιολογικών προϊόντων
- Επίσης υπάρχει η παραθαλάσσια περιοχή με **σημαντική αλιευτική δραστηριότητα** και αλιευτικό καταφύγιο.
- Πλούσιοι πολιτιστικοί – ιστορικοί πόροι, αρμονικά δεμένοι με το φυσικό περιβάλλον και την ιστορία του τόπου οι οποίοι δημιουργούν μία ιδιαίτερη **τοπική ταυτότητα** για την περιοχή
- Η **πολιτισμική κληρονομιά και παράδοση** της περιοχής είναι επίσης ιδιαίτερη και έχει λίγο αναδειχθεί, όπως τα ανταμώματα και τα πανηγύρια.
- Στην περιοχή υπάρχουν επίσης **κοιτάσματα τύρφης** τα οποία με την κατάλληλη αξιοποίηση θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στη γεωργική ανάπτυξη της περιοχής αλλά και να αποτελέσουν έναν νέο πόρο για την περιοχή.
- Στα δυνατά σημεία της περιοχής καταγράφεται επίσης και η **γεινίαση με** καθορισμένης, κατάλληλης περιοχής για τη χωροθέτηση και την άσκηση βιομηχανικών και επαγγελματικών δραστηριοτήτων (**Βιοτεχνικό Πάρκο** Θεσπρωτίας)

3.1.1.2 Αδυναμίες της περιοχής

Στην περιοχή έχουν εντοπιστεί μια σειρά από αδυναμίες, δυσλειτουργίες και ζητήματα προς επίλυση.

- Η αδυναμία που έχει από όλους τους φορείς αναδειχθεί ως ιδιαίτερα σημαντική είναι η **στάση των κατοίκων** και των επαγγελματιών της περιοχής, η οποία είναι προϋπόθεση για την επιτυχία κάθε προσπάθειας ολοκληρωμένης ανάπτυξης. Αυθαιρεσίες, έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των επαγγελματιών, έλλειψη συνεργασίας με τις αρχές, παράβαση των ορίων και των κανόνων, αδιαφορία για το φυσικό περιβάλλον, αδιαφορία ή και αρνητική στάση σε προσπάθειες αναβάθμισης της περιοχής, είναι προβλήματα που έχουν καταγραφεί έως σήμερα.

- Η **άναρχη ανάπτυξη** στην περιοχή των πηγών του Αχέροντα και οι αντικρουόμενες χρήσεις γης σε συνδυασμό με το ελλιπές και ασαφές νομοθετικό πλαίσιο, θέτουν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των εκεί τουριστικών δραστηριοτήτων. Οι τοπικές αρχές κάνουν προσπάθειες για οργάνωση του χώρου, οι οποίες μέσα από ένα γενικά συμφωνημένο πλαίσιο τοπικής ανάπτυξης μπορούν να έχουν συνολικότερη αποδοχή και εφαρμογή.
- Η **έλλειψη συντονισμού** μεταξύ των φορέων που έχουν αρμοδιότητα στην περιοχή καθώς και επικαλύψεις και κενά στις αρμοδιότητές τους που δεν είναι πάντα επαρκώς προσδιορισμένες, οδηγεί και σε έλλειψη ελέγχων και στη μη τήρηση των κανόνων από τους πολίτες. Η συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων μέσα από την προγραμματική σύμβαση, με τον από κοινού σχεδιασμό και την εκ των προτέρων συμφωνία για τις δράσεις καθώς και την κατανομή των εργασιών, αναμένεται να επιλύσει το ζήτημα του συντονισμού όσο και της επικάλυψης αρμοδιοτήτων.
- Υπάρχουν **ασάφειες και ελλείψεις στο νομικό καθεστώς** προστασίας της περιοχής, τόσο από την πλευρά της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας (οριοθέτηση του ποταμού Αχέροντα σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, επικαιροποίηση του Χωροταξικού του Σουλίου), όσο και από την πλευρά της προστασίας περιβάλλοντος (έλλειψη Προεδρικού Διατάγματος για τη θεσμοθέτηση της προστατευόμενης περιοχής). Επίσης υπάρχει απουσία Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου για το Σούλι.
- Στην περιοχή του Σουλίου το **ιδιοκτησιακό καθεστώς** είναι ιδιαίτερα προβληματικό. Η έλλειψη τίτλων ιδιοκτησίας καθιστά πολύ δύσκολη κάθε παρέμβαση στα κτίρια και τα μνημεία.
- Δεν υπάρχει τοπικός αναπτυξιακός φορέας που θα μπορούσε **να αναλάβει την «ιδιοκτησία»** του προγράμματος. Επίσης, τόσο οι Δήμοι όσο και οι Εφορείες Αρχαιοτήτων της περιοχής παρουσιάζουν σημαντική **έλλειψη προσωπικού**.
- Η περιοχή ως κατά κύριο λόγο παραποτάμια είναι ευάλωτη σε **πλημμύρες** και χρειάζεται δράσεις που θα προφυλάσσουν τις επιχειρήσεις και τις κατοικίες χωρίς να αλλοιώνουν το ποτάμι, διατηρώντας την αξία του ως ιστορικού τόπου και ως προστατευόμενη περιοχή. Παράνομες και χωρίς σχεδιασμό αμμοληψίες θέτουν σε κίνδυνο το ποτάμι, ενώ ελεγχόμενες αμμοληψίες σε συγκεκριμένα σημεία και ποσότητες ενδεχομένως απαιτούνται.
- Πολλά από τα μνημεία κυρίως στην ιστορική περιοχή του Σουλίου απειλούνται με κατάρρευση, αν δεν ληφθούν μέτρα για τη συντήρησή τους και δε βρεθεί τρόπος να συντηρούνται περιοδικά εντασσόμενα σε κάποιο λειτουργικό πλαίσιο.
- Έλλειψη τηλεπικοινωνιακών υποδομών στην ορεινή περιοχή της Δ. Ε. Σουλίου.
- Έλλειψη οργανωμένων δομών παρακολούθησης και καταγραφής των στοιχείων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος αλλά και των μεταβολών τους
- Σημαντικό **δημογραφικό πρόβλημα** με γήρανση του πληθυσμού και επιδείνωση πυραμίδας ηλικιών
- **Χαμηλός βαθμός μεταποίησης** αγροτικών – κτηνοτροφικών – προϊόντων και μη παραγωγή επώνυμων προϊόντων ονομασίας προέλευσης (Π.Ο.Π.) και μη ικανοποιητική σύνδεση της παραγωγής με τον αγροτουρισμό.

3.1.1.3 Ευκαιρίες

- Η ανάπτυξη και προβολή **ειδικών μορφών τουρισμού**, όπως ο ιστορικός τουρισμός, ο οποίος ενδεχομένως να ενισχυθεί και από το πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης, που θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος Ηπείρου 2014-2020 δημιουργώντας ένα εκτενές και συνεκτικό δίκτυο χώρων για επίσκεψη ή/και πολιτιστικές δραστηριότητες.
- Η εφαρμογή της αρχής του «καθολικού σχεδιασμού» προκειμένου να αναπτυχθεί ο **προσβάσιμος τουρισμός για όλους**, ο οποίος οδηγεί μεταξύ άλλων στη βελτίωση της ποιότητας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού προϊόντος, καθώς και τη διεύρυνση της τουριστικής αγοράς, λόγω της προσέλκυσης τουριστών που μέχρι σήμερα αποκλείονταν από αυτή. Το μέγεθος της τουριστικής αγοράς των **ατόμων με αναπηρία** είναι μεγαλύτερο από το μέγεθος άλλων αγορών (θρησκευτικός, συνεδριακός, οικολογικός τουρισμός κ.ά.) προς τις οποίες έχει στραφεί επί χρόνια ο σχεδιασμός τουριστικής πολιτικής, ενώ οι τουρίστες με αναπηρία λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που τους διακρίνουν (πιστοί και επαναλαμβανόμενοι επισκέπτες, προτίμηση στον μη εποχικό τουρισμό, ύπαρξη συνοδών, συγκριτικά μεγαλύτερη διάρκεια διαμονής και μεγαλύτερη κατανάλωση, κ.λπ.) συμβάλουν καταλυτικά στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων απασχόλησης και τελικά την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.
- Η ανάπτυξη ειδικών δράσεων γύρω από τον **μύθο του Άδη**- Πλούτωνα και το ανεξάντλητο θέμα του θανάτου, της απώλειας, του θρήνου.
- Η τάση για στροφή σε διακοπές κοντά στη φύση, σε περιοχές της ενδοχώρας με φυσικό κάλλος, οι **διακοπές περιπέτειας**, η ανάπτυξη καλοκαιρινών δραστηριοτήτων στη φύση ενδεχομένως και με την απόκτηση δεξιοτήτων αθλητικών ή άλλων για παιδιά – εφήβους και νέους.
- Η ανάπτυξη **τοπικών ποιοτικών προϊόντων** που μέσα από την ανάπτυξη πολλών εναλλακτικών δικτύων διανομής είναι τώρα πιο εύκολη η προώθησή τους.
- Η **σύνδεση** των οικονομικών δραστηριοτήτων της περιοχής (τουρισμός, γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία) με τον πολιτισμό και το περιβάλλον
- Η ολοκλήρωση των **οδικών αξόνων**, τόσο της Εγνατίας όσο και της Ιόνιας Οδού θα βελτιώσουν την πρόσβαση στην περιοχή.
- Ύπαρξη χρηματοδοτικών πλαισίων για θέματα τοπικής ανάπτυξης, πολιτισμού, περιβάλλοντος, τουρισμού, γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, μεταποίησης για την αξιοποίηση, επέκταση, αναδιάρθρωση, αναβάθμιση όπου απαιτείται των αντίστοιχων τομέων. Η αξιοποίησή τους προϋποθέτει την οργανωμένη διερεύνηση και τον σχεδιασμό για δράσεις στις αντίστοιχες κατευθύνσεις.
- Ύπαρξη **αργούντος κτιριακού δυναμικού** όπως το παλιό σχολείο Βούλγαρη, οι κατασκηνώσεις Παραμυθιάς, ο ξενώνας Σουλίου.

3.1.1.4 Απειλές

- Η οικονομική κρίση που **θέτει εν αμφιβόλω τους προγραμματισμούς** για επενδύσεις και τις εκτιμήσεις για την πορεία της ροής των επισκεπτών, για τον χρόνο και το χρήμα που

είναι διατεθειμένοι να ξοδέψουν στην περιοχή, για το κόστος των εισροών στη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή καθώς και τα επίπεδα τιμών όπως διαμορφώνονται στο διεθνές πλαίσιο.

- Οι πιέσεις που δέχεται η περιοχή από **αποσπασματικές ενέργειες φορέων και ιδιωτών** καθώς και από την «άτυπη» διάθεση απορριμμάτων
- Η **άμεση απειλή της υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος από τον μύκητα που προσβάλλει τα πλατάνια** που υπάρχει στην περιοχή και η αντιμετώπιση του οποίου πρέπει να γίνει συστηματικά και εντατικά για να διασωθούν τα πλατάνια και γενικά να βρεθούν και να εφαρμοστούν μέθοδοι για την προστασία του τοπίου και των λειτουργιών του φυσικού περιβάλλοντος (π.χ. φυτεύσεις άλλων φυτών, όπως σκλήθρων μετά από υποδείξεις των δασολόγων).
- Η **πίεση που δέχεται το φυσικό αλλά και το πολιτιστικό απόθεμα**, τόσο από την υφιστάμενη οικονομική δραστηριότητα όσο και από το διασυνοριακό έγκλημα π.χ. λεηλασία χλωρίδας και πανίδας.
- Η μεγάλη **ανισοκατανομή των οικονομικών δραστηριοτήτων** καθώς είναι αναπτυγμένος ο τριτογενής τομέας σε βάρος του πρωτογενή και δευτερογενή.
- Το υψηλό κόστος άρδευσης, ειδικά σε ό,τι αφορά στον κάμπο της Παραμυθιάς.
- **Έλλειψη οργανωμένων σταβλικών εγκαταστάσεων** στην περιοχή του Σουλίου, στην οποία καταγράφεται η πλέον έντονη κτηνοτροφική δραστηριότητα.
- Η **κλιματική αλλαγή** και οι επιδράσεις της κυρίως στο υδάτινο οικοσύστημα της περιοχής.

Ενότητα 4. Παρουσίαση της Στρατηγικής

4.1 Στρατηγικοί Στόχοι

Ο βασικός στρατηγικός στόχος του «Προγράμματος Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων για την περιοχή του μυθικού Αχέροντα» (εφεξής «Πρόγραμμα Αχέροντα»), όπως αποτυπώνεται στην Προγραμματική Σύμβαση – Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης είναι **«η βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής, στηριγμένη στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας, με σεβασμό στο ιδιαίτερο περιβάλλον της και με ανάδειξη του μοναδικού πολιτιστικού της ενδιαφέροντος».**

Για την Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη που επιδιώκεται με το Πρόγραμμα Αχέροντα αναμένεται να υλοποιηθούν παρεμβάσεις που θα καλύπτουν τους ακόλουθους **6 Στρατηγικούς Στόχους (ΣΣ)** και τους επί μέρους **Ειδικούς Στόχους (ΕΣ)** στους οποίους αυτοί αναλύονται:

ΣΣ1. Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα και ειδικότερα:

- Περαιτέρω ανάδειξη των πολιτιστικών μνημείων της περιοχής που σχετίζονται με τον Αχέροντα (Νεκρομαντείο, αρχαίες πόλεις κ.λπ.),
- οργάνωση υποδομών και μέσων για την αναπαράσταση των μυθολογικών αναφορών (πέραςμα στον Άδη κ.λπ.) με αξιοποίηση τεχνολογιών εικονικής πραγματικότητας,
- ανάδειξη και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και πολυχώρων πολιτισμού των νεότερων χρόνων (παραδοσιακοί οικισμοί, λαϊκή τέχνη, μουσική, ενδυμασία, μουσεία κλπ), ανάπτυξη δράσεων τέχνης, φιλοσοφίας, πολιτισμού, εκπαίδευσης που σχετίζονται με τον Αχέροντα, με μέριμνα για ΑμΕΑ,
- θεσμοθέτηση – επικαιροποίηση ιστορικών & αρχαιολογικών χώρων.

ΣΣ2. Ανάδειξη της ιστορικής αξίας της περιοχής και πιο συγκεκριμένα:

- Βελτίωση των υποδομών για την ανάδειξη της ιστορικής σημασίας της περιοχής του Σουλίου, της σκάλας Τζαβέλαινας κ.λπ.,
- σύνδεση της ιστορικότητας της περιοχής με το παρόν, μέσα από ιστορική μελέτη και παρουσίαση με ολοκληρωμένο τρόπο του χώρου καθώς και οργάνωση δράσεων με βιωματικές προσεγγίσεις που θα γεφυρώνουν το χθες με το σήμερα.

ΣΣ3. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής, μέσα από:

- Ανάδειξη ιδιαίτερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών (διαμόρφωση μονοπατιών, σημεία παρατήρησης, δράσεις για επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα, δίκτυο ποδηλατοδρόμων κ.λπ.),
- θεσμοθέτηση προστατευόμενης περιοχής,
- προστασία από τη ρύπανση με ολοκλήρωση της διαχείρισης λυμάτων και απορριμμάτων,
- διερεύνηση και επίλυση ζητημάτων καθορισμού της παρόχθιας ζώνης και του ιδιοκτησιακού καθεστώτος,
- βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων,

ΣΣ4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού, μέσα από:

- Την παραγωγή ενός κανονισμού ανάπτυξης δραστηριοτήτων,
- τη συμπλήρωση υποδομών διημέρευσης και διαμονής και οργάνωσης δραστηριοτήτων για τους επισκέπτες, με έμφαση στη συμβατότητα με την πολιτισμική και περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα της περιοχής,
- την οργάνωση διαδρομών και πακέτων επισκέψεων που θα απευθύνονται σε επισκέπτες της παράκτιας ζώνης (Πάργα, Σύβοτα κλπ) και σε επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα,
- την οργάνωση ολοκληρωμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης επαγγελματιών σε θέματα περιβαλλοντικής και πολιτιστικής ιδιαιτερότητας και ικανοποίησης των αναγκών των επισκεπτών με αναπηρία
- την προώθηση και ανάδειξη της γαστρονομίας με ανάδειξη τοπικών συνταγών και προϊόντων.

ΣΣ5. Ενίσχυση της καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης, μέσω υλοποίησης δραστηριοτήτων και καινοτόμων δράσεων όπως:

- Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και την ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων,
- προώθηση της επιχειρηματικότητας και απασχόλησης, ιδίως με τη σύνδεση της τοπικής παραγωγής προϊόντων με τα πολιτιστικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής,
- προώθηση βέλτιστων πρακτικών με στόχο τον περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα,
- ενίσχυση της καινοτόμας επιχειρηματικότητας στον τομέα των εναλλακτικών μορφών τουρισμού με στόχο τη διεύρυνση στη διεθνή αγορά του «προσβάσιμου τουρισμού».

ΣΣ6. Ανάσχεση των φυσικών κινδύνων και καταστροφών και ιδιαίτερα:

- Εξασφάλιση της ανθεκτικότητας σε καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης καταστροφών,
- προστασία της βλάστησης από καταστροφικές απειλές νόσους,
- προστασία από δυσμενή καιρικά φαινόμενα λόγω κλιματικής αλλαγής για την τοπική παραγωγή αγροτικών προϊόντων (αντιπλημμυρικά κλπ),
- προστασία και αποκατάσταση της γεωργικής βιοποικιλότητας και του εδάφους.

4.2 Διαμόρφωση της στρατηγικής

Η διαμόρφωση της στρατηγικής για το Πρόγραμμα Αχέροντα στηρίζεται στην Προγραμματική Σύμβαση (ΠΣ), που αποτελεί τη «Συμφωνία της Εταιρικής Σχέσης για το σχεδιασμό και την ωρίμανση του Προγράμματος Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων για την περιοχή του μυθικού Αχέροντα». Αρμόδια όργανα για την διαμόρφωσή της αποτελούν τα όργανα της Π.Σ. Ειδικότερα, η Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της Π.Σ. αποτελεί το όργανο που παρέχει τις κατευθύνσεις και λαμβάνει τις αποφάσεις, ενώ η Ομάδα Σχεδιασμού, με την υποστήριξη της ΜΟΔ αε, εξειδικεύει τις κατευθύνσεις αυτές λειτουργώντας στη λογική των κατευθύνσεων της Ε.Ε. και του ΕΣΠΑ 2014 – 2020.

Για τη διαμόρφωση της στρατηγικής λήφθηκαν υπ' όψη το ΕΣΠΑ 2014 – 2020, το ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΣ 2014 - 2020, καθώς και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Ηπείρου. Επίσης, λήφθηκε υπ' όψη ο σχεδιασμός των προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΚΠΤΟΚ) των ΟΤΔ ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΑΕ ΟΤΑ και ΕΤΑΝΑΜ ΑΑΕΟΤΑ καθώς και το πλαίσιο προστασίας της προστατευόμενης περιοχής του δέλτα και των στενών του Αχέροντα. Επίσης λήφθηκαν υπ' όψη οι περιορισμοί της προστασίας των πολιτιστικών πόρων της περιοχής και ιδιαίτερα του Αχέροντα και των παραποτάμων του.

Τέλος, σε συμμόρφωση με τους Κανονισμούς των επενδυτικών και διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ, όλες οι δράσεις εξειδίκευσης των προαναφερόμενων στόχων θα διασφαλίζουν την εφαρμογή της οριζόντιας αρχής της μη διάκρισης, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

4.3 Προτεραιοποίηση αναγκών και ευκαιριών

Η ολοκληρωμένη προσέγγιση στη χωρική ανάπτυξη της περιοχής Αχέροντα θα επιτρέψει:

- Να εξασφαλιστεί στην πράξη η συνεργασία των Διαρθρωτικών Ταμείων, να αποδειχθούν στο άμεσα ορατό τοπικό επίπεδο τα οφέλη από την κοινή παρέμβαση τους και να δημιουργηθεί τοπική ικανότητα σχεδιασμού, συνεργασίας, διαχείρισης («capacity building»).
- Να συνδυαστούν οι παρεμβάσεις στην επιχειρηματικότητα, στους ανθρώπινους πόρους και στην καινοτομία με τρόπο ώστε να εξασφαλίζονται οι συνέργιες στην παραγωγική ανασυγκρότηση, στην απόκτηση ανταγωνιστικότητας και στην καταπολέμηση της ανεργίας.
- Να συνεργούν μεταξύ τους όλες οι παρεμβάσεις, είτε εντάσσονται στο ΕΣΠΑ 2014 - 2020 είτε εντάσσονται σε άλλους μηχανισμούς (εθνικές δημόσιες επενδύσεις, συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, αξιοποίηση δημόσιας περιουσίας, στρατηγικές επενδύσεις).
- Να επιλεγούν (στο πλαίσιο και της περιορισμένης επιλεξιμότητάς τους) εκείνες οι επενδύσεις σε υποδομές που είτε συνιστούν αναγκαία προϋπόθεση για την παραγωγική ανασυγκρότηση της τοπικής οικονομίας είτε αντιμετωπίζουν τις πλέον οξυμένες χρόνιες ανάγκες.
- Να εξασφαλίζεται ότι οι επιπτώσεις των οριζόντιων πολιτικών στο τοπικό επίπεδο είναι τέτοιες ώστε να μην αναλώνονται σπάνιοι πόροι και να μην προκαλούνται μη αντιστρέψιμες ανισότητες με υπέρογκο κόστος για την εκ των υστέρων εξισορρόπησή τους.
- Να αναδειχθεί η χωρική διάσταση όλων των Θεματικών Στόχων 2014-2020, άλλοι εκ των οποίων συνιστούν γενική προϋπόθεση για τη Χωρική Ανάπτυξη, άλλοι που μπορούν να επιτευχθούν κυρίως μέσω της χωρικής ανάπτυξης, διότι απαντούν σε τοπικές εντάσεις προβλημάτων και σε τοπική διαθεσιμότητα αναπτυξιακού δυναμικού και άλλοι που εφαρμόζονται μόνο σε χωρικώς εντοπισμένα παραγωγικά και κοινωνικά συστήματα.

- Να αξιοποιηθεί αναπτυξιακό δυναμικό που έχει κυρίαρχα χωρική διάσταση, όπως στο σημαντικό για τη χώρα τουριστικό τομέα και στον εξαρτώμενο από τον συντελεστή γη αγροτικό τομέα.
- Να συνδυαστεί η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική με τη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Ηπείρου, η οποία χαρακτηρίζεται από έντονη χωρική διάσταση.

Με βάση την «ανάλυση των συμμετεχόντων» που πραγματοποιήθηκε από την ομάδα υποστήριξης της ΜΟΔ αε, καθώς και τη SWOT ανάλυση που προηγήθηκε, ακολουθεί η προτεραιοποίηση των βασικών αναγκών και των ευκαιριών, στην οποία θα στηριχθεί η ανάλυση της στρατηγικής.

4.4 Βασικές ανάγκες

Η αδυναμία θέσπισης όρων και κανόνων και η εφαρμογή τους στην άσκηση των δραστηριοτήτων τουρισμού και αναψυχής στην περιοχή και ιδιαίτερα στην περιοχή των «πηγών Αχέροντα» σε Γλυκή και Βουβοπόταμο αλλά και των εκβολών του, έχει οδηγήσει στην υποβάθμιση της «εικόνας» και της ελκυστικότητας της περιοχής, η οποία διαθέτει ιδιαίτερο και πολύ αξιόλογο φυσικό περιβάλλον. Η εικόνα αυτή πρέπει να αναστραφεί, προκειμένου να μπορεί να απευθύνεται και σε επισκέπτες υψηλότερων εισοδημάτων, ώστε να αυξηθούν τα οικονομικά αποτελέσματα από την τουριστική δραστηριότητα. Η εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας της περιοχής θα οδηγήσει στη λήψη των κατάλληλων μέτρων για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των δραστηριοτήτων και παράλληλα την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων από την άναρχη άσκηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Παράλληλα, η μοναδικότητα της πολιτισμικής και ιστορικής αξίας της περιοχής λόγω των μυθολογικών αναφορών στον «ποταμό του Άδη» και του ιστορικού Σουλίου, δε γίνονται εύκολα αλλά ούτε και συχνά αντιληπτές από τους περισσότερους επισκέπτες της περιοχής, επειδή δεν έχουν σε σημαντικό βαθμό οργανωθεί «δραστηριότητες βιωματικής ανακάλυψης» της αξίας αυτής.

Οι υποδομές άσκησης των τουριστικών δραστηριοτήτων εμφανίζουν ποιοτικά χαρακτηριστικά που υπολείπονται της μοναδικότητας και της αξίας της περιοχής και επιδέχονται σημαντική αναβάθμιση.

Τα τοπικά προϊόντα έχουν ελάχιστη ως μηδενική διασύνδεση με την επισκεψιμότητά της περιοχής, ενώ φυσικές καταστροφές όπως πλημμυρικά φαινόμενα αλλά και η «νόσος των πλατάνων» αποτελούν απειλή για την οικονομική δραστηριότητα της περιοχής.

4.5 Ευκαιρίες

Η γειτνίαση της περιοχής με την παράκτια ζώνη του δήμου Πάργας και ιδιαίτερα με την πόλη της Πάργας αποτελεί σημαντική ευκαιρία προσέλκυσης επισκεπτών, συμβάλλοντας τόσο στην τουριστική της αναβάθμιση όσο και στον εμπλουτισμό του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος στην παράκτια ζώνη.

Η ανάδειξη των μυθολογικών αναφορών, παρά τη σημαντική δραστηριότητα και επισκεψιμότητα του Νεκρομαντείου του Αχέροντα στον Μεσοπόταμο, αποτελεί μοναδική ευκαιρία για την παροχή μίας ιδιαίτερης εμπειρίας που πρέπει να δίδεται με έξυπνους αλλά και επιστημονικά επαρκείς τρόπους σε όλους όσους επισκέπτονται την περιοχή.

Η σύνδεση της περιοχής του Σουλίου με τις τουριστικές δυνατότητες και η ανάδειξη της ιστορίας και του πολιτισμού της περιοχής θα συμβάλλουν στην ελκυστικότητα της.

Η βελτίωση των οδικών προσβάσεων (με ολοκλήρωση των αξόνων ΕΓΝΑΤΙΑΣ και ΙΟΝΙΑΣ ΟΔΟΥ) «φέρνει» την περιοχή πολύ πιο κοντά στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα, Πάτρα και Θεσσαλονίκη) αλλά και στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, με αποτέλεσμα να έχει δυναμική αύξησης της επισκεψιμότητας της περιοχής.

Στο πλαίσιο του ρόλου που καλείται να ασκήσει η Εταιρική Σχέση μέσω της Προγραμματικής Σύμβασης (τα συμβαλλόμενα μέρη), το προτεινόμενο σχέδιο Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης υποστηρίζει μια στρατηγική προώθησης εκείνων των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής και των προοπτικών ή ευκαιριών ανάδειξής τους, που θα της προσδώσουν τη δυνατότητα ανάδειξής της σε **τουριστικό πόλο υπερτοπικής σημασίας**.

Στηριγμένη στις ανάγκες και ευκαιρίες που αναφέρθηκαν ανωτέρω αναλύεται στη συνέχεια η στρατηγική του προγράμματος.

4.6 Προϋποθέσεις ανάλυσης των δράσεων

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν θα πρέπει να βελτιώνουν τις συνθήκες άσκησης των δραστηριοτήτων των επισκεπτών στην περιοχή, που σε μεγάλο βαθμό εμφανίζει χαρακτηριστικά άναρχης και ερασιτεχνικής δραστηριοποίησης. Η βελτίωση των συνθηκών αυτών συμβάλλει στην ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής, στην περιβαλλοντική της αναβάθμιση, στη δημιουργία θέσεων εργασίας καθώς και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας.

Παράλληλα η προστασία, αναβάθμιση και ανάδειξη της περιβαλλοντικής και πολιτιστικής σημασίας της περιοχής θα πρέπει να στηριχθούν και να λάβουν υπ' όψη το καθεστώς περιβαλλοντικής προστασίας των περιοχών Natura 2000 καθώς και των προϋποθέσεων και όρων για την διατήρηση της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα.

Η οργάνωση δραστηριοτήτων και η βελτίωση και αναβάθμιση των υποδομών εξυπηρέτησης επισκεπτών θα πρέπει να λαμβάνει καθοριστικά υπ' όψη τις ανωτέρω προϋποθέσεις και να οδηγεί αφενός στη διεύρυνση του στοχευόμενου κοινού, όπως τα άτομα με ειδικές ανάγκες αλλά και άτομα με υψηλότερες απαιτήσεις (και εισοδήματα) καθώς και στη διεύρυνση και οργάνωση των παρεχόμενων εξυπηρετήσεων και δραστηριοτήτων.

Τέλος, η σύνδεση της τοπικής παραγωγής με την τουριστική δραστηριότητα αλλά και η προστασία από φυσικά φαινόμενα και απειλές θα αποτελέσουν μέρος των παρεμβάσεων στο βαθμό που διασφαλίζουν την άσκηση της οικονομικής δραστηριότητας της περιοχής. Ειδικότερη, στόχευση στο σχεδιασμό και εφαρμογή δράσεων θα πρέπει να δοθεί στην αξιοποίηση καινοτομιών, τόσο στον τρόπο και τη μεθοδολογία άσκησης και ανάπτυξης των

δραστηριοτήτων, όσο και στην ενσωμάτωση των επιτευγμάτων των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Η διασύνδεση των ειδικών στόχων, των ενδεικτικών δράσεων (τύποι δράσεων) και του τελικού καταλόγου έργων, με την προγραμματική δομή του ΠΕΠ Ηπείρου αλλά και των λοιπών ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 (θεματικοί στόχοι, επενδυτικές προτεραιότητες, ειδικοί στόχοι και δράσεις) θα πραγματοποιηθεί κατά την ανάλυση του Προγράμματος Αχέροντα στους άξονες παρέμβασης που αναφέρθηκαν ανωτέρω.

Οι κατηγορίες δράσεων αποτελούν ενδιάμεσο εργαλείο σχεδιασμού των δράσεων του Προγράμματος, εξειδικεύουν τους Ειδικούς Στόχους του και δίδουν έμφαση στη μοναδικότητα και στα καινοτόμα χαρακτηριστικά του οράματος και της στρατηγικής του. Η ανάλυση των κατηγοριών δράσεων οδηγεί σε έργα/δράσεις τα οποία θα καθορίσουν και την αναλυτική κοστολόγηση των παρεμβάσεων.

4.7 Άξονες Παρέμβασης

Κατευθυντήρια στόχευση για την ανάλυση της στρατηγικής αποτελεί η βιώσιμη (ή αειφόρος) ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης. Σύμφωνα με την Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη (Επιτροπή Brundtland, 1987) *«Βιώσιμη ορίζεται η ανάπτυξη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της παρούσας γενιάς, χωρίς να μειωθεί η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες και φιλοδοξίες.»*

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη στηρίζεται στην ισόρροπη, ισότιμη και σε βάθος χρόνου επιδίωξη των πυλώνων Οικονομία, Περιβάλλον, Κοινωνία, μέσα από:

- Ειλικρινή, τεκμηριωμένο και εποικοδομητικό διάλογο και διαβούλευση μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών.
- Συνδυασμένες σταθμίσεις πολλών παραμέτρων σε διαφορετικά επίπεδα, σε συνάρτηση με τον παράγοντα χρόνο.
- Συντονισμένες ενέργειες και ενεργοποίηση όλων των εμπλεκομένων.
- Προώθηση της κοινωνικής συνοχής και διεύρυνση των δυνατοτήτων ανεξάρτητης συμμετοχής όλων των πολιτών σε βάθος χρόνου.

Για να επιτευχθεί η παράλληλη και ισόρροπη ανάπτυξη των τριών πυλώνων για την περιοχή παρέμβασης, η προσπάθεια μπορεί να επικεντρωθεί **σε τέσσερις Άξονες Παρέμβασης** (πλην τεχνικής βοήθειας):

- **Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος**
- **Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος**
- **Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας και**
- **Στήριξη της παραγωγής τοπικών προϊόντων και σύνδεσή τους με την τουριστική δραστηριότητα**

4.7.1 Συσχέτιση Αξόνων Παρεμβάσεων με Στρατηγικούς Στόχους

Η λογική της στρατηγικής που αναπτύσσεται μέσω της ΟΧΕ του Προγράμματος Αχέροντα δομείται στα ακόλουθα επίπεδα:

- Σε **Άξονες Παρέμβασης (Α.Π.)**, οι οποίοι εξειδικεύουν τη στρατηγική του Προγράμματος.
- Σε **Στρατηγικούς Στόχους (Σ.Σ.)**, οι οποίοι εκφράζουν το όραμα των μελών της Εταιρικής Σχέσης για την περιοχή και εξασφαλίζουν την ολοκληρωμένη προσέγγιση των προτεινόμενων παρεμβάσεων.

Οι Άξονες Παρέμβασης του Προγράμματος έχουν καθοριστεί ανωτέρω και παρουσιάζονται στον πίνακα 5.

Πίνακας 5. Άξονες Παρέμβασης του Προγράμματος Αχέροντα

Άξονες Παρέμβασης του Προγράμματος Αχέροντα	
ΑΠ1	Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος
ΑΠ2	Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
ΑΠ3	Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
ΑΠ4	Στήριξη της παραγωγής τοπικών προϊόντων και σύνδεσή τους με την τουριστική δραστηριότητα
ΑΠ5	Τεχνική υποστήριξη της εφαρμογής

Οι Στρατηγικοί Στόχοι του Προγράμματος που αποτυπώνουν την ανάλυση της στρατηγικής παρατίθενται επίσης συνοπτικά στον Πίνακα 6.

Πίνακας 6. Στρατηγικοί Στόχοι του Προγράμματος Αχέροντα

Στρατηγικοί Στόχοι του Προγράμματος Αχέροντα	
Σ.Σ. 1:	Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Σ.Σ. 2:	Ανάδειξη της ιστορικής αξίας της περιοχής
Σ.Σ. 3:	Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος
Σ.Σ. 4:	Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Σ.Σ. 5:	Ενίσχυση της καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης
Σ.Σ. 6:	Ανάσχεση των φυσικών κινδύνων και καταστροφών

Στον πίνακα 7 που ακολουθεί παρουσιάζεται παραστατικά η συμβολή των Αξόνων Παρέμβασης στους Στρατηγικούς Στόχους.

Πίνακας 7. Μήτρα συσχέτισης των Αξόνων Παρέμβασης της Στρατηγικής με τους Στρατηγικούς Στόχους*

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΣΤΟΧΟΙ/ ΑΠ1: Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος	ΑΠ2: Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος	ΑΠ3: Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας	ΑΠ4: Στήριξη της παραγωγής τοπικών προϊόντων και σύνδεσή τους με την τουριστική δραστηριότητα
ΣΣ1: Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα		✓		
ΣΣ2: Ανάδειξη της ιστορικής αξίας της περιοχής		✓		
ΣΣ3: Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος	✓			
ΣΣ4: Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης των δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού			✓	
ΣΣ5: Ενίσχυση της καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης			✓	✓
ΣΣ6: Ανάσχεση των φυσικών κινδύνων και καταστροφών	✓			✓

*Σημειώνεται ότι ο ΑΠ5 «Τεχνική υποστήριξη της εφαρμογής» έχει οριζόντιο χαρακτήρα εφόσον ο ρόλος του είναι υποστηρικτικός προς το σύνολο των παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν και ως εκ τούτου δεν κρίνεται σκόπιμη η αντιστοίχισή του με τους στρατηγικούς στόχους.

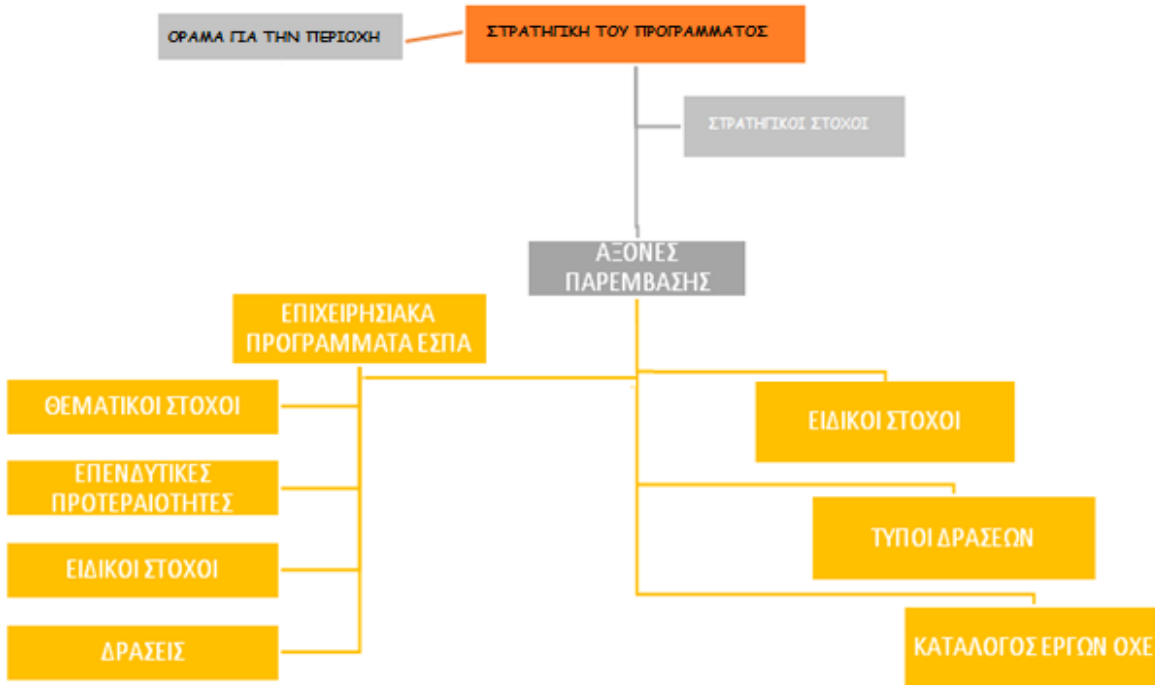
Στον πίνακα 8 παρουσιάζεται η συμβολή των Αξόνων Παρέμβασης της Στρατηγικής του Προγράμματος στους Θεματικούς Στόχους και τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΕΣΠΑ 2014 - 2020.

Πίνακας 8. Μήτρα συσχέτισης των Αξόνων Παρέμβασης της Στρατηγικής με τους Θεματικούς Στόχους και τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΕΣΠΑ 2014 - 2020

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ & ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ/ ΑΞΟΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΑΠ1: Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος	ΑΠ2: Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος	ΑΠ3: Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας	ΑΠ4: Στήριξη της παραγωγής τοπικών προϊόντων και σύνδεσή τους με την τουριστική δραστηριότητα
ΘΣ1/ΕΠ 1β: Ενίσχυση ΕΤΑ & Κ μέσω προαγωγής επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ,ιδίως μέσω προαγωγής επιχειρήσεων στην οικολογική καινοτομία κλπ			√	√
ΘΣ2/ΕΠ 2β: Ενίσχυση πρόσβασης σε ΤΠΕ μέσω ανάπτυξης προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου κλπ			√	√
ΘΣ3/ΕΠ 3 ^α : Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας ΜΜΕ μέσω προαγωγής της επιχειρ/τας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων κλπ			√	√
ΘΣ3/ΕΠ 3 ^γ : Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας ΜΜΕ μέσω στήριξης της δημιουργίας και επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών			√	√
ΘΣ5/ΕΠ 5α: Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης κινδύνων μέσω στήριξης επενδύσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των βασιζόμενων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων	√			√
ΘΣ5/ΕΠ 5β: Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης κινδύνων μέσω προαγωγής επενδύσεων για αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης	√			√
ΘΣ6/ΕΠ 6β: Διατήρηση και προστασία περιβ/ντος και προαγωγή αποδοτικής χρήσης πόρων μέσω επενδύσεων στον τομέα των υδάτων για ικανοποίηση του Ενωσιακού κεκτημένου στον τομέα περ/ντος κλπ	√			√
ΘΣ6/ΕΠ 6γ: Διατήρηση και προστασία περιβ/ντος και προαγωγή αποδοτικής χρήσης πόρων μέσω διατήρησης, προστασίας, προαγωγής & ανάπτυξης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	√	√		
ΘΣ6/ΕΠ 6δ: Διατήρηση και προστασία περιβ/ντος και προαγωγή αποδοτικής χρήσης πόρων	√		√	

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ & ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ/ ΑΞΟΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΑΠ1: Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος	ΑΠ2: Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος	ΑΠ3: Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας	ΑΠ4: Στήριξη της παραγωγής τοπικών προϊόντων και σύνδεσή τους με την τουριστική δραστηριότητα
μέσω προστασίας και αποκατάστασης βιοποικιλότητας και ... προαγωγής υπηρεσιών των οικοσυστημάτων δικτύου Natura 2000 κλπ				
ΘΣ6/ΕΠ 6δ: Διατήρηση και προστασία περιβ/ντος και προαγωγή αποδοτικής χρήσης πόρων μέσω προώθησης καινοτόμων τεχνολογιών για βελτίωση προστασίας περιβάλλοντος και αποδοτικότερης χρήσης πόρων στον τομέα αποβλήτων, υδάτων κλπ	√			√
ΘΣ7/ΕΠ 7β: Προαγωγή βιώσιμων μεταφορών υποδομές βασικών δικτύων μέσω ενίσχυσης περιφ. κινητικότητας μέσω σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων στην υποδομή ΔΕΔ-Μ κλπ	√	√	√	
ΘΣ7/ΕΠ 7γ: Προαγωγή βιώσιμων μεταφορών ...υποδομές βασικών δικτύων μέσω ανάπτυξης & βελτίωσης συστ μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλονσυμπεριλαμβανομένων οδών εσωτερικής ναυσιπλοΐας κλπ	√	√		
ΘΣ8/ΕΠ 8β: Προαγωγή βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης μέσω στήριξης φιλικής στην απασχόληση ανάπτυξης ως μέρους χωρικής στρατηγικής για συγκεκριμένες περιοχές κλπ			√	√
ΘΣ8/ΕΠ 8β: Προαγωγή βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης μέσω στήριξης μέσω στήριξης πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης για μηχανισμούς παροχής υπηρεσιών σε επίπεδο γειτονιάς κλπ			√	√
ΘΣ11/ΕΠ 11i: Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας δημόσιων αρχών κλπ μέσω επένδυσης στη θεσμική ικανότητα και αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης σε ...περιφερειακό και τοπικό επίπεδο κλπ	√	√		
ΕΠ ΕΕΣ αιν: Βελτίωση θεσμικής ικανότητας δημόσιων αρχών και ενδιαφερομένων κύκλωνμεσω της προώθησης της νομικής και διοικητικής συνεργασίας και μεταξύ πολιτών και θεσμών	√	√		
ΕΠ ΕΕΣ vii: Προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών με σκοπό την ενίσχυση αποτελεσματικότητας προγραμμάτων και ενεργειών ΕΕΣ και της χρήσης της ΕΟΕΣ	√	√	√	√

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, στο σχήμα που ακολουθεί απεικονίζεται η «**αρχιτεκτονική δομή**» της **στρατηγικής του Προγράμματος Αχέροντα** και των παραμέτρων που την εξειδικεύουν και τη διαμορφώνουν.

Ενότητα 5. Ανάλυση των Αξόνων Παρέμβασης

5.1 ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 1: Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος

Ο άξονας παρέμβασης 1 περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες συμβάλλουν στην επίτευξη των ακόλουθων στρατηγικών στόχων (ΣΣ):

ΣΣ3: Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος

ΣΣ6: Ανάσχεση των φυσικών κινδύνων και καταστροφών

Ας σημειωθεί ότι στον ΑΠ1 περιλαμβάνονται μόνο δράσεις δημόσιου χαρακτήρα και όχι ιδιωτικές επενδύσεις. Όλες οι δράσεις ιδιωτικών επενδύσεων περιλαμβάνονται στους ΑΠ3 και ΑΠ4.

Ακολουθεί η ανάλυση κάθε ΣΣ σε ειδικούς στόχους και κατηγορίες δράσεων.

ΣΣ3. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος

Οι ειδικοί στόχοι στο πλαίσιο του άξονα παρέμβασης 1 απορρέουν από την ανάγκη ενίσχυσης των παρεχόμενων οικοσυστημικών υπηρεσιών και βελτίωσης της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων, ή/και από την ανάγκη εξομάλυνσης και αντιμετώπισης των αρνητικών για το περιβάλλον παρεμβάσεων και ενίσχυσης του θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων. Ειδικότερα:

Ειδικός στόχος 1.3.1. Ανάδειξη ιδιαίτερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών (διαμόρφωση μονοπατιών, σημεία παρατήρησης, δράσεις για επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα, δίκτυο ποδηλατοδρόμων κ.λπ.)

Αφορά την ανάδειξη των ιδιαίτερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών της περιοχής του δέλτα και των στενών του Αχέροντα αλλά και του ευρύτερου φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος με κατάλληλη οργάνωση διαδρομών-μονοπατιών, με σημεία παρατήρησης και δράσεις προσέλκυσης επισκεπτών με ειδικά ενδιαφέροντα και με τη δημιουργία δικτύου ποδηλατοδρόμων.

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Ανάπτυξη διαδρομών ερμηνείας περιβάλλοντος και χρήση βιωματικών δράσεων για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης
2. Σήμανση και αναβάθμιση υφιστάμενων μονοπατιών και δημιουργία θέσεων θέας
3. Χρήση τεχνολογίας και καινοτόμων δράσεων για την προσέλκυση επισκεπτών με έμφαση στο φυσικό περιβάλλον σε συνδυασμό με την πολιτισμική αξία της περιοχής (πχ τοποθέτηση οθόνης αφής, εφαρμογή ξενάγησης για κινητά τηλέφωνα, έντυπα μέσα)
4. Δημιουργία δικτύων διαδρομών με συνδυασμό μέσων (πλοιάρια, ποδηλατοδρόμοι, μονοπάτια κλπ)
5. Ενίσχυση του περιβαλλοντικού τουρισμού (θέσεις παρατήρησης ορνιθοπανίδας και δημιουργία χώρων ερμηνείας περιβάλλοντος)

6. Ανάπτυξη συνδυαστικών δράσεων – εκδηλώσεων ανάδειξης της οικολογικής αξίας της περιοχής και της πολιτισμικής κληρονομιάς
7. Αντιμετώπιση άμεσων προβλημάτων ρύπανσης περιβάλλοντος (ανεξέλεγκτη απόθεση αποβλήτων σε φυσικούς αποδέκτες, διάθεση λυμάτων οικισμών Γ' προτεραιότητας, διαχείριση απορριμμάτων και γεωργικών αποβλήτων)
8. Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση σε παραγωγικούς κλάδους της περιοχής με την ένταξή τους σε δράσεις και πιλοτικά προγράμματα (ανακύκλωση και μεταποίηση φυσικών υλικών, ανακύκλωση κενών συσκευασιών φυτοπροστατευτικών προϊόντων, επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων)
9. Αναβάθμιση υποδομών επίσκεψης και άσκησης δραστηριοτήτων για δυνατότητα προσβασιμότητας από όλους (π.χ. άτομα με ειδικές ανάγκες κ.λπ.)

Ειδικός στόχος 1.3.2. Θεσμοθέτηση της προστατευόμενης περιοχής του δικτύου NATURA 2000

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Καθορισμός θεσμικού πλαισίου για την προστατευόμενη περιοχή (έκδοση Προεδρικού Διατάγματος – διαχειριστικού σχεδίου κ.λπ.)
2. Προσδιορισμός φέρουσας ικανότητας για τους επισκέπτες στα στενά και τις εκβολές του ποταμού Αχέροντα

Ειδικός στόχος 1.3.3. Προστασία από τη ρύπανση, με ολοκλήρωση της διαχείρισης λυμάτων και απορριμμάτων

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Ολοκλήρωση υποδομών διαχείρισης λυμάτων οικισμών Γ' κατηγορίας
2. Ενίσχυση μεθόδων οικολογικής διαχείρισης απορριμμάτων

Ειδικός στόχος 1.3.4 Διερεύνηση και επίλυση ζητημάτων καθορισμού της παρόχθιας ζώνης και ιδιοκτησιακού καθεστώτος.

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Οριοθέτηση της παρόχθιας ζώνης του Αχέροντα και καθορισμός επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων και χρήσεων γης
2. Διερεύνηση λύσεων για επίλυση ιδιοκτησιακού καθεστώτος σε εκτάσεις με αδιευκρίνιστη κυριότητα (π.χ. «μπασταινικές» εκτάσεις)

Ειδικός στόχος 1.3.5. Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων.

Περιλαμβάνει την ακόλουθη δράση:

Αναλυτικός προσδιορισμός των πιέσεων και των απειλών για τα είδη και τους τύπους οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος της περιοχής - Προσδιορισμός και εφαρμογή μέτρων αντιμετώπισής τους.

ΣΣ6. Ανάσχεση των φυσικών κινδύνων και καταστροφών

Οι ειδικοί στόχοι του συγκεκριμένου Στρατηγικού Στόχου στο πλαίσιο του Άξονα Παρέμβασης 1 αναλύονται στη συνέχεια με καταγραφή των σχετικών κατηγοριών δράσεων:

Ειδικός στόχος 1.6.1. Εξασφάλιση της ανθεκτικότητας σε φυσικές καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης καταστροφών

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Αντιπλημμυρική προστασία σε περιοχές με έντονο πρόβλημα και αποτροπή αποσπασματικών ενεργειών αντιμετώπισης
2. Χωροθέτηση σημείων λήψης φερτών υλικών (αμμοληψίες) στην κοίτη του Αχέροντα για την αποτροπή ανεξέλεγκτων παρεμβάσεων και για την ανάσχεση επιδείνωσης φυσικών φαινομένων
3. Δράσεις πρόληψης κινδύνων λόγω κλιματικής αλλαγής

Ειδικός στόχος 1.6.2. Προστασία της βλάστησης από καταστροφικές απειλές και ανάσχεση της εξάπλωσης της «νόσου των πλατάνων».

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων :

1. Λήψη μέτρων πρόληψης της διάδοσης του μύκητα *Ceratocystis platani* που προκαλεί νέκρωση των πλατάνων (ενημέρωση, τακτικοί έλεγχοι επόπτευσης κ.λπ.)
2. Λήψη μέτρων αποκατάστασης του τοπίου με υποδείξεις των δασικών υπηρεσιών και ινστιτούτων

5.2 ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 2: Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος

Ο άξονας παρέμβασης 2 περιλαμβάνει δράσεις δημόσιου χαρακτήρα, που συμβάλλουν στην επίτευξη των ακολούθων στρατηγικών στόχων:

ΣΣ1: Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα

ΣΣ2: Ανάδειξη της ιστορικής αξίας της περιοχής

Στον ΑΠ2 δεν περιλαμβάνονται ιδιωτικές επενδύσεις. Όλες οι δράσεις ιδιωτικών επενδύσεων περιλαμβάνονται στους ΑΠ3 και 4. Ακολουθεί η ανάλυση των ως άνω στρατηγικών στόχων του εν λόγω άξονα παρέμβασης:

ΣΣ1: Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα

Ειδικός στόχος 2.1.1. Περαιτέρω ανάδειξη των πολιτιστικών μνημείων της περιοχής που σχετίζονται με τον Αχέροντα (νεκρομαντείο, αρχαίες πόλεις κ.λπ.).

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Καταγραφή και τεκμηρίωση των μυθολογικών στοιχείων και αναφορών της περιοχής
2. Ανάδειξη του νεκρομαντείου Αχέροντα και βελτίωση της επισκεψιμότητάς του. Διασφάλιση προσβασιμότητας για κατηγορίες ατόμων με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα
3. Ανάδειξη και αύξηση επισκεψιμότητας λοιπών μνημείων της περιοχής που σχετίζονται με τον μυθικό ποταμό και το «πέρασμα» στον Άδη

Ειδικός στόχος 2.1.2. Οργάνωση υποδομών και μέσων για την αναπαράσταση των μυθολογικών αναφορών (πέρασμα στον Άδη κ.λπ.) με αξιοποίηση τεχνολογιών εικονικής πραγματικότητας.

Περιλαμβάνει κατηγορίες δράσεων ως ακολούθως:

1. Δημιουργία χώρων παρουσιάσεων με αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών και ψηφιακών αναπαραστάσεων (εικονικής πραγματικότητας) για τους επισκέπτες της περιοχής
2. Παραγωγή ψηφιακών παραστάσεων για τον Αχέροντα και το «πέρασμα» στον κάτω κόσμο.

Ειδικός στόχος 2.1.3. Ανάδειξη και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και πολυχώρων πολιτισμού των νεότερων χρόνων (παραδοσιακοί οικισμοί, λαϊκή τέχνη, μουσική, ενδυμασία, μουσεία κ.λπ.), ανάπτυξη δράσεων τέχνης, φιλοσοφίας, πολιτισμού, εκπαίδευσης με άξονα τον μύθο της περιοχής και των πολιτιστικών μνημείων της περιοχής που σχετίζονται με τον Αχέροντα (νεκρομαντείο, αρχαίες πόλεις κλπ) με μέριμνα για ΑμΕΑ.

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Ανίχνευση και αποτίμηση της πολιτιστικής και κοινωνικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
2. Καταγραφή και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς (μνημεία, εκδηλώσεις, μουσεία - εκθέματα, κ.λπ.)

3. Παραγωγή δρώμενων και σύγχρονων εκφράσεων τέχνης, φιλοσοφίας, πολιτισμού και εκπαίδευσης με άξονα τον μύθο της περιοχής.

Ειδικός στόχος 2.1.4. Θεσμοθέτηση - επικαιροποίηση ιστορικών & αρχαιολογικών χώρων

Περιλαμβάνει την δράση :

Εμπειρογνωμοσύνη για το ιδιοκτησιακό ζήτημα και την επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου στο Σούλι

ΣΣ2: Ανάδειξη της ιστορικής αξίας της περιοχής

Ειδικός στόχος 2.2.1. Βελτίωση των υποδομών για την ανάδειξη της ιστορικής σημασίας της περιοχής Σουλίου, της σκάλας Τζαβέλαινας κ.λπ.

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Ανάδειξη ιστορικού Σουλίου και αποκατάσταση κτιρίων και μνημείων
2. Ανάδειξη και βελτίωση ιστορικών μονοπατιών και περασμάτων, όπως «σκάλα Τζαβέλαινας» κ.λπ.

Ειδικός στόχος 2.2.2. Σύνδεση της ιστορικότητας της περιοχής με το παρόν, μέσα από ιστορική μελέτη και παρουσίαση με ολοκληρωμένο τρόπο του χώρου του Σουλίου καθώς και οργάνωση δράσεων με βιωματικές προσεγγίσεις που θα γεφυρώνουν το χθες με το σήμερα

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Καταγραφή και τεκμηρίωση των στοιχείων που συνθέτουν την ιστορική ταυτότητα της περιοχής
2. Παραγωγή σύγχρονων μορφών έκφρασης, πολιτισμού και εκπαίδευσης με αναφορά στην ιστορία του Σουλίου
3. Οργάνωση δράσεων με βιωματικές προσεγγίσεις που θα γεφυρώνουν το ιστορικό χθες με το σήμερα και θα είναι προσβάσιμα σε ΑμΕΑ.

5.3 ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 3: Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας

Ο συγκεκριμένος άξονας παρέμβασης περιλαμβάνει κυρίως δράσεις επιχειρηματικότητας και απασχόλησης και συμβάλει στην επίτευξη των ακόλουθων στρατηγικών στόχων:

ΣΣ4: Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης των δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού

ΣΣ5: Ενίσχυση της καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης

Στον ΑΠ3 περιλαμβάνονται ιδίως οι αναγκαίες ιδιωτικές επενδύσεις. Ακολουθεί η ανάλυση των ως άνω στρατηγικών στόχων του εν λόγω ΑΠ:

ΣΣ4: Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης των δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού, με ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης των δραστηριοτήτων

Ο στρατηγικός στόχος στο πλαίσιο του ΑΠ3 αναλύεται στους ειδικούς στόχους ως ακολούθως:

Ειδικός στόχος 3.4.1. Κανονισμός ανάπτυξης δραστηριοτήτων

Περιλαμβάνει εμπειρογνωμοσύνη με αντικείμενο τη δημιουργία ενός σχεδίου διαχείρισης και κανονισμού λειτουργίας, στο οποίο θα καθορίζονται όλες οι προϋποθέσεις και περιορισμοί για την άσκηση των εργασιών και των δραστηριοτήτων στην περιοχή του μυθικού Αχέροντα και θα τυγχάνει κοινής εφαρμογής από όλους τους ασκούντες δραστηριότητες πάσης φύσης στην εν λόγω περιοχή. Πιο συγκεκριμένα :

1. Κανονισμός και χωρική κατανομή των αναπτυσσόμενων δραστηριοτήτων στην περιοχή των Στενών Αχέροντα, με καθορισμό πλαισίου λειτουργίας συμβατού με την αισθητική του τοπίου, την προστασία του περιβάλλοντος και την πολιτιστική κληρονομιά
2. Ανάπτυξη συστήματος πιστοποίησης και υποστήριξης παρεχόμενων υπηρεσιών οικότουρισμού

Ειδικός στόχος 3.4.2. Συμπλήρωση υποδομών διημέρευσης και διαμονής και οργάνωση δραστηριοτήτων για τους επισκέπτες, με έμφαση στη συμβατότητα με την πολιτισμική και περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα της περιοχής.

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Αναβάθμιση και επέκταση υποδομών φιλοξενίας επισκεπτών με έμφαση στη συμβατότητα με την πολιτισμική και περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα και με πρόβλεψη προσβασιμότητας για ΑμεΕΑ
2. Ανάπτυξη και βελτίωση δραστηριοτήτων για τους επισκέπτες (π.χ. υπικές εγκαταστάσεις, οργάνωση ορεινών διασχίσεων για ορειβασία, διαδρομές για ποδηλασία, αναρριχητικά πεδία), ενίσχυση δραστηριοτήτων σε υδάτινα συστήματα, κατασκευή πρατηρίων παραδοσιακών προϊόντων κ.λπ. από τις τοπικές μονάδες φιλοξενίας και εστίασης

3. Αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών για τη δημιουργία σύγχρονου, ασφαλούς και αποτελεσματικού δικτύου επικοινωνιών και εξυπηρετήσεων ΤΠΕ κ.λπ.
4. Δημιουργία κοινωνικών επιχειρήσεων με περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντικείμενο

Ειδικός στόχος 3.4.3. Οργάνωση διαδρομών και πακέτων επισκέψεων που θα απευθύνονται σε επισκέπτες της παράκτιας ζώνης (Πάργα, Σύβοτα κ.λπ.) και σε επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα.

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Ανάπτυξη υποδομών για ικανοποίηση της ζήτησης ειδικών μορφών τουρισμού και ιδίως εναλλακτικών μορφών τουρισμού (οικολογικός, ορεινός, πολιτιστικός, αθλητικός κ.λπ.)
2. Οργάνωση υποδομών και δραστηριοτήτων με πιστοποιημένες υποδομές, που θα απευθύνονται σε υψηλής οικονομικής επιφάνειας επισκέπτες
3. Οργάνωση διαδρομών για τουρισμό «περιπέτειας»
4. Οργάνωση παιδικών εθνικών ή και διεθνών θεματικών κατασκηνώσεων (summer camps) με μυθολογικό, ιστορικό, περιβαλλοντικό, αθλητικό, γεωργικό κλπ. περιεχόμενο προσβάσιμο και σε παιδιά με ΕΑ

Ειδικός στόχος 3.4.4. Οργάνωση ολοκληρωμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης επαγγελματιών σε θέματα πολιτισμικής και περιβαλλοντικής ιδιαιτερότητας και ικανοποίησης των αναγκών των επισκεπτών με αναπηρία.

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Ενίσχυση της περιβαλλοντικής και ιστορικής εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας με χρήση νέων τεχνολογιών και πρακτικών
2. Γνωριμία με τη φύση και την ιστορία της περιοχής, μέσω καινοτόμων ψηφιακών και βιωματικών εργαλείων

Ειδικός στόχος 3.4.5 Προώθηση και ανάδειξη της γαστρονομίας, με ανάδειξη τοπικών συνταγών και προϊόντων.

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Καταγραφή και ανάδειξη τοπικών συνταγών, με αξιοποίηση τοπικών προϊόντων και οργάνωση «Ηπειρώτικου πρωινού» με προϊόντα της ευρύτερης περιοχής
2. Βελτίωση υφιστάμενων μονάδων εστίασης, με εμπλουτισμό των τοπικών συνταγών και παραδοσιακών προϊόντων

ΣΣ5: Ενίσχυση της καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης

Ο ανωτέρω στρατηγικός στόχος στο πλαίσιο του ΑΠ3 περιλαμβάνει τους κάτωθι ειδικούς στόχους:

Ειδικός στόχος 3.5.1 Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και την ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Ενεργοποίηση «συμφώνου ποιότητας» για τις επιχειρήσεις της περιοχής και αξιοποίηση σήματος «Αχέροντα»
2. Οικονομοτεχνικές αξιολογήσεις και mentoring νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων,
3. Διάχυση και πληροφόρηση για βέλτιστες πρακτικές μέσω επιδεικτικών έργων και ενημερωτικών εκδηλώσεων
4. Ενίσχυση νέων επιχειρήσεων με εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων

Ειδικός στόχος 3.5.2 Ενίσχυση της καινοτόμας επιχειρηματικότητας στον τομέα των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, με στόχο τη διείσδυση στη διεθνή αγορά του «Προσβάσιμου Τουρισμού»

Ένας σοβαρός σχεδιασμός διείσδυσης του τουριστικού προϊόντος της περιοχής του Αχέροντα στην τουριστική αγορά των ΑμεΑ και ευρύτερα των εμποδιζόμενων ατόμων και των ατόμων μειωμένης κινητικότητας (συμπεριλαμβανομένων των ατόμων γ' ηλικίας), με την έξυπνη αξιοποίηση τόσο της πολιτιστικής/ιστορικής αξίας όσο και της φυσικής κληρονομιάς θα μπορούσε να αντέξει στον χρόνο και να αποδώσει διαρκώς πολλαπλασιαζόμενα αποτελέσματα. Μια ολοκληρωμένη παρέμβαση προς αυτή την κατεύθυνση, θα πρέπει να σχηματικά να ξεδιπλώνεται στα εξής 4 επίπεδα:

- (α) καταγραφή υποδομών & ελλειμμάτων,
- (β) ολοκληρωμένες παρεμβάσεις πιλοτικού χαρακτήρα για την προσβασιμοποίηση πολιτιστικού και τουριστικού αποθέματος της περιοχής,
- (γ) πλήρες πρόγραμμα εκπαίδευσης επαγγελματιών σε θέματα ικανοποίησης των αναγκών του επισκέπτη με αναπηρία,
- (δ) οργανωμένη προβολή του προσβάσιμου τουριστικού προϊόντος και διείσδυση στην διεθνή τουριστική αγορά

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Πρότυπες παρεμβάσεις βελτίωσης της προσβασιμότητας και οργανωμένη προβολή
2. Καινοτόμες υπηρεσίες εξυπηρέτησης (μεταφορές, αθλητικές/ψυχαγωγικές μονάδες, θεραπευτικές υπηρεσίες, κ.λπ.) για άτομα με αναπηρία και άλλα εμποδιζόμενα άτομα,
3. Οργανωμένη προβολή του προσβάσιμου τουριστικού προϊόντος και των προσβάσιμων υπηρεσιών/επιχειρήσεων και διείσδυση στη διεθνή τουριστική αγορά

5.4 ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 4: Στήριξη της παραγωγής τοπικών προϊόντων και σύνδεσή τους με την τουριστική δραστηριότητα

Ο Άξονας Παρέμβασης 4 περιλαμβάνει δράσεις επιχειρηματικότητας αλλά και υποδομών για τη στήριξη της τοπικής παραγωγής και συνδυάζει τους ακόλουθους στρατηγικούς στόχους, οι οποίοι στη συνέχεια αναλύονται σε ειδικούς στόχους και κατηγορίες δράσεων:

ΣΣ5: Ενίσχυση της καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης

ΣΣ6: Ανάσχεση των φυσικών κινδύνων και καταστροφών

ΣΣ5: Ενίσχυση της καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης

Ο ανωτέρω στρατηγικός στόχος, στο πλαίσιο του ΑΠ4 περιλαμβάνει:

Ειδικός στόχος 4.5.1 Προώθηση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης, ιδίως με τη σύνδεση της τοπικής παραγωγής προϊόντων με τα πολιτιστικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων στην κοινωνική οικονομία και την οικολογική καινοτομία
2. Ενίσχυση τοπικής επιχειρηματικότητας για παραγωγή τοπικών προϊόντων που αναδεικνύουν την περιβαλλοντική και πολιτιστική αξία της περιοχής
3. Χρήση εργαλείων οικονομοτεχνικής ανάλυσης για τον εντοπισμό εναλλακτικών καλλιεργειών και βελτίωση των υφιστάμενων
4. Προώθηση και προβολή τοπικών προϊόντων ποιότητας
5. Σύνδεση της ζωικής και φυτικής παραγωγής με δράσεις βιωματικής εκπαίδευσης παιδιών, εφήβων και ενηλίκων προερχόμενων από αστικά περιβάλλοντα

Ειδικός στόχος 4.5.2 Προώθηση βέλτιστων πρακτικών, με στόχο τον περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Συγκέντρωση των κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων σε κατάλληλες περιοχές ή/και ενθάρρυνση της εισαγωγής νέων αιφορικών πρακτικών στη διατροφή, στέγαση και τη διαχείριση των παραγόμενων προϊόντων και υποπροϊόντων των ζώων
2. Προώθηση βέλτιστων πρακτικών με στόχο τη δημιουργία εξειδικευμένων αγορών (niche markets)

ΣΣ6: Ανάσχεση των φυσικών κινδύνων και καταστροφών

Ειδικός στόχος 4.6.1 Προστασία από δυσμενή καιρικά φαινόμενα λόγω κλιματικής αλλαγής για την τοπική παραγωγή αγροτικών προϊόντων

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Βελτίωση της αντιπλημμυρικής προστασίας στις αγροτικές καλλιέργειες
2. Ανάσχεση πλημμυρικών παροχών στα ρέματα της περιοχής
3. Προστασία της αγροτικής παραγωγής από δυσμενή καιρικά φαινόμενα
4. Στήριξη επενδύσεων για την προστασία από την κλιματική αλλαγή και ιδίως μέσω προσεγγίσεων βασιζόμενων στις λειτουργίες των οικοσυστημάτων της περιοχής

Ειδικός στόχος 4.6.2. Προστασία και αποκατάσταση της γεωργικής βιοποικιλότητας και του εδάφους της περιοχής

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1. Ενίσχυση της χρήσης τοπικών ποικιλιών για την παραγωγή προϊόντων, που συνάδουν με την περιοχή ως προστατευόμενη και παράγονται με ήπια μέσα
2. Ανάδειξη και ενίσχυση της παραγωγής κτηνοτροφικών προϊόντων από αυτόχθονες φυλές και ζώα προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες

Ενότητα 6. Ανάλυση των Δράσεων

Ακολουθεί η αναλυτική παρουσίαση των δράσεων σε μορφή «δελτίου» ανά δράση, όπως αυτές διαμορφώθηκαν από την ομάδα σχεδιασμού και εγκρίθηκαν από την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης. Οι προτάσεις των δράσεων στην πλειοψηφία τους προέκυψαν από τους φορείς της Εταιρικής Σχέσης, οι οποίες ομογενοποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν από την Ομάδα Σχεδιασμού σε Απογραφικά Δελτία Δράσεων και περιλαμβάνονται στο σχετικό ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Ο κωδικός κάθε δελτίου αναφέρεται κατά σειρά στον Άξονα Παρέμβασης, τον Στρατηγικό Στόχο, τον Ειδικό Στόχο και τον αύξοντα αριθμό της δράσης.

Στα επιμέρους πεδία κάθε δελτίου αναφέρονται οι φορείς που το πρότειναν και θα το υλοποιήσουν, περιγράφεται το φυσικό αντικείμενο της δράσης και δίνεται ενδεικτικός προϋπολογισμός και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα.

Αναφέρεται επίσης ο τίτλος και ο κωδικός των ΑΠ, ΣΣ, ΕΣ της στρατηγικής, στις οποίες καταχωρήθηκε η δράση.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 1: ΑΝΑΔΕΙΞΗ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Στρατηγικός Στόχος 3. Προστασία, ανάδειξη και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.03.01.01

Τίτλος έργου	Κατασκευή δικτύου ποδηλατοδρόμων στην περιοχή του Αχέροντα («Το μονοπάτι των ψυχών»)
Φορέας Πρότασης	Π.Ε.ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Φορέας Υλοποίησης	Π.Ε.ΠΡΕΒΕΖΑΣ – Δήμοι Σουλίου και Πάργας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το μονοπάτι των ψυχών είναι μια κυκλική ποδηλατική διαδρομή μήκους 55 χμ, με αφετηρία τον οικισμό Αμμουδιά. Η διαδρομή ακολουθεί τον ποταμό Αχέροντα, από τις εκβολές έως τις πηγές του και επιστρέφει από διαφορετικό δρόμο.</p> <p>Χωρίζεται σε τρία τμήματα: Το πρώτο είναι το τμήμα Αμμουδιά – Μεσοπόταμος όπου βρίσκεται το Νεκρομαντείο. Το δεύτερο τμήμα ενώνει το Νεκρομαντείο με τις πηγές Αχέροντα. Το τρίτο τμήμα είναι το ταξίδι της επιστροφής και περνάει από το Καναλάκι την έδρα του Δήμου Πάργας και ένας δεύτερος κλάδος από το δήμο Σουλίου..</p> <p>Το μήκος του ποδηλατοδρόμου θα είναι 55 χμ και το πλάτος του 2,20 μ. Οι εργασίες κατασκευής θα γίνουν παράπλευρα των υφιστάμενων οδών (Μεσοποτάμου – Αμμουδιάς, Νεκρομαντείο – πηγές Αχέροντα, πηγές Αχέροντα – Καναλάκι – Μεσοπόταμος, πηγές Αχέροντα – Γλυκή - Ποταμιά). Εκεί θα διαμορφωθούν τα υφιστάμενα ερείσματα των δημοτικών οδών επί των οποίων θα γίνουν αναλυτικότερα οι εξής εργασίες:</p> <p>Εκσκαφή των ακατάλληλων εδαφών και επίχωση με θραυστό υλικό λατομείου.</p> <p>Εγκιβωτισμός του προβλεπόμενου ποδηλατοδρόμου με πρόχυτα κράσπεδα</p> <p>Επίστρωση με άμμο θάλασσας</p> <p>Τελική επίστρωση από μπετόν c16/20 χρώματος πράσινου, διαμορφωμένου αντιολισθητικά και οπλισμένου με δομικό πλέγμα.</p> <p>Τοποθέτηση κατάλληλων πινακίδων σήμανσης σε όλο το μήκος του ποδηλατοδρόμου.</p> <p>Από το συνολικό μήκος των 55 χμ. της διαδρομής τα 40 χμ. θα είναι άσφαλτος και τα 10,2 χμ. χώμα.</p> <p>ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p> <p>A) Διενέργεια διαγωνισμού για την ανάθεση εκπόνησης μελέτης</p> <p>B) Διενέργεια διεθνούς διαγωνισμού για την ανάθεση του έργου</p> <p>ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΕΡΓΟΥ</p> <p>A) Τεχνική Μελέτη</p>

	B) Ποδηλατοδρόμος συνολικού μήκους 55 χμ.
Προϋπολογισμός (€)	600.000,00 €
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 1. ΑΝΑΔΕΙΞΗ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ3. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής
Ειδικός Στόχος	1.3.1. Ανάδειξη ιδιαίτερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών (διαμόρφωση μονοπατιών, σημεία παρατήρησης, δράσεις για επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα, δίκτυο ποδηλατοδρόμων κλπ)
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει μελέτη
Χρονοδιάγραμμα	4 χρόνια
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021		2022	
Εξάμηνο	A	B	A	B	A	B	A	B
Π/Υ (ευρώ)	60.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	
Δράση	Μελέτη – έργα υποδομής		Έργα υποδομής					

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.03.01.02

Τίτλος έργου	Διαμόρφωση – βελτίωση δικτύου μονοπατιών – διαδρομών περιοχής Αχέροντα
Φορέας Πρότασης	Π. Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ – Δήμος Σουλίου
Φορέας Υλοποίησης	Π. Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ / Δήμος Σουλίου-Δήμος Πάργας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το έργο αφορά στη δημιουργία, διαμόρφωση και βελτίωση του δικτύου μονοπατιών και διαδρομών στην περιοχή του Αχέροντα, συνολικού μήκους 25 χιλιομέτρων περίπου.</p> <p>Με το προτεινόμενο έργο θα δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο δίκτυο μονοπατιών, με βασικό στόχο την τουριστική αξιοποίησή τους μέσω και της κατάλληλης προβολής, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό την περαιτέρω ανάπτυξη της περιοχής, καθώς σήμερα η αξιοποίηση των υφιστάμενων μονοπατιών είναι περιορισμένη.</p> <p>Με την ολοκλήρωση του έργου θα επιτευχθεί η αξιοποίηση των μονοπατιών της περιοχής με παράλληλη ενίσχυση της απασχόλησης, η εφαρμογή εναλλακτικών προτύπων τουρισμού και η ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού.</p> <p>Πιο συγκεκριμένα, το έργο θα περιλαμβάνει τις ακόλουθες διαδρομές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση – αποκατάσταση περιπατητικού μονοπατιού από πύλες Άδη μέχρι Σκάλα Τζαβέλαινας, μήκους 6 χιλιομέτρων περίπου. • Γλυκή - Σκάλα Τζαβέλαινας - Γέφυρα του Ντάλα - Μύλοι Σουλίου - Κάστρο Κιάφας - Ιστορικός οικισμός Σουλίου - Τσαγγάρι - Φροσύνη - Σταυρός - Παραμουθιά (Κάστρο -Κούλια - Bnlgari) - Πέσιμο - Παγκράτι - Ξηρόλοφος (παραποτάμια διαδρομή δίπλα στο Κοκκυτό) - Κυψέλη - Κορώνη - Μεσοπόταμος (Νεκρομαντείο) - Τσουκνίδα - Χόχλα - Σκεπαστό - Κάτω/ Άνω Σκαφιδωτή - Τσεκούρι - Γλυκή • Μονοπάτι από Αμμουδιά μέχρι Μεσοπόταμο • Μονοπάτι περιήγησης στην περιοχή NATURA από Αλωνάκι μέχρι Αμμουδιά • Περιπατητικό μονοπάτι δάσους Λούτσας προς Αλωνάκι • Κατασκευή μικρής πεζογέφυρας στις εκβολές Αχέροντα • Δημιουργία θέσεων θέας • Δημιουργία πίστας ανεμοπτερισμού/αεραθλητισμού <p>Η σύνταξη προτάσεων, η κατάρτιση προγραμμάτων ανάπτυξης αλλά και η συντήρηση αναπτυξιακών έργων αποτελεί αρμοδιότητα της κάθε Περιφέρειας. Υπό αυτό το πρίσμα, μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω έργων η Π. Ε. Πρέβεζας σε συνεργασία με τον Δήμο Πάργας θα προβαίνουν σε συντήρηση των μονοπατιών σε τακτά χρονικά διαστήματα και θα χρηματοδοτούν μέσα από τα ετήσια προγράμματά τους κάθε αναγκαία παρέμβαση συντήρησης ή αποκατάστασης.</p> <p>Παράλληλα με στόχο την τουριστική αξιοποίηση των μονοπατιών, η Περιφέρεια και οι Δήμοι Σουλίου και Πάργας θα προβούν σε προβολή τους με όλα τα διαθέσιμα μέσα (έκδοση τουριστικού οδηγού, χαρτών, αφισών, φυλλαδίων καθώς και προβολή με σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα όπως δημιουργία σελίδων στο</p>

	Internet, web page, cd-rom κ.λπ.) Οι προτεινόμενες δράσεις λειτουργούν συνεργατικά με άλλες, καθώς συμπληρώνουν τις δράσεις που στοχεύουν στην ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού και έχουν προταθεί στο ΠΔΕ (Οριστική μελέτη δικτύου ποδηλατοδρόμων του Νομού Πρέβεζας (Ιόνια διαδρομή) καθώς και τις δράσεις που στοχεύουν στην αξιοποίηση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην περιοχή και προωθούνται σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (οικολογικός, ορεινός, πολιτιστικός, αθλητικός τουρισμός κ.λπ.).
Προϋπολογισμός (€)	1.000.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 1. ΑΝΑΔΕΙΞΗ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ3. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής
Ειδικός Στόχος	1.3.1. Ανάδειξη ιδιαίτερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών (διαμόρφωση μονοπατιών, σημεία παρατήρησης, δράσεις για επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα, δίκτυο ποδηλατοδρόμων κλπ)
Ωριμότητα	Υπάρχουν προηγούμενες προσεγγίσεις με περιστασιακές μελέτες – απαιτείται μία ενιαία αντιμετώπιση για το σύνολο των μονοπατιών.
Χρονοδιάγραμμα	Περίπου 3,5 έτη
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	Συμπληρώνει τις δράσεις που στοχεύουν στην ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού και έχουν προταθεί στο ΠΔΕ: Οριστική μελέτη δικτύου ποδηλατοδρόμων Νομού Πρέβεζας (Ιόνια διαδρομή)

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019	2020		2021		2022	
Εξάμηνο	Β΄	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄
Π/Υ (ευρώ)	100.000	100.000	100.000	150.000	150.000	200.000	200.000
Δράση	Μελέτη και έργα υποδομής	Έργα υποδομής					

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.03.01.03

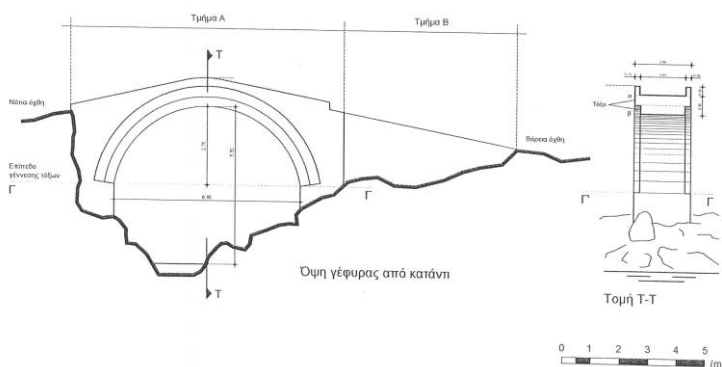
Τίτλος έργου	Ανακατασκευή γέφυρας στη θέση Ντάλλα Δ. Σουλίου
Φορέας Πρότασης	Δ. Σουλίου
Φορέας Υλοποίησης	Δ. Σουλίου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το έργο αφορά στην ανακατασκευή της μεταβυζαντινής, κηρυγμένης ως ιστορικό μνημείο γέφυρας στη θέση Ντάλλα Σουλίου, που κατασκευάστηκε στις αρχές του 19^{ου} αιώνα και κατέρρευσε τον Οκτώβριο του 2003 λόγω έντονης πλημμυρικής απορροής.</p> <p>Η παραδοσιακή, λίθινη, τοξωτή αυτή πεζογέφυρα θα ανακατασκευαστεί ακριβώς όπως προϋπήρχε, σύμφωνα με τα στοιχεία που υπάρχουν χωρίς να επηρεαστεί το φυσικό περιβάλλον.</p> <p>Το έργο θα συμβάλλει σημαντικά στην τουριστική αναβάθμιση της περιοχής καθώς η όλη περιοχή με την πυκνή δασώδη βλάστηση θα αποτελέσει πόλο έλξης για τους λάτρεις του ορεινού τουρισμού, τους περιηγητές των όμορφων μονοπατιών, τους θαυμαστές του μοναδικού φυσικού τοπίου.</p> <p>Προβλεπόμενα ενδεικτικά τεχνικά χαρακτηριστικά ανακατασκευής γέφυρας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Άνοιγμα τόξου 6,45m • Ύψος τόξου 2,75m • Συνολικό μήκος 15,80m • Πλάτος 2,00m • Καθαρό πλάτος καταστρώματος 1,60m • Πάχος τόξων 0,80m • Μέγιστο ύψος κορυφής τόξου από πυθμένα ποταμού 5,50m • Όγκος λιθοδομής ανωδομής 59m³ <p>Ενδεικτική πορεία εργασιών:</p> <p>Μεταφορά με αυτοκίνητο μηχανημάτων, εργαλείων, συνεργείων και υλικών μέχρι το πιο προσιτό σημείο στο εργοτάξιο.</p> <p>Μεταφορά με τη χρήση ζώων από το σημείο απόθεσής τους με το αυτοκίνητο, των μηχανημάτων, εργαλείων, συνεργείων και υλικών στο εργοτάξιο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση εργοταξίου • Κατασκευή ικριωμάτων γενικής χρήσης • Εκβραχισμοί δια χειρός ή με τη χρήση ελαφρών μηχανημάτων για τη δημιουργία θεμελίωσης φορέα • Κατασκευή ειδικών ικριωμάτων – ξυλοτύπων για την κατασκευή των τόξων του στατικού φορέα. • Κατασκευή λιθοδομών ανωδομής. • Κατασκευή λίθινου καταστρώματος γέφυρας – διευθέτηση μονοπατιού από και προς αυτήν. • Εκβραχισμοί δια χειρός ή με τη χρήση ελαφρών μηχανημάτων για τη διευθέτηση της κοίτης του ποταμού. • Απομάκρυνση μηχανημάτων, εργαλείων, συνεργείων και άχρηστων

	υλικών με τη χρήση ζώων και αυτοκινήτου από το εργοτάξιο.
Προϋπολογισμός (€)	250.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 1. ΑΝΑΔΕΙΞΗ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ3. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής
Ειδικός Στόχος	1.3.1. Ανάδειξη ιδιαίτερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών (διαμόρφωση μονοπατιών, σημεία παρατήρησης, δράσεις για επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα, δίκτυο ποδηλατοδρόμων κλπ)
Ωριμότητα	Υπάρχει μελέτη
Χρονοδιάγραμμα	24 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021		2022	
Εξάμηνο	Α'	Β'	Α'	Β'				
Π/Υ (ευρώ)	60.000	60.000	70.000	60.000				
Δράση	Έργο		Έργο					

ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΟΡΕΑ ΓΕΦΥΡΑΣ ΝΤΑΛΛΑ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.03.01.04

Τίτλος έργου	Ανάδειξη, προστασία, αξιοποίηση πηγών Αχέροντα Δ. Δωδώνης
Φορέας Πρότασης	ΔΗΜΟΣ ΔΩΔΩΝΗΣ
Φορέας Υλοποίησης	ΔΗΜΟΣ ΔΩΔΩΝΗΣ
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Οι πηγές του ποταμού Αχέροντα βρίσκονται στο χωριό Σιστρούνη της Λάκκας Σουλίου. Η περιοχή των πηγών διαπερνάται από ρυάκια, χείμαρρους και ποτάμια που προέρχονται από τον Αχέροντα. Με τα νερά αυτά αρδεύονται τα γύρω χωράφια, μέσω δύο αντλιοστασίων.</p> <p>Για την τουριστική αξιοποίηση των πηγών είχαν γίνει από τον πρώην Δήμο έργα αναμόρφωσης, η πρώτη φάση των οποίων περιελάμβανε την κατασκευή αναψυκτηρίου και τη διαμόρφωση των πηγών.</p> <p>Στη δεύτερη φάση του έργου, υπάρχει σχεδιασμός για τη συνέχιση των παρεμβάσεων, οι οποίες θα περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη δημιουργία περιπατητικών διαδρομών, με βελτίωση του λιθόστρωτου προς των χώρο των πηγών και του παραδοσιακού νερόμυλου και οργάνωση της πορείας των επισκεπτών, • την ανάδειξη του μονοπατιού προς την ακρόπολη του Σιστρουνίου, • τη διαμόρφωση του πλατώματος, • την επισκευή και ανάδειξη του αντλιοστασίου στο οποίο θα προστεθεί κεραμοσκεπή, επένδυση με πέτρα και ξύλινα κουφώματα και • την ανάδειξη του μονοπατιού προς τον αρχαιολογικό χώρο. <p>Επίσης, θα δημιουργηθεί χώρος στάθμευσης στην περιοχή του παλιού γηπέδου και κτιστή σκάλα για την άμεση πρόσβαση των πεζών.</p> <p>Με τα έργα που προτείνονται θα αναδειχθούν οι δύο βασικές ροές (αύλακες) του ποταμού και θα κατασκευαστούν οι κοίτες.</p> <p>Με την πρόταση επιδιώκεται η ανάπτυξη της περιοχής και η αξιοποίηση των περιβαλλοντικών και αρχιτεκτονικών αξιών της μέσω της δημιουργίας χώρου πολιτισμού και απόλαυσης, με κύριο άξονα επαναδραστηριοποίησης το στοιχείο του νερού.</p>
Προϋπολογισμός (€)	1.400.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 1. ΑΝΑΔΕΙΞΗ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ1. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής
Ειδικός Στόχος	1.3.1. Ανάδειξη ιδιαίτερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών (διαμόρφωση μονοπατιών, σημεία παρατήρησης, δράσεις για επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα, δίκτυο ποδηλατοδρόμων κλπ)
Ωριμότητα	Υπάρχουν οι απαραίτητες μελέτες
Χρονοδιάγραμμα	2,5 έτη

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	Έχει προηγηθεί έργο διαμόρφωσης με το πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ. Προτείνεται η Β φάση του έργου εδώ.
------------	---

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
Εξάμηνο	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄
Π/Υ (ευρώ)	150.000	150.000	300.000	300.000	500.000	
Δράση	Έργα ανάδειξης					

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.03.01.05

Τίτλος έργου	Μελέτη και κατασκευή θέσεων παρατήρησης ορνιθοπανίδας και υποδομών υποστήριξης ερμηνείας περιβάλλοντος για επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα
Φορέας Πρότασης	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά – Αχέροντα - Κέρκυρας
Φορέας Υλοποίησης	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά – Αχέροντα - Κέρκυρας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Ο ΦΔ διαθέτει δύο κέντρα πληροφόρησης (ΚΠ) για το κοινό, ένα στην Αμμουδιά και ένα στη Γλυκή. Τα ΚΠ είχαν κατασκευαστεί πολύ παλιότερα και χρειάζονται ανακαίνιση, ενώ το σύστημα ερμηνείας περιβάλλοντος που διαθέτουν πρέπει να ανανεωθεί.</p> <p>Κατά την ενημέρωση του κοινού που επισκέπτεται την περιοχή, εκτός των εκθεμάτων στα δύο ΚΠ, κρίνεται σκόπιμο να γίνεται και μία περιήγηση στην περιοχή προστασίας, κατά την οποία θα λαμβάνει χώρα παρατήρηση ειδών χλωρίδας και πανίδας στο φυσικό τους περιβάλλον και ξενάγηση στους προστατευόμενους οικοτόπους της περιοχής. Για τις δραστηριότητες τέτοιου τύπου δεν υπάρχει υποδομή σήμερα.</p> <p>Για την επίτευξη των παραπάνω, χρειάζεται:</p> <p>α) Ανακαίνιση και επιδιόρθωση των κέντρων πληροφόρησης του Φορέα Διαχείρισης σε Αμμουδιά και Γλυκή</p> <p>β) ανανέωση και επικαιροποίηση των συστημάτων ερμηνείας περιβάλλοντος που διαθέτουν και</p> <p>γ) δημιουργία νέων υποδομών ερμηνείας περιβάλλοντος και χώρων προσέλευσης επισκεπτών</p> <p>Σχετικά με την ανακαίνιση των κτιρίων, απαιτούνται έργα που να περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βάψιμο τοίχων εξωτερικά και εσωτερικά • Βάψιμο κουφωμάτων • Αντικατάσταση των ειδών υγιεινής στις δύο τουαλέτες του κτηρίου της Αμμουδιάς καθώς και επισκευή της υδραυλικής εγκατάστασης και κατασκευή χώρου διάθεσης των υγρών αποβλήτων (στεγανού βόθρου) • Επισκευή μιας τουαλέτας στο Περίπτερο της Γλυκής και αντικατάσταση των ειδών υγιεινής. • Στεγανοποίηση της σκεπής στο κτίριο της Αμμουδιάς καθώς υπάρχει διαρροή νερού • Αποκατάσταση ζημιάς στην τοιχοποιία του κτηρίου στην Αμμουδιά που προκλήθηκε από επίθεση – έκρηξη σε παρακείμενο ΑΤΜ • Τοποθέτηση κλιματιστικού στο Περίπτερο Γλυκής • Πινακίδες σήμανσης, μία για κάθε κέντρο <p>Σχετικά με την ανανέωση των συστημάτων ερμηνείας περιβάλλοντος, χρειάζεται η αντικατάσταση των panels, των μακετών και του συνόλου των εκθεμάτων με</p>

	<p>νέα, στην κατασκευή των οποίων θα χρησιμοποιηθούν πιο σύγχρονα υλικά και μέθοδοι παρουσίασης. Έμφαση θα δοθεί σε δια-δραστικές κατασκευές και στην ανανέωση του περιεχομένου ώστε να καλύπτονται και νέες περιοχές του Φορέα Διαχείρισης.</p> <p>Σχετικά με τις δραστηριότητες ενημέρωσης εκτός κέντρων ενημέρωσης, η ανάπτυξή τους μπορεί να περιλαμβάνει παρατηρητήρια πουλιών και , πινακίδες ενημέρωσης, τόσο στα Στενά και τις εκβολές του Αχέροντα όσο και στην υπόλοιπη περιοχή ευθύνης του ΦΔ.</p> <p>Ειδικότερα, θα μπορούσε να περιλαμβάνεται η τοποθέτηση μίας ξύλινης κατασκευής για παρατήρηση βιοποικιλότητας στην περιοχή των Στενών Αχέροντα και μία στην περιοχή των Εκβολών Αχέροντα. Επίσης μπορεί να κατασκευαστούν και να τοποθετηθούν σε επιλεγμένα σημεία ξύλινες πινακίδες με ενδείξεις βλάστησης, χλωρίδας και οικοτόπων, πινακίδες σε πολιτιστικά στοιχεία που μπορεί να συνδυάζονται με τον πλούτο του φυσικού περιβάλλοντος, πινακίδες σε θέσεις θέας οι οποίες θα φέρουν αναλόγια όπου θα παρουσιάζονται σε οικοτουριστικούς χάρτες τα στοιχεία της περιοχής θέας, οι ενδείξεις των χαρακτηριστικών τοποθεσιών κ.α., δηλαδή ό,τι ακριβώς βλέπει ο παρατηρητής από τη θέση που βρίσκεται.</p> <p>Κατά την κατασκευή των εκθεμάτων και των εγκαταστάσεων στο πεδίο, θα υπάρξει μέριμνα ώστε να υπάρχει πρόσβαση και να γίνεται χρήση τους και από άτομα με ειδικές ανάγκες, μέσω σύγχρονων βιωματικών μεθόδων.</p> <p>Έμφαση πρέπει να δοθεί στην προσέλκυση και ικανοποίηση των επισκεπτών με ειδικά ενδιαφέροντα (π.χ. επαγγελματίες ή ερασιτέχνες που ασχολούνται με την ορνιθοπανίδα, την πανίδα, τη χλωρίδα ή τους οικοτόπους και την περιβαλλοντική εκπαίδευση), καθώς είναι περισσότερο πιθανό οι επισκέπτες αυτοί να κατανοήσουν καλύτερα τη σημασία του προστατευτέου αντικειμένου ώστε να ξαναεπισκεφτούν την περιοχή και να διαφημίσουν αποτελεσματικότερα τις παρεχόμενες υπηρεσίες.</p> <p>Τα σχολεία που αποτελούν συχνούς επισκέπτες των προστατευόμενων περιοχών μπορούν επίσης να αποτελέσουν ομάδα επισκεπτών-στόχο, καθώς η δράση ενημέρωσης, ως αρμοδιότητα των ΦΔ, στοχεύει στη δημιουργία συνείδησης των παιδιών για την προστασία του περιβάλλοντος. Έτσι, τα εκθέματα των ΚΠ και το περιεχόμενο των πινακίδων θα φτιαχτούν με γνώμονα και τη δυνατότητα κατανόησής τους από τα παιδιά.</p> <p>Επίσης προβλέπεται ο λειτουργικός εκσυγχρονισμό με πολυμεσικές εφαρμογές των ήδη διαμορφωμένων και λειτουργικά αξιοποιήσιμων χώρων των κέντρων πληροφόρησης, για την προσέλκυση επισκεπτών και κυρίως την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών στην κατεύθυνση της ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης του κοινού.</p> <p>Στα παραδοτέα του έργου συμπεριλαμβάνονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαμόρφωση χώρου ενημέρωσης με προσθήκη οθόνης αφής για την προβολή πληροφοριακού υλικού για τις προστατευόμενες περιοχές. Προμήθεια και τοποθέτηση στα κέντρα πληροφόρησης Αμμουδιάς και
--	--

	<p>Γλυκής.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαδραστικές επίπεδες οθόνες αφής στους εκθεσιακούς χώρους των κέντρων πληροφόρησης του Φορέα Διαχείρισης • Οθόνη προβολής βίντεο στον εκθεσιακό χώρο στο κέντρο πληροφόρησης Γλυκής • Αναγκαίος τεχνολογικός και υποστηρικτικός εξοπλισμό για την σύνδεση και λειτουργία των παραπάνω μέσων (π.χ. ηλεκτρονικός υπολογιστής κλπ) <p>Με τα παραπάνω, δημιουργείται ένα σύστημα ερμηνείας περιβάλλοντος που θα συμβάλλει ουσιαστικά στην αύξηση της γνώσης, της κατανόησης και της εκτίμησης των επισκεπτών της περιοχής για το φυσικό περιβάλλον, με απώτερο σκοπό την ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, το σεβασμό προς το περιβάλλον και την αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς.</p> <p>Απαιτείται σύνταξη μελέτης για τον προσδιορισμό του είδους και τις θέσεις εγκατάστασης των υποδομών και θα ακολουθήσει η κατασκευή τους.</p>
Προϋπολογισμός (€)	233.820
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.1. Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.3. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος
Ειδικός Στόχος	1.3.1 Ανάδειξη ιδιαίτερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών (διαμόρφωση μονοπατιών, σημεία παρατήρησης, δράσεις για επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα, δίκτυο ποδηλατοδρόμων κ.λπ.)
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα – απαιτείται μελέτη
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	Τρεις (3) μήνες για την εκπόνηση της μελέτης, έξι (6) μήνες για την κατασκευή των προτεινόμενων υποδομών και έξι (6) μήνες για τους πρόσθετους εξοπλισμούς

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
Εξάμηνο	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄
Π/Υ (ευρώ)	23.820	70.000	60.000	80.000		
Δράση	Μελέτη	Κατασκευή υποδομών και ανακαίνιση	Κατασκευή υποδομών και ανακαίνιση	Διαδραστικοί πίνακες κλπ		

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.03.01.06

Τίτλος έργου	Σχεδιασμός & εκτύπωση ενημερωτικού υλικού (ενημερωτικές εκδόσεις, χάρτες, φυλλάδια) συνδυαστικά με πολιτιστικά στοιχεία και στοιχεία βιοποικιλότητας
Φορέας Πρότασης	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά – Αχέροντα - Κέρκυρας
Φορέας Υλοποίησης	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά – Αχέροντα - Κέρκυρας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το έργο αφορά:</p> <p>Στο σχεδιασμό και στην παραγωγή ενημερωτικού υλικού (σε ελληνικά και αγγλικά) αναφορικά με τα φυσικά, πολιτιστικά και περιβαλλοντικά στοιχεία που αφορούν και συνδέονται με την ευρύτερη περιοχή μελέτης και θα περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενημερωτικές εκδόσεις (βιβλία – τεύχη , τρίπτυχα ενημέρωσης) • χάρτη με τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 εντός της περιοχής παρέμβασης ενημερωτικά φυλλάδια, προωθητικά αυτοκόλλητα κλπ.
Προϋπολογισμός (€)	100.000
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.1. Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.3. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος
Ειδικός Στόχος	1.3.1 Ανάδειξη ιδιαίτερων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών (διαμόρφωση μονοπατιών, σημεία παρατήρησης, δράσεις για επισκέπτες με ειδικά ενδιαφέροντα, δίκτυο ποδηλατοδρόμων κ.λπ.)
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	Δεκαέξι (16) μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
Εξάμηνο	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄
Π/Υ (ευρώ)	20.000	30.000	50.000			
Δράση	Σύνταξη προδιαγραφών – τεχνική έκθεση	Προμήθεια	Προμήθεια			

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.03.02.01

Τίτλος έργου	Θεσμοθέτηση της προστασίας των περιοχών Natura στην περιοχή παρέμβασης
Φορέας Πρότασης	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά – Αχέροντα - Κέρκυρας
Φορέας Υλοποίησης	Υπουργείο Περιβάλλοντος
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία για τον χαρακτηρισμό των περιοχών ως προστατευόμενων απαιτείται η έκδοση Προεδρικού Διατάγματος (ΠΔ), σε εφαρμογή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης (ΕΠΜ). Για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών χρειάζεται επιπλέον η σύνταξη Σχεδίου Διαχείρισης (ΔΣ) και ο ορισμός οργανωτικού σχήματος, υπεύθυνου για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του ΠΔ και των μέτρων του ΣΔ.</p> <p>Υπό το πρίσμα αυτό και στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura κρίνεται αναγκαίο να εξειδικευτεί η θεσμοθέτησή τους, με τρόπο που να οριοθετούνται και να καθορίζονται οι χρήσεις γης, οι δραστηριότητες, οι ειδικοί όροι και οι περιορισμοί δόμησης εντός των ορίων τους.</p> <p>Το ΥΠΕΝ έχει ήδη εντάξει έργο στο ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, με στόχο τη σύνταξη ΕΠΜ και ΠΔ και Σχεδίων Διαχείρισης για κάθε περιοχή του δικτύου Natura 2000 της χώρας.</p> <p>Για την υλοποίηση του έργου προκηρύχθηκαν (για το σύνολο της Χώρας) 11 μελέτες, η καθεμία από τις οποίες θα συντάξει ΕΠΜ και ΔΣ για δύο ή τρεις από τις 23 ομάδες περιοχών. Ταυτόχρονα, θα υλοποιείται και ένα έργο για τον συντονισμό των αναδόχων των παραπάνω μελετών και την έκδοση των ΠΔ.</p> <p>Συγκεκριμένα, θα υλοποιηθούν οι κάτωθι 9 μελέτες:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Μελέτη 1: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura της Περιφ. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. ✓ Μελέτη 2: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για περιοχές Natura της Περιφ. Κεντρικής Μακεδονίας ✓ Μελέτη 3: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για περιοχές Natura των Περιφ. Κεντρικής Μακεδονίας και Δυτικής Μακεδονίας (εκτός της Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών) ✓ Μελέτη 4: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura της Περιφ. Θεσσαλίας ✓ Μελέτη 5: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura των Περιφ. Δυτ. Ελλάδας και Ιονίων νήσων ✓ Μελέτη 6: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura των Περιφ. Αττικής και Βορείου Αιγαίου ✓ Μελέτη 7: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura της Περιφ. Κρήτης ✓ Μελέτη 8: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura της Περιφ. Πελοποννήσου ✓ Μελέτη 9: Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura της Περιφ. Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας (Περιφερειακή Ενότητα Γρεβενών) <p>Για την ορθή υλοποίηση του έργου απαιτείται ο συντονισμός και η επίβλεψη των 9 αναδόχων, ώστε να ελέγχεται ο τρόπος εργασίας και η προσέγγιση των επιμέρους ομάδων/αναδόχων και οι εργασίες να γίνονται κατά το δυνατόν με όμοιο τρόπο, με απώτερο στόχο τα αποτελέσματα και τα παραδοτέα (ΕΠΜ, ΔΣ) του έργου να είναι ομοιογενή και να αντιμετωπίζονται όλα οι περιοχές Natura με ενιαίο τρόπο. Ο συντονιστής θα φροντίσει ώστε τα αποτελέσματα του έργου να</p>

	<p>είναι σύμφωνα με τις απαιτούμενες προδιαγραφές, αλλά και η ολοκλήρωση της διαδικασίας να ανταποκρίνεται, κατά το μέγιστο, στο μέρος εκείνο των εθνικών υποχρεώσεων που προκύπτουν από την εφαρμογή των Οδηγιών 92/43/ΕΚ και 2009/147/ΕΚ.</p> <p>Στο πλαίσιο του μεγάλου αυτού έργου θα γίνει ΠΔ και Σχέδιο Διαχείρισης και για τις περιοχές Natura της ευρύτερης περιοχής του ποταμού Αχέροντα: GR2120002, GR2120006, GR2120008, GR2140001 και GR2140001.</p> <p>Με τη σύνταξη του ΠΔ θα οριστούν ζώνες στις οποίες θα προσδιορίζονται οι επιτρεπόμενες και με επιτρεπόμενες δράσεις και θα προσδιοριστούν τα έργα που πρέπει να γίνουν για την ορθή διαχείριση των περιοχών. Θα συνταχθούν επίσης και κανονισμοί λειτουργίας των προστατευόμενων περιοχών. Αυτό θα καλύψει σημαντικά ένα από τα αιτήματα θεσμοθέτησης δράσεων στην περιοχή των στενών του Αχέροντα αλλά και στην παραλία της Αμμουδιάς.</p> <p>Το τμήμα του προϋπολογισμού που αφορά στον Αχέροντα υπολογίζεται σε 500.000 €</p>
Προϋπολογισμός (€)	500.000 (περί τα 12.5 εκ ευρώ η δαπάνη για όλη τη χώρα)
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ1. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ3: Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος
Ειδικός Στόχος	ΕΣ 1.3.2. Θεσμοθέτηση προστατευόμενης περιοχής
Ωριμότητα	Υλοποιείται
Χρονοδιάγραμμα	2 έτη
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020	
	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο				
Π/Υ (ευρώ)	20.000	80.000	200.000	200.000
Δράση	Συντονισμός	Υλοποίηση	Υλοποίηση	Υλοποίηση

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.03.03.01

Τίτλος έργου	ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΑΚΑΘΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ ΚΑΝΑΛΑΚΙΟΥ
Φορέας Πρότασης	Τεχνική Γραμματεία Λυμάτων
Φορέας Υλοποίησης	Δήμος Πάργας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Ο οικισμός του Καναλακίου είναι ένας από τους δύο οικισμούς Γ' προτεραιότητας της Περιφέρειας Ηπείρου για τους οποίους δεν έχει ακόμη προβλεφθεί η κατασκευή και λειτουργία αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού. Η υποχρέωση ολοκλήρωσης των υποδομών αυτών για τους οικισμούς Γ' προτεραιότητας (με ισοδύναμο πληθυσμό 2.000 ως 15.000 κ.) έπρεπε να έχει καλυφθεί από το 2005.</p> <p>Η χώρα έχει αρχίσει να πληρώνει πρόστιμα για τη μη συμμόρφωση των οικισμών ως προς τις υποχρεώσεις τους με βάση την Οδηγία 91/271/ΕΕ, που αφορά στα αστικά λύματα. Επομένως η ολοκλήρωση των μελετών και η κατασκευή των αναγκαίων έργων κρίνεται απόλυτα επιτακτική.</p> <p>Το εν λόγω έργο περιλαμβάνεται στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο Λυμάτων για τους οικισμούς Γ' προτεραιότητας στην Ήπειρο και αποτελεί τον μοναδικό οικισμό Γ' προτεραιότητας για τον οποίο δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία «ωρίμανσης».</p> <p>Η υφιστάμενη μελέτη αφορά στην διαχείριση των αστικών λυμάτων για τον οικισμό Καναλακίου και επιπλέον τους οικισμούς Αμμουδιάς και Χόχλας. Το έργο θα αφορά σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δίκτυα αποχέτευσης στον οικισμό Γ' προτεραιότητας Καναλάκι με ισοδύναμο πληθυσμό 2.491 κ. καθώς και τους επιπλέον οικισμούς που περιλαμβάνει η μελέτη. • Εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών λυμάτων • Αγωγή διάθεσης στη θαλάσσια περιοχή του Ιονίου
Προϋπολογισμός (€)	6.000.000
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.1. Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ3. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής
Ειδικός Στόχος	1.3.3. Προστασία από την ρύπανση, ολοκλήρωση διαχείρισης λυμάτων και απορριμμάτων
Ωριμότητα	Υπάρχει σημαντική ωριμότητα (ολοκληρώνεται η περιβαλλοντική αδειοδότηση και η οριστικοποίηση των μελετών – εκκρεμεί η οριστική παραλαβή τους)
Χρονοδιάγραμμα	Τριάντα έξι (36) μήνες
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
Εξάμηνο	1 ^ο	2 ^ο	1 ^ο	2 ^ο	1 ^ο	2 ^ο
Π/Υ (ευρώ)	100.000	100.000	2.000.000	3.000.000	400.000	400.000
Δράση	Έργο	Έργο	Έργο	Έργο	Έργο	Έργο

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.03.04.01

Τίτλος έργου	Εμπειρογνωμοσύνη (νομική) και διαβούλευση για τη διερεύνηση και επίλυση ζητημάτων καθορισμού παρόχθιας ζώνης και ιδιοκτησιακού
Φορέας Πρότασης	Περιφέρεια Ηπείρου
Φορέας Υλοποίησης	Περιφέρεια Ηπείρου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Ο Καθορισμός της παρόχθιας ζώνης και των ιδιοκτησιακών ζητημάτων που άπτονται αυτής αποτελεί ένα από τα κεντρικά ζητήματα στον ορθολογικό και αειφορικό σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων στην περιοχή.</p> <p>Αποτελεί περίπλοκο ζήτημα καθώς καλείται να ισορροπήσει από την μια ανάμεσα στις θεσμικές απαιτήσεις για:</p> <ul style="list-style-type: none"> • την διαφύλαξη της δημόσιας ασφάλειας της ευρύτερης περιοχής, κυρίως σε ότι αφορά την προστασία ανθρώπινων ζώνων αλλά και περιουσιών από τον κίνδυνο πλημμυρών, • την διαφύλαξη του κηρυγμένου ιστορικού τόπου • την διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής • την διαφύλαξη της δημόσιας περιουσίας <p>και τις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εδραιωμένες χρήσεις σε σημαντικό βάθος χρόνου • την θέληση ή μάλλον την απροθυμία κατοίκων και επαγγελματιών της περιοχής σε αλλαγές • το κοινωνικό κόστος ενδεχόμενων αλλαγών. <p>Σε τέτοια περίπλοκα ζητήματα συχνά η πολιτεία στέκεται αμήχανη και αδυνατώντας να δώσει μια λύση αφήνει τα πράγματα να εξελίσσονται συχνότατα με ολέθρια αποτελέσματα όπως δυστυχώς βλέπουμε συχνά με πλημμύρες που έχουν βαρύτατο τίμημα σε ανθρώπινες ζωές και περιουσίες στην χειρότερη περίπτωση ή με την υποβάθμιση περιοχών φυσικού κάλλους στην σχετικά πιο ανώδυνη.</p> <p>Λόγω της περιπλοκότητας του ζητήματος κρίνεται αναγκαίο να αναζητηθεί νομικός εμπειρογνώμονας που σε διαβούλευση και με την τοπική κοινωνία θα προτείνει μια λύση που θα καλύπτει κατά τον δυνατόν περισσότερο και τις ανάγκες προστασίας αλλά θα δίνει βέλτιστες λύσεις και στα θέματα των επαγγελματιών και των κατοίκων.</p> <p>Το έργο θα περιλαμβάνει:</p> <p>α) Νομική εμπειρογνωμοσύνη με βάση τις μελέτες που έχουν ήδη εκπονηθεί για το πώς θα μπορούσε να επιλυθεί το ζήτημα του καθορισμού της παρόχθιας ζώνης και του ιδιοκτησιακού στην περιοχή του Αχέροντα</p> <p>β) Διαβούλευση με τους κατοίκους των πορισμάτων της εμπειρογνωμοσύνης</p> <p>γ) Τελική πρότασης νομικού κειμένου για την περιοχή το οποίο θα μπορεί να άμεσα να υιοθετηθεί και να θεσπιστεί από την αρμόδια αρχή.</p>
Προϋπολογισμός (€)	300.000
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.1. Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ3. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής

Ειδικός Στόχος	1.3.4. Διερεύνηση και επίλυση ζητημάτων καθορισμού παρόχθιας ζώνης και ιδιοκτησιακού
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα – απαιτείται μελέτη
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	Έξι (6) μήνες για την εμπειρογνωμοσύνη, τέσσερις (4) μήνες για την διαβούλευση και δύο (2) μήνες για την τελική πρόταση του νομικού κειμένου

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
Εξάμηνο	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Π/Υ (ευρώ)		50.000	100.000	150.000		
Δράση		εμπειρογνωμοσύνη	εμπειρογνωμοσύνη	εμπειρογνωμοσύνη		

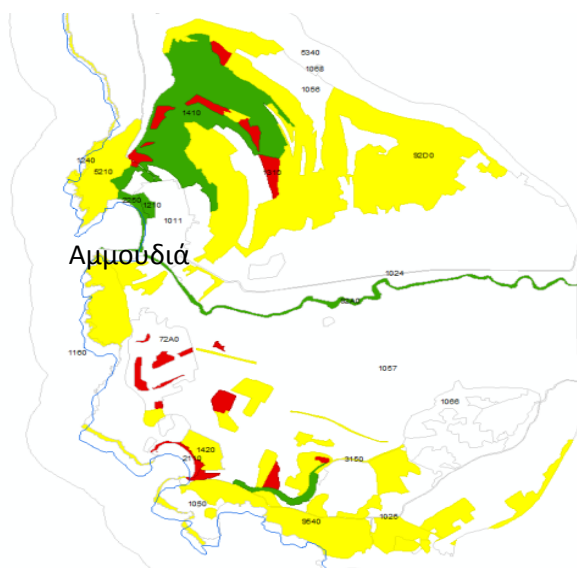
Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.03.05.01

Τίτλος έργου	Αναλυτικός προσδιορισμός των πιέσεων και των απειλών για τα είδη και τους τύπους οικοτόπων της περιοχής – προσδιορισμός και εφαρμογή μέτρων αντιμετώπισης
Φορέας Πρότασης	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά – Αχέροντα - Κέρκυρας
Φορέας Υλοποίησης	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά – Αχέροντα - Κέρκυρας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Εντός της περιοχής παρέμβασης του Προγράμματος Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων για την περιοχή του μυθικού Αχέροντα υπάρχουν και πέντε περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Είναι οι περιοχές με κωδικό GR2120002, GR2120006, GR2120008, GR2140001 και GR2140001. Υπεύθυνος για τη διαχείρισή τους είναι ο Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά, Αχέροντα και Κέρκυρας.</p> <p>Από το ΥΠΕΝ έχουν δοθεί στους Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ) κατευθύνσεις σε σχέση με την προτεραιοποίηση των δράσεων που θα υλοποιήσουν στην προγραμματική 2014-2020. Πρώτη προτεραιότητα δίνεται στις δράσεις που έχουν ως στόχο τη βελτίωση του βαθμού διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων. Συνεπώς, ο ΦΔ Καλαμά, Αχέροντα, Κέρκυρας θα πρέπει να περιλάβει στις προτάσεις του και δράσεις για τη βελτίωση του βαθμού διατήρησης των εν λόγω οικοτόπων, που αποδεδειγμένα χρήζουν προστασίας.</p> <p>Από το έργο «παρακολούθησης της εκτίμησης της κατάστασης διατήρησης των ειδών και τύπων οικοτόπων κοινωτικού ενδιαφέροντος» που υλοποίησε τόσο ο ΦΔ όσο και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (έργο ΕΠΟΠΤΕΙΑ) έχει καταδειχτεί ότι στην περιοχή με κωδικό GR2140001 υπάρχουν τύποι οικοτόπων που βρίσκονται σε μη ικανοποιητικό βαθμό διατήρησης και χρήζουν προστασίας. Μεταξύ αυτών είναι και οι τύποι οικοτόπων:</p> <p>α) 2110 - Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες και</p> <p>β) 1310 - Πρωτογενής βλάστηση με <i>Salicornia</i> και άλλα μονοετή είδη των λασπωδών και αμμωδών ζωνών</p> <p>Στην εικόνα 1 δίνεται η εξάπλωσή τους με κόκκινο χρώμα.</p> <p>Απειλή για τους δύο τύπους οικοτόπων αποτελεί η βόσκηση (κυρίως των βοοειδών), η εντατική καλλιέργεια και η χρήση των λιπασμάτων, ο αυξημένος τουρισμός και το κυνήγι.</p> <p>Για τη βελτίωση του βαθμού διατήρησής τους απαιτείται η λήψη μέτρων (π.χ. έλεγχος της βόσκησης, περιορισμός ή αλλαγή στο είδος των λιπασμάτων, ενημέρωση των τουριστών κ.λπ.) για τον προσδιορισμό των οποίων απαιτείται ειδική μελέτη. Τη μελέτη μπορεί να συντάξει ο ΦΔ σε συνεργασία με επιστήμονες, ειδικούς στους τύπους οικοτόπων. Η εφαρμογή των μέτρων αντιμετώπισης μπορεί να αποτελέσει έργο του φορέα, σε συνεργασία με δημόσιες υπηρεσίες και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό.</p>
Προϋπολογισμός (€)	70.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ1. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ 3. Προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής

Ειδικός Στόχος	ΕΣ 1.3.5. Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων
Ωριμότητα	Υπάρχει γνώση των αναγκών
Χρονοδιάγραμμα	1,5 έτη
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	Απαιτείται επικοινωνία και συνεργασία με ειδικό επιστήμονα

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2018	2019		2020	
Εξάμηνο	Β΄	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄
Π/Υ (ευρώ)	20.000	30.000	20.000		
Δράση	Εκτίμηση της κατάστασης	Υλοποίηση μέτρων	Υλοποίηση μέτρων		

Εικόνα 1. Απεικόνιση της εξάπλωσης των τύπων οικοτόπων στην περιοχή Με κόκκινο οι Τύποι Οικοτόπων που βρίσκονται σε μη ικανοποιητικό βαθμό διατήρησης.

Στρατηγικός Στόχος 6. Ανάσχεση φυσικών κινδύνων και καταστροφών

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.06.01.01

Τίτλος έργου	Εκπόνηση διαχειριστικής μελέτης αμμοληψιών στις περιοχές ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης κατά μήκος του ποταμού Αχέροντα
Φορέας Πρότασης	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά – Αχέροντα - Κέρκυρας
Φορέας Υλοποίησης	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά – Αχέροντα - Κέρκυρας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Οι αυθαίρετες και ανεξέλεγκτες αμμοληψίες από την κοίτη του ποταμού Αχέροντα αποτελούν χρόνιο πρόβλημα και απειλή για το ευαίσθητο ποτάμιο οικοσύστημα, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη ότι ο ποταμός έχει χαρακτηριστεί ως τοπίου ιδιαίτερου φυσικού κάλλους για να μην απειλείται το ευαίσθητο ποτάμιο οικοσύστημα.</p> <p>Στην περιοχή καταγράφονται ανεξέλεγκτες αμμοληψίες για την κάλυψη των τοπικών αναγκών σε σημεία της κοίτης όπου κατά καιρούς επικάθονται φερτά υλικά. Οι αμμοληψίες αυτές προκαλούν μεταβολές στην κοίτη και την παρόχθια ζώνη του ποταμού, γεγονός που επηρεάζει και τα πλημμυρικά φαινόμενα, ιδιαίτερα στην πεδινή κοίτη του.</p> <p>Κρίνεται απαραίτητη η εκπόνηση διαχειριστικής μελέτης αμμοληψιών ώστε να δοθεί σαφής εικόνα της υπάρχουσας κατάστασης, να εξεταστούν οι παράμετροι που επηρεάζουν την παραγωγή των φερτών υλικών και να προταθεί ο τρόπος ορθολογικής διαχείρισης του φυσικού αυτού πόρου.</p> <p>Η μελέτη θα περιλαμβάνει εκτίμηση των υδατοπαροχών και στερεοπαροχών, προσδιορισμό των θέσεων απόληψης, καθορισμό του τρόπου, του χρόνου και της μέγιστης κατ' έτος ποσότητας αμμοληψιών και παρακολούθηση της κατάστασης. Ειδικότερα, η μελέτη θα περιλαμβάνει:</p> <p><u>Υδρολογική – υδραυλική μελέτη</u></p> <p>Για τον ακριβή προσδιορισμό της υφιστάμενης κατάστασης στην κοίτη του ποταμού Αχέροντα, τον σχεδιασμό των δυνητικών θέσεων αμμοληψίας κατά μήκος του ποταμού, τον ποσοτικό και χρονικό προσδιορισμό των αμμοληψιών, τον τρόπο διαχείρισης και τον Φορέα υλοποίησης του έργου</p> <p><u>Τοπογραφική μελέτη</u></p> <p>Για την απαιτούμενη σύνταξη τοπογραφικών διαγραμμάτων και μηκοτομών</p> <p><u>Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων</u></p> <p>Για τη χαρτογράφηση των επηρεαζόμενων συστημάτων, την εκτίμηση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα της περιοχής, την παρόχθια ζώνη και τις εκβολές του ποταμού και για τα μέτρα αποκατάστασης περιβάλλοντος όπου απαιτείται.</p> <p>Γνωρίζοντας τη δυναμικότητα της περιοχής για την ορθολογική – αιεφορική διαχείριση του φυσικού πόρου, μπορούμε να οδηγηθούμε στην περαιτέρω προστασία και αναβάθμιση του περιβάλλοντος από τον περιορισμό των αυθαίρετων παρεμβάσεων και την ανασχεση φυσικών καταστροφών.</p>
Προϋπολογισμός (€)	166.250

Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ1. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ6: Ανάσχεση των φυσικών κινδύνων και καταστροφών
Ειδικός Στόχος	ΕΣ 1.6.1. «Εξασφάλιση της ανθεκτικότητας σε φυσικές καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης καταστροφών»
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	Ένα έτος
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	Να διευκρινιστεί αν αφορά μόνο το μέρος της όχθης εντός περιοχής του ΦΔ ή κατά μήκος όλου του ποταμού

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020	
	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο				
Π/Υ (ευρώ)	93.300 και 41.450	31.500		
Δράση	Υδρολογική και τοπογραφική μελέτη	ΜΠΕ		

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.06.01.02

Τίτλος έργου	Εξασφάλιση ανθεκτικότητας από φυσικές καταστροφές - ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης καταστροφών
Φορέας Πρότασης	Περιφέρεια Ηπείρου
Φορέας Υλοποίησης	Περιφέρεια Ηπείρου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το ζήτημα της διαχείρισης των λεκανών απορροής δεν έχει ακόμα αντιμετωπιστεί επαρκώς στην χώρα μας.</p> <p>Η έλλειψη ή μη εφαρμογή του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, η ανεπαρκής μελέτη και η συνακόλουθη έλλειψη δεδομένων για τις φυσικές παραμέτρους των λεκανών απορροής και των λειτουργιών τους οδηγεί είτε παντελή έλλειψη σχεδιασμού για την προστασία από πλημμύρες είτε σε πρόχειρη και ατελέσφορη ή ακόμα και βλαπτική για το περιβάλλον αντιμετώπιση του ζητήματος.</p> <p>Αυτό που θα απαιτηθεί από την προτεινόμενη δράση είναι μέσα από την μελέτη της λεκάνης απορροής και κάνοντας χρήση της ιδιαίτερα εκτεταμένης έρευνας που υπάρχει σε άλλες χώρες για το θέμα αυτό να γίνουν παρεμβάσεις τέτοιες που θα διασφαλίσουν τις φυσικές λειτουργίες του ποταμού, θα διαφυλάξουν την περιβαλλοντική αξία και θα προστατέψουν με τρόπο αποτελεσματικό τις ζωές και τις περιουσίες των κατοίκων της παραποτάμιας περιοχής.</p> <p>Το έργο θα περιλαμβάνει</p> <p>α) Μελέτη υδρολογική της λεκάνης απορροής του Αχέροντα και των παραποτάμων του και θα προτείνει: 1.δράσεις τόσο για την εξασφάλιση ανθεκτικότητας στις πλημμύρες (flood resilience) της περιοχής με παρεμβάσεις στις όχθες όσο και φυτεύσεις κατάλληλων δέντρων κλπ. 2.ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης καταστροφών</p> <p>β) Εφαρμογή των μέτρων που θα προβλέπει η μελέτη</p>
Προϋπολογισμός (€)	5.000.000
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.1. Ανάδειξη και προστασία φυσικού περιβάλλοντος (1)
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.6. Ανάσχεση φυσικών κινδύνων και καταστροφών
Ειδικός Στόχος	1.6.1 Εξασφάλιση ανθεκτικότητας από φυσικές καταστροφές - ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης καταστροφών
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα – απαιτείται μελέτη
Χρονοδιάγραμμα	Εικοσιτέσσερις (24) μήνες για την εκπόνηση της μελέτης και εικοσιτέσσερις (24) μήνες για την κατασκευή των προτεινόμενων υποδομών

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	100.000	500.000	1.500.000	2.500.000	400.000	
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 01.06.02.01

Τίτλος έργου	Αντιμετώπιση της προσβολής από μύκητα των πλατάνων στα παραποτάμια δάση του ποταμού Αχέροντα
Φορέας Πρότασης	Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά – Αχέροντα - Κέρκυρας
Φορέας Υλοποίησης	Περιφέρεια; Δήμοι, Δασική υπηρεσία.
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το παραποτάμιο δάσος κατά μήκος του ποταμού Αχέροντα αλλά κυρίως στην περιοχή των Στενών Αχέροντα αποτελεί σημαντικό οικοσύστημα μοναδικής οικολογικής αξίας που, εκτός των άλλων, προσελκύει μεγάλο αριθμό επισκεπτών.</p> <p>Το παραποτάμιο δάσος πλατάνων μαζί με άλλα φυτικά είδη που το συνοδεύουν συνιστούν τον προστατευόμενο τύπο οικοτόπου της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ «Δάση πλατάνου της Ανατολής (<i>Platanion orientalis</i>)» με κωδικό 92C0. Είναι τύπος οικοτόπου προτεραιότητας που σημαίνει ότι για την ευρωπαϊκή ένωση αποτελεί ιδιαίτερος σημαντικό οικοσύστημα, που πρέπει να προστατεύεται αυστηρά.</p> <p>Το δάσος πλατάνου στην περιοχή του Αχέροντα και κυρίως στα στενά του ποταμού, κινδυνεύει από τον μύκητα <i>Ceratocystis platani</i> που έχει προσβάλει πολλά από τα δέντρα της περιοχής. Είναι εμφανής η αραίωση του παραποτάμιου δάσους από την απώλεια μεγάλων δέντρων που κατέπεσαν λόγω ξήρανσης μετά την προσβολή.</p> <p>Για την αντιμετώπιση του προβλήματος έχουν γίνει σχετικές ενέργειες, σε συνεργασία του δασαρχείου με το ΕΘΙΑΓΕ, έχουν καταδειχθεί οι τρόποι εξάλειψης του μύκητα και έχουν προταθεί μέτρα προστασίας. Ωστόσο, το πρόβλημα δεν έχει λυθεί, καθώς δεν έχουν γίνει οι απαραίτητες δράσεις, για την εφαρμογή των οποίων χρειάζεται η συνεργασία υπηρεσιών και η διάθεση κονδυλίων.</p> <p>Στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος, κρίνεται σκόπιμο να γίνει μία στοχευμένη μελέτη από ειδικούς επιστήμονες, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει την αποτίμηση της κατάστασης και θα προσδιορίζει τα αίτια και τα μέσα μόλυνσης των φυτών και θα προτείνει μέτρα θεραπείας και αποκατάστασης. Η μελέτη θα πρέπει να περιλαμβάνει αρχικά τη χαρτογραφική αποτύπωση των εστιών προσβολής του μύκητα, ώστε να καταγραφεί το μέγεθος του προβλήματος και να εντοπιστούν οι θέσεις παρέμβασης.</p> <p>Στη συνέχεια θα πρέπει να ακολουθήσουν δράσεις για την απομάκρυνση των μολυσμένων πλατάνων, την πρόληψη της περαιτέρω διασποράς του μύκητα και την αποκατάσταση του φυσικού τοπίου.</p> <p>Η δράση κρίνεται ιδιαίτερος σημαντική. Αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα αντιμετώπισης του προβλήματος το δάσος θα υποβαθμιστεί σημαντικά. Εκτός της υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος θα επέλθει μείωση της αισθητικής αξίας της περιοχής και αντίστοιχη μείωση στην προσέλκυση επισκεπτών.</p> <p>Η μελέτη θα καταδείξει με ακρίβεια το κόστος των δράσεων, το χρονοδιάγραμμα, τις απαραίτητες άδειες που πρέπει να εκδοθούν και τις υπηρεσίες που πρέπει να συνεργαστούν.</p>
Προϋπολογισμός (€)	20.000 για τη μελέτη και περίπου 100.000 για τις δράσεις
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ1. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ6: Ανάσχεση των φυσικών κινδύνων και καταστροφών

Ειδικός Στόχος	ΕΣ 1.6.2. Προστασία της βλάστησης από καταστροφικές απειλές και νόσους
Ωριμότητα	Υπάρχει εμπειρία και κάποια βασική γνώση της κατάστασης.
Χρονοδιάγραμμα	1,5 έτη
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2018	2019		2020	
Εξάμηνο	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Π/Υ (ευρώ)	20.000	50.000	50.000		
Δράση	Μελέτη	Παρεμβάσεις	Παρεμβάσεις		

ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 2: ΑΝΑΔΕΙΞΗ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ

Στρατηγικός Στόχος 1. Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.01.01

Τίτλος έργου	Παρεμβάσεις προστασίας και ανάδειξης σε αρχαιολογικούς χώρους της Δ.Ε. Φαναρίου κατά μήκος του ποταμού Αχέροντα
Φορέας Πρότασης	Π. Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Φορέας Υλοποίησης	ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>1. Καθαρισμοί/αποψιλώσεις των αρχαιολογικών χώρων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αμμουδιά, • Εφύρα, • Νεκρομαντείο, • Καστρίζα, • Τσουμπάρι, • Πανδοσία <p>2. Τοπογράφηση των αρχαιολογικών χώρων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αμμουδιά, • Καστρίζα, • Τσουμπάρι, • Πανδοσία <p>3. Επείγουσες εργασίες προστασίας: περιφράξεις, τοπικές στερεώσεις, συντηρήσεις</p> <p>ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p> <p>Υλοποίηση του έργου από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Πρέβεζας, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και για την εκτέλεση των αρχαιολογικών έργων.</p>
Προϋπολογισμός (€)	600.000,00 €
Άξονας Παρέμβασης	2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ1: Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	Ειδικός Στόχος:2.1.1. Περαιτέρω ανάδειξη των πολιτιστικών μνημείων της περιοχής που σχετίζονται με τον Αχέροντα (νεκρομαντείο, αρχαίες πόλεις κ.λπ.)
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει μελέτη
Χρονοδιάγραμμα	Τέσσερα χρόνια

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019	2020	2021	2022
------	------	------	------	------

Εξάμηνο	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Π/Υ (ευρώ)		100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	
Δράση	Μελέτη και παρεμβάσεις		Παρεμβάσεις		Παρεμβάσεις		Παρεμβάσεις	

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.01.02

Τίτλος έργου	Ανάδειξη αρχαιολογικού χώρου Καστριού Φαναρίου (αρχαία Πανδοσία)
Φορέας Πρότασης	ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Φορέας Υλοποίησης	ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Ο αρχαίος οχυρωμένος οικισμός στο λόφο του Καστριού του Δήμου Φαναρίου κηρύχθηκε ως αρχαιολογικός χώρος με την Υ.Α. 15749/19.12.1961 (ΦΕΚ 35/Β/02.02.1962), καθώς ταυτίζεται με την Πανδοσία, έδρα της «Τετράπολις», των τεσσάρων δηλαδή ηλειακών αποικιών, που ταυτίζονται στην έρευνα σήμερα με τους αρχαιολογικούς χώρους Καστρί Ριζοβουνίου, Παλαιορόφορο Ωρωπού και το Κάστρο των Ρωγών του Ν. Πρέβεζας, στους οποίους τοποθετούνται οι αρχαίες πόλεις Βατίαι, Ελάτρεια και Βουχέτιο αντίστοιχα.</p> <p>Το μεγαλύτερο τμήμα του εν λόγω έργου «Ανάδειξη αρχαιολογικού χώρου Καστριού Φαναρίου (αρχαία Πανδοσία)» αφορά στην ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου. Πρόκειται για ήπιες επεμβάσεις, που σχεδιάστηκαν λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διεθνείς αρχές προστασίας, με κύριο στόχο αφενός μεν να μη θιγούν τα μνημεία, αφετέρου δε να αναβαθμιστεί πλήρως η εικόνα, που παρουσιάζει σήμερα ο εν λόγω χώρος. Περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εργασίες αρχιτεκτονικής και μορφολογικής διαμόρφωσης (αποψιλώσεις, αποχωματώσεις, τακτοποίηση του διάσπαρτου οικοδομικού υλικού, μικρής έκτασης αρμολογήματα και μικροστερεώσεις κ.α.) • εργασίες διαμόρφωσης και ανάδειξης (χώρος στάθμευσης, κτίριο εξυπηρέτησης κοινού, περίφραξη, διαδρομές περιήγησης, ειδικές κατασκευές κ.α.) • εργασίες τεκμηρίωσης και προβολής (τοπογραφικές και σχεδιαστικές αποτυπώσεις, λεπτομερής φωτογράφιση). <p>Το εν λόγω έργο θα συμβάλλει αποτελεσματικά, ώστε να τα επιβλητικά αρχιτεκτονικά κατάλοιπα που δεσπόζουν στο λόφο του Καστριού να μετατραπούν σε έναν σύγχρονο και δυναμικό αρχαιολογικό χώρο, κτήμα της τοπικής κοινωνίας και επίκεντρο πολιτιστικών δραστηριοτήτων, να συντηρηθούν – στερεωθούν τα ορατά μνημεία, να αποκαλυφθούν νέες σημαντικές αρχαιότητες εμπλουτίζοντας έτσι τις επιστημονικές μας γνώσεις για την ίδρυση, οργάνωση, μορφή και λειτουργία μίας εκ των τεσσάρων Ηλειακών αποικιών στα όρια της σημερινής Π.Ε Πρέβεζας.</p> <p>Το προτεινόμενο έργο περιλαμβάνει ένα υποέργο με τίτλο «Ανάδειξη αρχαιολογικού χώρου Καστριού Φαναρίου (αρχαία Πανδοσία)», το οποίο θα υλοποιηθεί δι' αυτεπιστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 99/92.</p>
Προϋπολογισμός (€)	3.960.000 €
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ1: Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα

Ειδικός Στόχος	Ειδικός Στόχος:2.1.1. Περαιτέρω ανάδειξη των πολιτιστικών μνημείων της περιοχής που σχετίζονται με τον Αχέροντα (νεκρομαντείο, αρχαίες πόλεις κ.λπ.)
Ωριμότητα	Υπάρχει μελέτη
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	Τρία χρόνια

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
Εξάμηνο	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Π/Υ (ευρώ)	250.000	250.000	880.000	880.000	850.000	850.000
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.01.03

Τίτλος έργου	Στερέωση – αποκατάσταση Ι.Ν. Αγ. Ιωάννη Νεκρομαντείου
Φορέας Πρότασης	ΕΦΑ Πρέβεζας
Φορέας Υλοποίησης	ΕΦΑ Πρέβεζας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Ο αρχαιολογικός χώρος του Νεκρομαντείου είναι δύο από τους σημαντικούς και με ιδιαίτερη φυσιογνωμία χώρους στην κοιλάδα των εκβολών του ποταμού Αχέροντα, κηρυγμένος με τη 15749/19.12.1961 Υ.Α. (ΦΕΚ 35/Β/02.02.1962), ιδιαίτερα μάλιστα προσφιλής και ευχάριστος στο κοινό, καθώς έχει συνδεθεί άρρηκτα με τους μύθους και την ομηρική παράδοση. Η ύπαρξη του ιερού κατά τους αρχαϊκούς και κλασικούς χρόνους είναι βεβαιωμένη τόσο από την φιλολογική παράδοση, όσο και από ανασκαφικά ευρήματα. Η κορυφή του βραχώδους λόφου ισοπεδώθηκε κατά τη διάρκεια της Συμμαχίας των Ηπειρωτών (330/325 π.Χ.- 233/2 π.Χ.) για να ανεγερθεί το υφιστάμενο μνημειακό συγκρότημα. Το ελληνιστικό συγκρότημα καταστράφηκε το 167 π.Χ. ενώ στα χρόνια της τουρκοκρατίας, στις αρχές του 18ου αι., στην κορυφή του λόφου του Νεκρομαντείου πλησίον της εισόδου του ανατολικού τμήματος του ιερού, ανεγέρθη διώροφη οχυρή κατοικία, και ακριβώς πάνω από το κυρίως ιερό ιδρύθηκε κατά τους μεταβυζαντινούς χρόνους, ενδεχομένως μετά τον 16^ο, η Μονή Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου Λυκούρεσης, γνωστή και ως Μονή Θάνεζας. Επρόκειτο για σιναϊτικό μετόχι, που διοικούνταν από τον ηγούμενο της Μονής Αγίας Αικατερίνης Ιωαννίνων και διέθετε σημαντική ακίνητη περιουσία.</p> <p>Το προτεινόμενο έργο με τίτλο «Στερέωση – αποκατάσταση Ι.Ν. Αγ. Ιωάννη Νεκρομαντείου» έχει στόχο την αποκατάσταση της στατικής επάρκειας και αρχιτεκτονικής μορφής του ναού, αλλά και την συντήρηση του τοιχογραφικού του διακόσμου, ώστε το μνημείο να καταστεί επισκέψιμο για το κοινό. Με το παρόν έργο συμπληρώνονται οι υποδομές του επισκέψιμου αρχαιολογικού χώρου του Νεκρομαντείου.</p> <p>Οι εργασίες που προτείνονται για το μνημείο περιλαμβάνουν τον καθαρισμό της τοιχοποιίας του από την βλάστηση, την αφαίρεση των μεταγενέστερων επιχρισμάτων και κονιαμάτων από τις όψεις, τοπικές στερεώσεις και συμπληρώσεις, εφαρμογή ενεμάτων στις τοιχοποιίες, διασφάλιση της στατικής επάρκειας της θεμελίωσής του, αντικατάσταση της ξύλινης στέγης με ταυτόχρονη επαναφορά της αρχικής στάθμης της στέγασης. Εσωτερικά, και ως προς τον τοιχογραφικό διάκοσμο προτείνεται ο καθαρισμός των τοιχογραφιών, τοπικές στερεώσεις και στεφανώματα.</p> <p>Για την υλοποίηση των ανωτέρω εργασιών θα συνταχθεί αρχιτεκτονική – στατική μελέτη καθώς και μελέτη συντήρησης τοιχογραφιών με χρηματοδότηση από την Π.Ε. Πρέβεζας, σύμφωνα με προγραμματική Σύμβαση που βρίσκεται ήδη στο στάδιο της υπογραφής. Οι παραπάνω μελέτες θα υποβληθούν προς έγκριση στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ εντός του επόμενου έτους.</p> <p>Το εν λόγω έργο θα συμβάλει αποτελεσματικά στην ολοκληρωμένη περιήγηση στον αρχαιολογικό χώρο του Νεκρομαντείου και την προβολή στο κοινό ενός σημαντικού μεταβυζαντινού μνημείου.</p>
Προϋπολογισμός (€)	200.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.1. Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.1 Περαιτέρω ανάδειξη των πολιτιστικών μνημείων της περιοχής που

	σχετίζονται με τον Αχέροντα
Ωριμότητα	υπάρχει σχετική ωριμότητα – απαιτείται έγκριση μελέτη
Χρονοδιάγραμμα	14 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020	
	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄
Εξάμηνο				
Π/Υ (ευρώ)	25.000	25.000	150.000	
Δράση	Πρόσληψη προσωπικού, οργάνωση εργοταξίου, προμήθεια υλικών	Πρόσληψη προσωπικού, οργάνωση εργοταξίου, προμήθεια υλικών	Εργασίες στερεώσεις και αποκατάστασης	

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.01.04

Τίτλος έργου	Αποκατάσταση παραδοσιακού νερόμυλου Αγ Δονάτου και διαμόρφωση περιβάλλοντος στη θέση Μύλος Σαμονίδας Σουλίου
Φορέας Πρότασης	Δ. Σουλίου
Φορέας Υλοποίησης	Δ. Σουλίου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Αντικείμενο του έργου αποτελεί η συντήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη του ιδιοκτησίας του Ιερού Ναού Αγίου Δονάτου συγκροτήματος υδροκίνητων εργαστηρίων που γενικά αναφέρεται ως "Νερόμυλος του Αγίου Δονάτου" στην ιστορική περιοχή του Σουλίου και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου στη θέση "Μύλος" Σαμονίδας Σουλίου".</p> <p>Ο Μύλος Αγίου Δονάτου Ιδιοκτησίας Ενορίας Ευαγγελισμού Θεοτόκου Σαμονίδας (ΦΕΚ Β 82/2002) παραχωρήθηκε για χρήση στον Δήμο Σουλίου για 15 έτη(απ. 117/2018 Οικονομικής Επιτροπής Δήμου Σουλίου).</p> <p>Το συγκρότημα των υδροκίνητων εργαστηρίων του Αγίου Δονάτου αποτελεί αναμφίβολα ιδιαίτερα σημαντικό μνημείο της ευρύτερης περιοχής της Θεσπρωτίας. Η σημασία του μνημειακού συνόλου είναι μεγάλη καθώς αυτό όχι μόνο διασώζει στοιχεία της προβιομηχανικής τεχνολογίας που αξίζει να διασωθούν και να αναδειχθούν αλλά, καθώς βρίσκεται στην περιοχή του Σουλίου και σχετίζεται άμεσα με τη ζωή σε αυτό, συνδέεται άρρηκτα με μια από τις σημαντικότερες σελίδες της νεώτερης ιστορίας του τόπου. Παρά την πλήρη εγκατάλειψή τους τα ερείπια των υδροκίνητων εργαστηρίων του Αγίου Δονάτου δέχονται καθημερινά κατά τους θερινούς κυρίως μήνες πολυάριθμους επισκέπτες, οι οποίοι περιηγούνται στο χώρο θαυμάζοντας το εξαιρετικό φυσικό του κάλλος και περιεργάζονται με εμφανές, οι περισσότεροι, ενδιαφέρον αλλά και απορία τα ερείπια.</p> <p>Οι εργασίες που θα γίνουν είναι ενδεικτικά:</p> <p>Γ.4.1 Περιβάλλον χώρος (ΠΧ)</p> <p>Αποξήλωση νεωτερικής κλίμακας από σκυρόδεμα Κατασκευή βάθρων πεζογέφυρας Διατήρηση και συντήρηση αναλημματικών τοίχων από ξερολιθιά Διαμόρφωση υποδομής διαδρομών κυκλοφορίας και πλατωμάτων / χώρων στάσης Χύτευση σκυροδέματος διαδρομών κυκλοφορίας και πλατωμάτων / χώρων στάσης Διατήρηση και συντήρηση των παλαιών υδραυλάκων Κατασκευή νέων υδραυλάκων Κατασκευή καταστρώματος πεζογέφυρας Κατασκευή νέων πατωμάτων / γεφυρών Κατασκευή και τοποθέτηση προστατευτικών κιγκλιδωμάτων Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου με καθαρισμούς Διαμόρφωση νέων λαχανόκηπων (κηπαρίων) Κατασκευή και τοποθέτηση πινακίδων πληροφόρησης</p>

	<p><u>Γ.4.2 Νερόμυλος (MN)</u> Αποξηλώσεις Διατήρηση και συντήρηση τοίχων και επί μέρους στοιχείων τους (ανοίγματα, γείσο κλπ) Κατασκευή διαζώματος από οπλισμένο σκυρόδεμα στη στέψη των τοίχων Συντήρηση και στερέωση θολοδομίας χώρου 101 Συντήρηση και αποκατάσταση τζακιών Διατήρηση και συντήρηση αρμολογημάτων Επεμβάσεις αποκατάστασης κτιστού υδραύλακα (κρέμασης) Διαμόρφωση αποστραγγιστικής τάφρου Διαμόρφωση νέου πατώματος χώρου 101 Κατασκευή δαπέδου χώρου 101 Κατασκευή φέροντος οργανισμού στέγης Επικάλυψη στέγες με σχιστόπλακες Ανακατασκευή ξύλινου πατώματος ορόφου Κατασκευή νέου ξυλόπηκτου τοίχου Κατασκευή νέων κουφωμάτων Ανακατασκευή μηχανισμού Κατασκευή ηλεκτρολογικής εγκατάστασης Εγκατάσταση εκθέσεων</p> <p><u>Γ.4.3 Νεροτριβή (NT)</u> Αποξηλώσεις Κατασκευή νέων αναλημματικών τοίχων από λιθοδομή Κατασκευή νέας κλίμακας από σκυρόδεμα Διαμόρφωση υποδομής διαδρομών κυκλοφορίας και πλατωμάτων / χώρων στάσης Χύτευση σκυροδέματος διαδρομών κυκλοφορίας και πλατωμάτων / χώρων στάσης Διατήρηση και συντήρηση των παλαιών υδραυλάκων Κατασκευή νέων υδραυλάκων Κατασκευή νέων πατωμάτων / γεφυρών Κατασκευή και τοποθέτηση προστατευτικών κιγκλιδωμάτων Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου με καθαρισμούς Ανακατασκευή εξοπλισμού νεροτριβής Κατασκευή και τοποθέτηση πινακίδας πληροφόρησης</p> <p><u>Γ.4.4 Νότιο μαντάκι (Μαντάκι 1) (M1)</u> Καθαρισμοί και εκσκαφές Κατασκευή νέων αναλημματικών τοίχων από λιθοδομή Διαμόρφωση υποδομής διαδρομών κυκλοφορίας και πλατωμάτων / χώρων στάσης Χύτευση σκυροδέματος διαδρομών κυκλοφορίας και πλατωμάτων / χώρων στάσης Διατήρηση και συντήρηση των παλαιών υδραυλάκων Κατασκευή νέων υδραυλάκων Ανακατασκευή μηχανισμού μαντανιού Κατασκευή και τοποθέτηση πινακίδας πληροφόρησης</p> <p><u>Γ.4.5 Βόρειο μαντάκι (Μαντάκι 2) (M2)</u> Κατασκευή και τοποθέτηση πινακίδας πληροφόρησης</p> <p><u>Γ.4.6 Εικόνημα (ΕΙΚ)</u> Αποξήλωση νεωτερικών κατασκευών</p>
--	--

	Διαμόρφωση υποδομής διαδρομών κυκλοφορίας και πλατωμάτων / χώρων στάσης Χύτευση σκυροδέματος διαδρομών κυκλοφορίας και πλατωμάτων / χώρων στάσης Κατασκευή νέου καθιστικού πεζουλιού Κατασκευή νέου εικονίσματος
Προϋπολογισμός (€)	258.000€
Άξονας Παρέμβασης	Άξονας Προτεραιότητας:2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	Στρατηγικός Στόχος 1: Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	Ειδικός στόχος 2.1.1: Περαιτέρω ανάδειξη των πολιτιστικών μνημείων της περιοχής που σχετίζονται με τον Αχέροντα (νεκρομαντείο, αρχαίες πόλεις κ.λπ.).
Ωριμότητα	Υπάρχει αρχιτεκτονική μελέτη
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	12 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019	2020	2021	2022
Π/Υ (ευρώ)	258.000€			

Δελτίο έργου/δράσης 02.01.01.05

Τίτλος έργου	Επισκευή αποκατάσταση νερόμυλου στη θέση Αλεποχώρι Μπότσαρη Δ Δωδώνης
Φορέας Πρότασης	Δ Δωδώνης
Φορέας Υλοποίησης	Δ Δωδώνης
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το έργο περιλαμβάνει την επισκευή – αποκατάσταση και επαναφορά στην αρχική μορφή του νερόμυρου που βρίσκεται στο Αλεποχώρι Μπότσαρη ΔΕ Λάκκας Σουλίου του Δήμου Δωδώνης. Επίσης θα γίνει διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του νερόμυλου, η οποία συνίσταται σε παρέμβαση ήπιας μορφής που θα συμπληρωθεί με φύτευση από τον Δήμο. Στόχος του έργου είναι ο νερόμυλος και οι λοιπές εγκαταστάσεις μετά την αποκατάστασή τους να συντελέσουν στην αναβάθμιση της περιοχής και να αποτελέσουν σημείο αναφοράς για τον δήμο, αλλά και για την ευρύτερη περιοχή, τόσο για τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες.</p> <p>Το κτίριο είναι ορθογωνικού σχήματος διαστάσεων 5,33μ x 20,42μ , επιφάνειας 108,84τμ επί οικοπέδου εμβαδού 869,83τμ , αποτελείται δε από το ισόγειο και τμήμα διώροφου επιφάνειας 37,58μ. Η θέση του επί του επαρχιακού δρόμου Δερβιζάνων – Αλεποχωρίου. Μεγάλα τμήματα από λιθοδομή έχουν καταρρεύσει, το συνδετικό υλικό της τοιχοποιίας έχει αποσαθρωθεί, η στέγη επίσης έχει καταρρεύσει και σε τμήματα της λιθοδομής παρατηρείται απόκλιση από την κατακόρυφο. Τέλος δεν υπάρχει κανένα στοιχείο από τον μηχανισμό άλεσης του νερόμυλου.</p> <p>Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καθαιρέσεις ετοιμόρροπων τμημάτων της λιθοδομής και των κουφωμάτων. • Εκσκαφές για την κατασκευή υποθεμελίωσης αντιστήριξης της λιθοδομής. • Συμπλήρωση – ανακατασκευή της εξωτερικής λιθοδομής με το αντίστοιχο αρμολόγημα. • Επιστρώσεις με χονδρόπλακες ορθογωνισμένες στο δάπεδο του ισογείου και ξύλινο δάπεδο στον όροφο με τη σχετική σκάλα ανόδου. • Κατασκευή ξύλινης στέγης με την απαραίτητη θερμομόνωση και με επικάλυψη από σχιστόπλακες, που εδράζεται στο περιμετρικό σενάζ στη σκέψη της λιθοδομής. • Κατασκευή μηχανισμού άλεσης του μύλου και επισκευή υδραύλακα προς νεροτριβή και υδρόμυλο . • Κατασκευή WC. • Τοποθέτηση ηλεκτρικής και υδραυλικής εγκατάστασης στο κτίσμα. • Περίφραξη του οικοπέδου και ηλεκτρολογική εγκατάσταση του περιβάλλοντος χώρου. • Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου
Προϋπολογισμός (€)	400.000
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος

Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.1. Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.1 Περαιτέρω ανάδειξη των πολιτιστικών μνημείων της περιοχής που σχετίζονται με τον Αχέροντα
Ωριμότητα	υπάρχει σχετική ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	18 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	1 ^ο	2 ^ο	1 ^ο	2 ^ο	1 ^ο	2 ^ο
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	100.000	100.000	200.000			
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης 02.01.01.06

Τίτλος έργου	Αναστήλωση κελιού Καλόγερου και Ανάδειξη περιπατητικής διαδρομής στο δάσος Γκουμπέ TK Δερβιζιάνων
Φορέας Πρότασης	Δ Δωδώνης
Φορέας Υλοποίησης	Δ Δωδώνης
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Στην περιοχή της Λάκκας Σουλίου και ανάμεσα στα Δερβίζιανα και τα Μελιανά υπάρχει το δάσος Γκουμπέ, υπάρχει χαραγμένη περιπατητική διαδρομή καθώς και τα ερείπια ενός μικρού «ασκηταριού» το οποίο από τους ντόπιους ονομάζεται «κελί του καλόγερου». Τον καιρό της τουρκοκρατίας το μικρό αυτό κελί, κρυμμένο στα απόκρημνα βράχια της περιοχής, ήταν αθέατο από τα ασκέρια του Αλή Πασά και οι έλληνες έπαιρναν πληροφορίες από έναν υπέργηρο καλόγερο με μυστικό τρόπο : Ανάλογα με το άναμμα των καντηλιών στο κελί μεταδίδονταν οι πληροφορίες για τις θέσεις των εχθρικών στρατευμάτων. Έτσι οι Σουλιώτες είχαν σημαντικές επιτυχίες στις μάχες, μέχρι που ο Αλή Πασάς αντιλήφθηκε τη δράση του καλόγερου και διέταξε να τον κρεμάσουν.</p> <p>Ο χώρος επομένως έχει σημαντική ιστορική και πολιτιστική σημασία, ενώ κ περιπατητική διαδρομή στο δάσος Γκουμπέ προσφέρεται για μικρές εξορμήσεις και πεζοπορικές διαδρομές, εν δυνάμει πόλο έλξης επισκεπτών με φυσιολατρικά ενδιαφέροντα.</p> <p>Για την αποκατάσταση και ανάδειξη του χώρου και τη διασφάλιση της επισκεψιμότητάς του προβλέπεται η αποτύπωση του μονοπατιού και η βελτίωση της βατότητάς του – σήμανση. Επίσης προβλέπεται η αποκατάσταση και ανάδειξη του « κτίσματος του κελιού του καλόγερου»</p>
Προϋπολογισμός (€)	180.000
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.1. Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.1 Περαιτέρω ανάδειξη των πολιτιστικών μνημείων της περιοχής που σχετίζονται με τον Αχέροντα
Ωριμότητα	υπάρχει σχετική ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	12 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	1 ^ο	2 ^ο	1 ^ο	2 ^ο	1 ^ο	2 ^ο
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)		50.000	100.000	30.000		
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.02.01

Τίτλος έργου	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΧΕΡΟΝΤΑ
Φορέας Πρότασης	Π.Ε.ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Φορέας Υλοποίησης	Π.Ε.ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Δημιουργία Ψηφιακού Μουσείου Ιστορίας και υλοποίηση ενός προηγμένου μουσειολογικού – εκθεσιακού προγράμματος με τη χρήση τεχνολογιών εικονικής πραγματικότητας.</p> <p>Το πρόγραμμα θα παρουσιάζεται στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους του βιωματικού «Ψηφιακού Μουσείου Ιστορίας».</p> <p>Δηλαδή ένα Μουσείο, το οποίο θα προσφέρει στους πολίτες του κόσμου πολύπλευρη, διαδραστική ξενάγηση με τη χρήση καινοτόμων ψηφιακών και οπτικοακουστικών τεχνολογιών.</p> <p>Πιο συγκεκριμένα το Ψηφιακό Μουσείο θα στηρίζεται κυρίως στις νέες τεχνολογίες και στον ειδικό τρόπο εκθέσεως γεγονότων (story telling) και όχι τόσο μόνο στα αυθεντικά εκθέματα, μετατοπίζοντας έτσι το βάρος της λειτουργίας του ψηφιακού/ βιωματικού μουσείου από την εκθεσιακή στην ενημερωτική, εκπαιδευτική και ψυχαγωγική πλευρά. Για το σκοπό αυτό προβλέπεται η ανάπτυξη διαφόρων ψηφιακών διαδραστικών και πολυμεσικών εφαρμογών (πολυμέσα, ψηφιακές τρισδιάστατες αναπαραστάσεις, βιωματικές αναπαραστάσεις), καθώς και η προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού και λογισμικού.</p> <p>Το ψηφιακό μουσείο θα χωροθετηθεί στην περιοχή του Νεκρομαντείου).</p> <p>Αναλυτικότερα στον πολυχώρο των 40 στρεμμάτων περίπου όπου θα ανεγερθεί το Ψηφιακό Μουσείο προβλέπεται να γίνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πλανητάριο (Θόλος Φ 10,80 m 85 θέσεων) • Εργαστήρια και χώροι ψηφιακών αρχείων, βάση δεδομένων • Μικρή Βιβλιοθήκη • Εργαστήριο δημιουργικής απασχόλησης παιδιών • Πωλητήριο αντικειμένων και εκδόσεων σχετικών με το Νεκρομαντείο, την περιοχή NATURA, κ. λ. π. • Ανοιχτό Θέατρο (Αρχαίο Δράμα, Κλασσική, Παραδοσιακή, Σύγχρονη Μουσική, Υπαίθριες προβολές, Συναυλίες) • Εκθεσιακό Κέντρο (Αρχαιολογία, Ζωγραφική, Φωτογραφία, Αρχιτεκτονική τοπίου κ. λ. π.) • Χώροι προβολής της περιοχής natura του ποταμού Αχέροντα (χλωρίδα, πανίδα, ποταμός, τοπία, μύθοι, πανηγύρια, τουρισμός, σπόρ κ. λ. π) • Φεστιβάλ προβολής τοπικών προϊόντων (υδάτινος διάδρομος) • Υπαίθριοι χώροι και υδάτινος διάδρομος για αναψυχή παιδιών και ενηλίκων, παιδότοπος, προβολή χλωρίδας και πανίδας της περιοχής Αχέροντα, εικαστικές εκθέσεις, υπαίθρια δρώμενα, υπαίθριες προβολές,

	πανηγύρια)
Προϋπολογισμός (€)	10.000.000 €
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ1: Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.1. Οργάνωση υποδομών και μέσων για την αναπαράσταση των μυθολογικών αναφορών (πέρασμα στον Άδη κ.λπ.) με αξιοποίηση τεχνολογιών εικονικής πραγματικότητας.
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει μελέτη
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	Πέντε χρόνια

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021		2022		2023	
Εξάμηνο	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Π/Υ, €	20.000	60.000	1.520.000		2.100.000		3.000.000		1.300.000	

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.02.02

Τίτλος έργου	Δράσεις προβολής περιοχής μυθικού Αχέροντα
Φορέας Πρότασης	Π.Ε. Πρέβεζας
Φορέας Υλοποίησης	Π.Ε. Πρέβεζας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το προτεινόμενο έργο περιλαμβάνει:</p> <p><u>Υποδομές Πληροφόρησης</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Πινακίδες σήμανσης • Πινακίδες Πληροφόρησης • Περίπτερο Πληροφόρησης – ενημέρωσης στο Νεκρομαντείο <p><u>Δράσεις προβολής</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Προβολή με ιστοσελίδα στο διαδίκτυο <p>(Η σύνταξη της ιστοσελίδας θα είναι τουλάχιστον τρίγλωσση και θα περιλαμβάνει πληροφορίες για όλες τις μορφές τουρισμού της περιοχής)</p> <p><u>Οπτικοακουστικά μέσα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Στικάκια, C.D., D.V.D. <p>(θα περιλαμβάνουν εικόνες από το φυσικό και δομημένο περιβάλλον της περιοχής, στοιχεία χλωρίδας και πανίδας, τοπικές πολιτιστικές εκδηλώσεις κ. λ. π.)</p> <p><u>Τηλεσκοπία σε θέσεις θέας</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Εγκατάσταση 3 τουλάχιστον τηλεσκοπίων σε ισάριθμες θέσεις θέας στην περιοχή <p><u>Οθόνες αφής</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Εγκατάσταση 6 οθονών σε ισάριθμα κομβικά σημεία της περιοχής <p><u>Έντυπα μέσα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Έγχρωμο δίγλωσσο ενημερωτικό φυλλάδιο • Δίγλωσσος έγχρωμος τουριστικός οδηγός • Αγορά εξειδικευμένων επιστημονικών εκδόσεων σχετικών με την περιοχή
Προϋπολογισμός (€)	300.000,00€
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.1. Ανάδειξη πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.2. Οργάνωση υποδομών και μέσων για την αναπαράσταση μυθολογικών αναφορών με αξιοποίηση ΤΠΕ
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	2 έτη και 6 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019	2020	2021
------	------	------	------

Εξάμηνο	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Π/Υ (ευρώ)	20.000	40.000	40.000	100.000	100.000	
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.02.03

Τίτλος έργου	Πολιτιστική διαδρομή κατά μήκος του Αχέροντα
Φορέας Πρότασης	ΥΠΠΟΑ- ΕΦΑ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ & ΕΦΑ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Φορέας Υλοποίησης	ΥΠΠΟΑ- ΕΦΑ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ & ΕΦΑ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Με το προτεινόμενο έργο διασυνδέονται μεταξύ τους οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία κατά μήκος της κοίτης του Αχέροντα και των παραποτάμων του, Κωκυτού και Βουβοπόταμου, εντός των ΠΕ Θεσπρωτίας και Πρέβεζας, με στόχο το μεγάλο πλήθος των επισκεπτών που συρρέει στον πολύ γνωστό αρχαιολογικό χώρο του Νεκρομαντείου και τις πηγές του Αχέροντα να πληροφορηθεί και να παρακινηθεί να επισκεφθεί και τα υπόλοιπα, πολύ σημαντικά, αλλά λιγότερο γνωστά στο κοινό, μνημεία και χώρους της περιοχής, όπως η μυκηναϊκή ακρόπολη της Εφύρας, ο βυζαντινός ναός του Αγ. Δημητρίου Κυψέλης, η παλαιοχριστιανική βασιλική στην Γλυκή κλπ.</p> <p>Συγκεκριμένα, στα πλαίσια του έργου θα σχεδιαστεί κοινό λογότυπο, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί στις οδικές και ενημερωτικές πινακίδες που θα τοποθετηθούν στα μνημεία του δικτύου και στους οδικούς άξονες που οδηγούν σε αυτά.</p> <p>Παράλληλα, θα σχεδιαστεί ιστοσελίδα, στην οποία θα προβάλλονται τα μνημεία της πολιτιστικής διαδρομής με ενημερωτικό και εποπτικό υλικό, θα δίνονται πληροφορίες για την πρόσβαση σε αυτά και θα προτείνονται διαδρομές (οδοιπορικές και με μεταφορικά μέσα) για την επίσκεψή τους τμηματικά ανά περιοχή, και τέλος θα καταγραφούν και θα τεκμηριωθούν τα μυθολογικά στοιχεία και αναφορές της ευρύτερης περιοχής.</p> <p>Η ιστοσελίδα θα διασυνδεθεί με σχετικούς συνδέσμους τόσο με τον κεντρικό κόμβο του ΥΠΠΟΑ, όσο και με την ιστοσελίδα του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηγουμενίτσας.</p> <p>Το προτεινόμενο έργο περιλαμβάνει ένα υποέργο με τίτλο «Πολιτιστική διαδρομή κατά μήκος του Αχέροντα», το οποίο θα υλοποιηθεί δι' αυτεπιστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 99/92.</p>
Προϋπολογισμός (€)	70.000 €
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.1. Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.2. Οργάνωση υποδομών και μέσων για την αναπαράσταση μυθολογικών αναφορών με αξιοποίηση ΤΠΕ
Ωριμότητα	Δεν απαιτείται μελέτη
Χρονοδιάγραμμα	1 έτος

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)		20.000€	50.000€			
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.02.04

Τίτλος έργου	Ανάπτυξη λογισμικού σχετικού με τον μυθικό Αχέροντα για το εικονικό μουσείο Δωδώνης
Φορέας Πρότασης	Δήμος Δωδώνης
Φορέας Υλοποίησης	Δήμος Δωδώνης
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το έργο αφορά σε ανάπτυξη λογισμικού σχετικού με τον μυθικό Αχέροντα για το εικονικό μουσείο Δωδώνης, που θα δημιουργηθεί στο παλιό μουσείο στην Δωδωνούπολη και το οποίο έχει εξασφαλισμένη χρηματοδότηση για τη δημιουργία του από το Πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας Interreg IPA-CBC Ελλάδα – Αλβανία 2014-2020.</p> <p>Με την ένταξη του μουσείου εικονικής πραγματικότητας στο ανωτέρω πρόγραμμα, προβλέπεται να φιλοξενηθεί μια αίθουσα ατομικών προβολών εικονικής πραγματικότητας 15θέσεων, στην οποία θα υπάρχει και μία διαδραστική οθόνη, καθώς και ένας μεγαλύτερος πολυχώρος προβολών, χωρητικότητας 35-40 καθήμενων θέσεων. Εκτός από την ανάπτυξη λογισμικού για τον αρχαιολογικό χώρο της Δωδώνης και την ιστορία της περιοχής θα υπάρξει και άλλη μια εφαρμογή που θα αναπτυχθεί σχετικά με τον μυθικό Αχέροντα. Οι επισκέπτες της Δωδώνης θα μπορούν να ενημερωθούν και για άλλα ιστορικά στοιχεία της ευρύτερης περιοχής.</p> <p>Το έργο αφορά σε παραμετροποίηση περιεχομένου και ανάπτυξη λογισμικού εφαρμογών, παραγωγή βίντεο, γραφικών, εικαστικών παρεμβάσεων, ψηφιακών εκθεμάτων, ήχου, φωτογραφίες και ψηφιοποιήσεις, μετά από επιλογή και επιστημονική τεκμηρίωση.</p>
Προϋπολογισμός (€)	30.000,00
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ1 Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.2 Οργάνωση υποδομών και μέσων για την αναπαράσταση των μυθολογικών αναφορών (πέραςμα στον Άδη κ.λπ.) με αξιοποίηση τεχνολογιών εικονικής πραγματικότητας
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	Δώδεκα (12) μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	15.000	15.000				
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.02.05

Τίτλος έργου	Ανάπτυξη και χρήση καινοτόμων τεχνολογιών εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας από το Δήμο Πάργας για το μύθο του Αχέροντα και το Νεκρομαντείο
Φορέας Πρότασης	Δήμος Πάργας
Φορέας Υλοποίησης	Δήμος Πάργας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Περιλαμβάνει τα ακόλουθα τρία (3) υποέργα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η είσοδος του Οδυσσέα στον Άδη: ένα παιχνίδι εικονικής πραγματικότητας βασισμένο στην Ραψωδία λ της Οδύσσειας Το συγκεκριμένο υποέργο χρησιμοποιεί την εικονική πραγματικότητα (virtual reality) με στοιχεία παιχνιδιού ρόλων σε πρώτο πρόσωπο (first person role-playing games) για να «ζωντανέψει» την Ραψωδία λ της Οδύσσειας «ΝΕΚΥΙΑ» τοποθετώντας τον θεατή στο κέντρο της δράσης. Το παιχνίδι είναι εμπνευσμένο από την περιγραφή του Πausanias της εικόνας του Πολύγνωτου, «Λέσχη των Κνιδίων», η οποία βρισκόταν στους Δελφούς και απεικονίζει τον χάρτη της ΝΕΚΥΙΑΣ, της Ραψωδίας λ της Οδύσσειας όπου ο Οδυσσέας κατεβαίνει στον Κάτω Κόσμο για να βρει τον Τειρεσία ύστερα από την συμβουλή της Κίρκης, και να μάθει πως θα συνεχιστεί το ταξίδι του. Ο θεατής φορώντας μια κάσκα εικονικής πραγματικότητας και κρατώντας τα αντίστοιχα χειριστήρια αλληλεπίδρασης, «τηλεμεταφέρεται» στο 12ο αι. π.Χ. και καλείται να πλοηγήσει στον Αχέροντα ποταμό την τριήρη του Οδυσσέα όπου μεταφέρει κριάρια, αγγεία και ένα σακί αλεύρι και να τον βοηθήσει να πραγματοποιήσει με αυτά την τελετουργία εισόδου στον Άδη μέσα από το Νεκρομαντείο του Αχέροντα. <u>Τεχνολογικός εξοπλισμός:</u> Σε συγκεκριμένα σημεία μπορεί να τοποθετηθεί υπολογιστής (ή κατάλληλα διαμορφωμένο info kiosk αν πρόκειται για εξωτερικό χώρο) και διεπαφή εικονικής πραγματικότητας (κάσκα VR τύπου Oculus ή HTC Vive) στη διάθεση του κοινού. Η ίδια εφαρμογή μπορεί να προβάλλεται και σε άλλους χώρους μέσα από μια φορητή μονάδα εικονικής πραγματικότητας (φορητός υπολογιστής για VR και κάσκα VR τύπου Oculus ή HTC Vive). 2. Ταινία εικονικής πραγματικότητας: Εικονική αναπαράσταση α) της απόδοσης του μύθου του Θανάτου και β) των μυστηρίων του Νεκρομαντείου (τελετουργικό επικοινωνίας με τους νεκρούς) Το υποέργο χρησιμοποιεί την κινηματογραφική εικονική πραγματικότητα (cinematic virtual reality) σε πιο «ελαφριά», μη-αλληλεπιδραστική μορφή, ώστε ο θεατής να μπορεί να παρακολουθήσει σε μορφή τρισδιάστατου δρώμενου σε 360° (360 3D animation): α) την απόδοση του μύθου του Θανάτου όπως προκύπτει από τα αρχαία κείμενα (Όμηρος, Λουκιανός, Ευριπίδης κλπ.) και β) τα μυστήρια του Νεκρομαντείου σύμφωνα με την εκδοχή του αρχαιολόγου

	<p>καθηγητή Σωτήριου Δάκαρη (τελετουργικό επικοινωνίας με τους νεκρούς). Θα δημιουργηθούν δύο εκδόσεις της ταινίας εικονικής πραγματικότητας: Η πρώτη έκδοση θα έχει συνολική διάρκεια 10 λεπτά και ο θεατής θα μπορεί να επιλέξει να “μεταβεί” στην πρώτη σκηνή (απόδοση του μύθου του Θανάτου) ή στη δεύτερη σκηνή (μυστήρια του Νεκρομαντείου-τελετουργικό επικοινωνίας με τους νεκρούς). Η δεύτερη έκδοση θα έχει συνολική διάρκεια 3 λεπτά και θα είναι ειδικά σχεδιασμένη για προβολή σε εκθέσεις καθώς θα περιλαμβάνει μια πιο γρήγορη μετάβαση από την πρώτη σκηνή στην δεύτερη με τη λογική των “highlights” των εικονικών δράσεων. Και οι δύο εκδόσεις θα μπορούν να προβληθούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ως ταινίες εικονικής πραγματικότητας (οι θεατές θα μπορούν να τις βλέπουν με κάσκα εικονικής πραγματικότητας), • ως ταινίες 360 μοιρών (οι θεατές θα μπορούν να τις βλέπουν χωρίς κάσκα εικονικής πραγματικότητας έχοντας δυνατότητα θέασης 360 μοίρες) • ως ταινίες για προβολή «παραδοσιακής» θέασης σε πλαίσιο βίντεο 18x9. <p><u>Τεχνολογικός εξοπλισμός:</u> Σε συγκεκριμένα σημεία μπορεί να τοποθετηθεί κινητό τηλέφωνο και διεπαφή εικονικής πραγματικότητας για κινητό τηλέφωνο στη διάθεση του κοινού («έξυπνο» κινητό τηλέφωνο τύπου Samsung και κάσκα VR Samsung Gear VR). Η ίδια εφαρμογή μπορεί να προβάλλεται και σε άλλους χώρους πολύ εύκολα με κινητό τηλέφωνο και διεπαφή εικονικής πραγματικότητας για κινητό τηλέφωνο. Επίσης το κοινό θα μπορεί να βλέπει την ταινία σε 360 μοίρες αλλά και στην παραδοσιακή της μορφή, σε οθόνες προβολής μεγάλης διάστασης. Τέλος χρήστες του διαδικτύου θα μπορούν να κατεβάζουν την εφαρμογή από τον ιστότοπο του Δήμου Πάργας για να την δούν από τα κινητά τους τηλέφωνα με κάσκα εικονικής πραγματικότητας, ενώ θα μπορούν επίσης να βλέπουν την ταινία απευθείας από τον ιστότοπο του Δήμου Πάργας χωρίς κάσκα (είτε σε μορφή βίντεο 360 μοιρών όπου ο θεατής μπορεί με το «ποντίκι» του να κοιτάζει σε 360 μοίρες, είτε σε μορφή «παραδοσιακής» θέασης σε πλαίσιο βίντεο 18x9).</p> <p>3. Περιήγηση επαυξημένης πραγματικότητας στο Νεκρομαντείο του Αχέροντα Με την υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου ο χρήστης θα μπορεί να κατεβάσει μια εφαρμογή στη φορητή συσκευή που διαθέτει (κινητό ή tablet) και να βλέπει τρισδιάστατες αναπαραστάσεις των ευρημάτων καθώς και πληροφορίες για την εποχή στην οποία ανάγονται, σε συγκεκριμένα σημεία του αρχαιολογικού χώρου τα οποία θα "σκανάρει" με την κάμερα της συσκευής του. Τα σημεία στα οποία θα εφαρμοστεί το έργο θα είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γενική αναπαράσταση του Νεκρομαντείου στο φυσικό του χώρο • Εγκοιμητήρια- τελετουργικό • Λουτήριο- αποτρόπαιος λίθος • Λαβύρινθος • Κυρίως ιερό- άδυτο • Δωμάτια προσφορών
Προϋπολογισμός (€)	180.000

Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ1 Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.2 Οργάνωση υποδομών και μέσων για την αναπαράσταση των μυθολογικών αναφορών (πέρασμα στον Άδη κ.λπ.) με αξιοποίηση τεχνολογιών εικονικής πραγματικότητας
Ωριμότητα	Υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	Δεκαοχτώ (18) μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)		25.000	50.000	105.000		
Δράση						

Δελτίο περιγραφής πρότασης ΔΑ 02.01.02.06

Τίτλος έργου	Ανάπτυξη και χρήση καινοτόμων τεχνολογιών εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας από το Δήμο Σουλίου για τον Αχέροντα και το Σούλι
Φορέας Πρότασης	Δήμος Σουλίου
Φορέας Υλοποίησης	Δήμος Σουλίου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το συγκεκριμένο έργο χρησιμοποιεί την εικονική πραγματικότητα (virtual reality) με στοιχεία παιχνιδιού ρόλων σε πρώτο πρόσωπο (first person role-playing games) για να «ζωντανέψει» την αναπαράσταση της ζωής στο Σούλι καθώς και την ανατίναξη του Κουγκίου.</p> <p>Ο θεατής φορώντας κάσκα εικονικής πραγματικότητας και κρατώντας τα αντίστοιχα χειριστήρια αλληλεπίδρασης, «τηλεμεταφέρεται» στο 18ο αι. μΧ. και καλείται να συμμετέχει στην καθημερινότητα των Σουλιωτών καθώς και τις επιθέσεις του Αλή Πασά και την ανατίναξη του Κουγκίου</p> <p>Παράλληλα ο θεατής «ξεναγείται» στα στενά του Αχέροντα την εποχή των Σουλιωτών.</p> <p><u>Τεχνολογικός εξοπλισμός:</u></p> <p>Σε συγκεκριμένα σημεία μπορεί να τοποθετηθεί υπολογιστής (ή κατάλληλα διαμορφωμένο info kiosk αν πρόκειται για εξωτερικό χώρο) και διεπαφή εικονικής πραγματικότητας (κάσκα VR τύπου Oculus ή HTC Vive) στη διάθεση του κοινού.</p> <p>Η ίδια εφαρμογή μπορεί να προβάλλεται και σε άλλους χώρους μέσα από μια φορητή μονάδα εικονικής πραγματικότητας (φορητός υπολογιστής για VR και κάσκα VR τύπου Oculus ή HTC Vive). Απαιτείται η δημιουργία του μουσείου εικονικής πραγματικότητας.</p>
Προϋπολογισμός (€)	150.000,00
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ1 Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.2 Οργάνωση υποδομών και μέσων για την αναπαράσταση των ιστορικών αναφορών (Σούλι και Σουλιώτες κ.λπ.) με αξιοποίηση τεχνολογιών εικονικής πραγματικότητας
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	Δώδεκα (12) μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)		50.000	75.000	75.000		
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.03.01

Τίτλος έργου	Αποκατάσταση και ανάδειξη βασιλικής στη Γλυκή Θεσπρωτίας
Φορέας Πρότασης	ΥΠΠΟΑ - ΕΦΑ Θεσπρωτίας
Φορέας Υλοποίησης	ΥΠΠΟΑ - ΕΦΑ Θεσπρωτίας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Με το παρόν έργο συμπληρώνονται οι υποδομές στην περιοχή της μεσοβυζαντινής βασιλικής στο κέντρο του σημερινού χωριού της Γλυκής Δήμου Σουλίου ΠΕ Θεσπρωτίας, ώστε το μνημείο να καταστεί επισκέψιμο για το κοινό και παράλληλα πραγματοποιούνται οι εντελώς απαραίτητες παρεμβάσεις για την προστασία του.</p> <p>Οι υποδομές που θα υλοποιηθούν περιλαμβάνουν την αντικατάσταση και βελτίωση της περίφραξης του μνημείου και τη διαμόρφωση της θύρας εισόδου του, τη λήψη μέτρων για την αποστράγγιση του μνημείου και τη βελτίωση της σήμανσής του.</p> <p>Οι εργασίες στο μνημείο περιλαμβάνουν τον συστηματικό καθαρισμό του από τη βλάστηση, την ολοκλήρωση της ανασκαφικής του έρευνας στα σημεία που απαιτείται, καταχώσεις των ευπαθών τμημάτων του, την στερέωση των τοιχοποιιών του και την ανάκτηση των απολύτως απαραίτητων για την κατανόηση του μνημείου τοιχοποιιών.</p> <p>Η ολοκλήρωση του έργου αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού επισκεπτών της περιοχής, η οποία, σε συνδυασμό με τη λειτουργία των υπόλοιπων αναδεδειγμένων αρχαιολογικών χώρων της Π.Ε. Θεσπρωτίας και του Αρχαιολογικού Μουσείου Ηγουμενίτσας, θα συντελέσει στην προβολή του πολιτιστικού πλούτου της Θεσπρωτίας και την αναβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών της, με αποτέλεσμα την προσέλκυση περισσότερων επισκεπτών στην ευρύτερη περιοχή και την τόνωση του τοπικού εισοδήματος. Συνακόλουθα αναμένεται να ενισχυθεί ανάλογα και ο αριθμός των επισκεπτών που θα διανυκτερεύουν στην Π.Ε.</p>
Προϋπολογισμός (€)	300.000
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.1. Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.3 Ανάδειξη και διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς και χώρων πολιτισμού με άξονα τον Αχέροντα
Ωριμότητα	Υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη της 8ης ΕΒΑ (4760/24.09.2007)
Χρονοδιάγραμμα	Δεκαοχτώ (18) μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	70.000	130.000	100.000			
Δράση	Αρχαιολογική αυτεπιστασία	Αρχαιολογική αυτεπιστασία	Αρχαιολογική αυτεπιστασία			

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.03.02

Τίτλος έργου	Εβδομάδα Αχέροντα - εκδηλώσεις συντήρησης μύθου και πολιτισμού
Φορέας Πρότασης	Δ. Σουλίου
Φορέας Υλοποίησης	Δ. Σουλίου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Στην περιοχή της Γλυκής – στενών Αχέροντα θα επιδιωχθεί να αναμορφωθεί η διοργάνωση ετήσιων μουσικών εκδηλώσεων (συναυλιών) με μια περισσότερο στοχευμένη και προσεγμένη εβδομάδα εκδηλώσεων με τη συμμετοχή του Δήμου. Οι εκδηλώσεις θα περιλαμβάνουν :</p> <p><u>Εναρκτήρια εκδήλωση</u> την πρώτη βραδιά με παρουσιάσεις ιστορικού-μυθικού-περιβαλλοντικού περιεχομένου, που θα ενημερώνουν ντόπιους και τουρίστες για τον μυθικό ποταμό Αχέροντα. Αποκορύφωμα της εκδήλωσης θα είναι η χρήση οπτικοακουστικών αλλά και σύγχρονων μεθόδων τρισδιάστατης απεικόνισης σε μεγάλη κλίμακα στο χώρο.</p> <p><u>Πρωινά. Αθλητικές Δραστηριότητες</u> από τοπικές επιχειρήσεις εναλλακτικών δραστηριοτήτων αλλά και από επιχειρήσεις από την Ελλάδα και το εξωτερικό (πχ Red Bull) : Rafting, Sup River (Standup paddle boarding), Zip Line (εναέριο πέρασμα της χαράδρας του Αχέροντα), Moto cross, Cycling, Αλεξίπτωτο πλαγιάς, paragliding, motor paragliding, περιπατητικές ξεναγήσεις σε διάφορες περιοχές με πυρήνα τον οικισμό Γλυκής). Κέντρο ελέγχου, ενημέρωσης και συντονισμού θα λειτουργεί στο υφιστάμενο κτιρίου τουριστικής προβολής Γλυκής.</p> <p><u>Απογεύματα. Οργανωμένες επισκέψεις σε μνημεία - σημεία ενδιαφέροντος</u> της περιοχής. Με τη συνοδεία ξεναγών θα γίνονται διαφορετικές επισκέψεις και ενημέρωση στα μνημεία [Σούλι (Πηγάδια-Βουλευτήριο , Κάστρο Κιάφας κτλ), Παραμυθιά (Πολυχώρος τέχνης και πολιτισμού Bulgari, Κούλια, Κάστρο κτλ)]</p> <p><u>Βραδινές μουσικές εκδηλώσεις.</u> Κάθε βράδυ θα πραγματοποιούνται συναυλίες στην περιοχή του αγροτεμαχίου 21 (πηγές Αχέροντα) και μία ή δύο συναυλίες από παγκοσμίου φήμης καλλιτέχνες. Παράλληλα, στην πλατεία της Γλυκής και πριν την έναρξη των συναυλιών θα γίνονται εκδηλώσεις προβολής και εκπαίδευσης στις παραδόσεις και τη γαστρονομία της περιοχής { παρασκευή και δοκιμή παραδοσιακών προϊόντων και ποτών, αναπαράσταση ξεχασμένων επαγγελμάτων (τσαγκάρης - κοσμηματοποιός - καλατζής κ.α.)}</p> <p><u>Τελετή λήξης και συναυλία</u> από παγκοσμίου φήμης καλλιτέχνη / συγκρότημα.</p> <p>Απαιτούμενες υποδομές:</p> <p><u>Αγροτεμάχιο 21.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Φορητή εξέδρα μεγάλων διαστάσεων 2. Σύστημα φωτισμού και Ηχητική συναυλικού επιπέδου 3. Ηλεκτρονικός εξοπλισμός για 3D Visualization (για αναπαράσταση κατάβασης στον Άδη) 4. Διαμορφώσεις χώρου (καθαρισμοί, χρωματουργικά κ.α.) 5. Εγκαταστάσεις υγιεινής <p><u>Πλατεία Γλυκής.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Μικρή εξέδρα εκδηλώσεων 2. Σύστημα φωτισμού και Ηχητική

	<p>3. Περίπτερα κατασκευασμένα με υλικά φιλικά προς το περιβάλλον (κατασκευή από ξύλο, στέγη από καλάμια ή φτέρη) και κατασκευασμένα έτσι ώστε να αποσυναρμολογούνται και να χρησιμοποιούνται κάθε χρόνο.</p> <p>4. Συντήρηση και αλλαγές στην πλατεία (διαμόρφωση - σήμανση αφετηρίας αθλητικών δραστηριοτήτων)</p> <p>5. Συντήρηση - επέκταση - επισκευές - εξοπλισμός του υφιστάμενου κτιρίου τουριστικής προβολής Γλυκής (προβολέας, καθίσματα, ηχητική με δυνατότητα μετάφρασης με χρήση ακουστικών, επέκταση για τη δημιουργία σύγχρονου ιατρείου που θα αποτελεί και έδρα του ΕΚΑΒ για την συγκεκριμένα εβδομάδα αλλά και κέντρου ελέγχου με σύγχρονο ηλεκτρονικό εξοπλισμό για τον συντονισμό δράσεων ασφάλειας προσώπων αλλά και του περιβάλλοντος)</p>
Προϋπολογισμός (€)	300.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 2. Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.1. Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.3 Ανάδειξη και διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς και χώρων πολιτισμού με άξονα τον Αχέροντα
Ωριμότητα	Απαιτούνται επιμέρους τεχνικές προδιαγραφές και στη συνέχεια η κατασκευή των υποδομών
Χρονοδιάγραμμα	36 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	1 ^ο	2 ^ο	1 ^ο	2 ^ο	1 ^ο	2 ^ο
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	20.000	50.000	60.000	70.000	50.000	50.000
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.03.03

Τίτλος έργου	Αποκατάσταση - ανάδειξη Ι. Μ. Μεταμορφώσεως Σωτήρος της Τ.Κ. Ρωμανού – Μητρόπολη Ιωαννίνων
Φορέας Πρότασης	ΔΗΜΟΣ ΔΩΔΩΝΗΣ
Φορέας Υλοποίησης	ΔΗΜΟΣ ΔΩΔΩΝΗΣ
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Η πρόταση αφορά την αποκατάσταση του μνημείου της Μονής Αγίου Ρωμανού που βρίσκεται στο χωριό Ρωμανός και χρονολογείται από το 1866. Το μνημείο φέρει σημαντικές τοιχογραφίες του 1907 και ξυλόγλυπτο τέμπλο από την εποχή του 1866. Στην κόγχη του ιερού βρίσκεται λίθινο ταφικό μνημείο. Ιδιαίτερης αξίας είναι και το πέτρινο καμπαναριό του που χρονολογείται το 1911.</p> <p>Στο πλαίσιο ανάδειξης του μνημείου προτείνεται να αποτυπωθεί πρώτα η υφιστάμενη κατάσταση και να καταγραφεί η παθολογία των κτισμάτων, ώστε να προσδιοριστούν οι απαιτούμενες εργασίες επισκευής και συντήρησης για κάθε επιμέρους τμήμα του μνημείου.</p> <p>Γνωρίζουμε ήδη ότι απαιτείται καθαρισμός της βλάστησης από τις λιθοδομές, ανανέωση αρμολογημάτων, καθαρισμός όψεων με υδροβολή, αντικατάσταση κουφωμάτων και τοποθέτηση όπου δεν υπάρχουν, συντήρηση ξύλινων επιφανειών, επίστρωση των δαπέδων ισογείου με χονδρόπλακες, αποκατάσταση ρωγμών, αντικατάσταση στέγης, τοποθέτηση υδρορροών κ.λπ.</p> <p>Στην εικόνα φαίνεται η κάτοψη του μνημείου με το ηγουμενείο (παλιό και νέο), τα κελιά, τον ξενώνα, την εσωτερική αυλή και τον περιβάλλοντα χώρο.</p> <p>Τα κτίρια έχουν ελεγχθεί για τη στατική τους επάρκεια και έχουν εγκριθεί από το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Ηπείρου (Πράξη 6/2017) και από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων οι μελέτες που απαιτούνται (μελέτη σκοπιμότητας, αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη και μελέτη διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου).</p>
Προϋπολογισμός (€)	663.350

Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 2. ΑΝΑΔΕΙΞΗ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ1. Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του μυθικού Αχέροντα
Ειδικός Στόχος	2.1.3. Ανάδειξη και διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς και χώρων πολιτισμού με άξονα τον Αχέροντα
Ωριμότητα	Μεγάλη: διαθέτει τις απαιτούμενες μελέτες και αδειοδοτήσεις
Χρονοδιάγραμμα	1,5 έτη
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Π/Υ (ευρώ)	200.000		463.350			
Δράση	Έργα αποκατάστασης					

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.01.04.01

Τίτλος έργου	Εμπειρογνωμοσύνη (νομική) για το ιδιοκτησιακό ζήτημα και την επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου στο Σούλι
Φορέας Πρότασης	ΕΦΑ Θεσπρωτίας
Φορέας Υλοποίησης	ΕΦΑ Θεσπρωτίας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Η επίλυση του ιδιοκτησιακού ζητήματος στην περιοχή του Σουλίου αποτελεί τον θεμέλιο λίθο για την αναστροφή της εγκατάλειψης, της ερήμωσης και κυρίως της καταστροφής της περιοχής με την τεράστια Ιστορική και Πολιτιστική αξία. Τη στιγμή αυτή στην περιοχή του Σουλίου αριστουργήματα της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής έρμαια του χρόνου και του καιρού αφανίζονται κυριολεκτικά και ένα μέρος της Ελληνικής Ιστορίας τόσο ιδιαίτερο και σημαντικό χάνεται σιγά σιγά στην λήθη.</p> <p>Η περιοχή που υπό κανονικές συνθήκες θα έχαιρε προστασίας και ανάδειξης και θα αποτελούσε πόλο έλξης Ελλήνων και ξένων, χώρο μελέτης της Ιστορίας και πιθανώς αναβίωσης τεχνών ή συνάντησης ειδικών εξαφανίζεται από την φθορά του χρόνου χωρίς κανένας να μπορεί να κάνει κάτι γι' αυτό αν δεν λυθεί το ιδιοκτησιακό και δεν επικαιροποιηθεί στο θεσμικό πλαίσιο προστασίας του χώρου που έχει εκπονηθεί από το αρμόδιο Υπουργείο χρήζει όμως επικαιροποίησης.</p> <p>Το ιδιοκτησιακό ζήτημα στο Σούλι είναι ιδιαίτερο και χρειάζεται νομική εμπειρογνωμοσύνη για την διατύπωση λύσεων που σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους θα μπορούν να εφαρμοστούν προς όφελος της περιοχής.</p> <p>Παράλληλα με το ιδιοκτησιακό και σε συνέργια με αυτό πρέπει σε συνεργασία με την αρμόδια Εφορία Αρχαιοτήτων να προετοιμαστεί σχέδιο επικαιροποίησης του θεσμικού πλαισίου προστασίας της περιοχής.</p> <p>Η εμπειρογνωμοσύνη πρέπει να στοχεύει λαμβάνοντας υπόψη τις εδραιωμένες χρήσεις σε σημαντικό βάθος χρόνου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • στην διαφύλαξη του κηρυγμένου ιστορικού τόπου • στην διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής • στην διαφύλαξη της δημόσιας περιουσίας • στην βιώσιμη και κοινωνικά δίκαιη χρήση του χώρου <p>Σε τέτοια περίπλοκα ζητήματα συχνά η πολιτεία στέκεται αμήχανη και αδυνατώντας να δώσει μια λύση αφήνει τα πράγματα να εξελίσσονται συχνότατα με ολέθρια αποτελέσματα όπως δυστυχώς βλέπουμε να γίνεται στο Σούλι.</p> <p>Λόγω της περιπλοκότητας του ζητήματος κρίνεται αναγκαίο να αναζητηθεί νομικός εμπειρογνώμονας που σε διαβούλευση και με την τοπική κοινωνία και την Εφορία Αρχαιοτήτων θα προτείνει μια λύσεις που θα καλύπτουν κατά τον δυνατόν περισσότερο τους παραπάνω στόχους.</p> <p>Το έργο θα περιλαμβάνει την πρόσληψη νομικού για την σύνταξη πρότασης νόμου:</p> <p>α) Επισκόπηση του νομικού πλαισίου διαμόρφωση προτάσεων για την λύση των θεσμικών ζητημάτων και την επικαιροποίηση του νομικού πλαισίου προστασίας της Ιστορικής περιοχής του Σουλίου σε συνεργασία με τα στελέχη της ΕΦΑ</p> <p>β) Διαβούλευση υπό την αιγίδα της ΕΦΑ με τους κατοίκους και τους κοινωνικούς εταίρους ώστε να υπάρξει ένα πλαίσιο συμφωνίας για τις προτεινόμενες λύσεις</p> <p>γ) Τελικό κείμενο νομικών προτάσεων σε μορφή σχεδίου νόμου</p>

Προϋπολογισμός (€)	100.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 2. Ανάδειξη & προστασία πολιτιστικού αποθέματος.
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ1. Ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας της περιοχής
Ειδικός Στόχος	2.1.4 Θεσμοθέτηση - επικαιροποίηση ιστορικών & αρχαιολογικών χώρων
Ωριμότητα	Δεν απαιτείται μελέτη
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	Οκτώ (8) μήνες για την εμπειρογνωμοσύνη, έξι (4) μήνες για την διαβούλευση και δύο (2) μήνες για το τελικό νομικό κείμενο.

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019					
	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)		50.000	50.000			
Δράση						

Στρατηγικός Στόχος 2. Ανάδειξη της ιστορικής αξίας της περιοχής

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.02.01.01

Τίτλος έργου	Παρεμβάσεις ανάδειξης και βελτίωσης προσβασιμότητας στον οικιστικό ιστό του Σουλίου και στο Κάστρο Κιάφας
Φορέας Πρότασης	ΥΠΠΟΑ - ΕΦΑ Θεσπρωτίας
Φορέας Υλοποίησης	ΥΠΠΟΑ - ΕΦΑ Θεσπρωτίας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Η περιοχή του Σουλίου βρίσκεται στο ΝΑ άκρο Νομού Θεσπρωτίας, στα όρια με τους Νομούς Πρέβεζας και Ιωαννίνων και έχει κηρυχθεί ως αρχαιολογικός χώρος με τις με αρ. 140672/6148/07.12.1956 (ΦΕΚ 281/Β/29.12.1956) και ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΣΡΧ/Β1/Φ33/ 73586/3269/2008 (ΦΕΚ 362 ΑΑΠ/14.08.2008) Υπουργικές Αποφάσεις (Συν. 1-2). Εκτείνεται σε φυσικά οχυρή θέση, ανάμεσα στα όρη της Παραμυθιάς και την κορυφογραμμή που σχηματίζουν τα όρη του Σουλίου και το φαράγγι του Αχέροντα στα νότια. Ο χρονικός προσδιορισμός της εγκατάστασης στο Σούλι και της οργάνωσης των Σουλιωτών τοποθετείται μάλλον στις αρχές του 17ου αι. Το Σούλι έγινε γνωστό κυρίως από τους αγώνες του εναντίον του Αλή Πασά των Ιωαννίνων τη τελευταία δεκαετία του 18ου αι. και ως το 1803 οπότε οι Σουλιώτες, ύστερα από ηρωικές μάχες και πράξεις αυτοθυσίας θα αναγκαστούν να συνθηκολογήσουν και να εγκαταλείψουν την περιοχή. Θα επανέλθουν μόνο για μικρό χρονικό διάστημα στα τέλη του 1821 και θα απομακρυνθούν οριστικά το Σεπτέμβριο του 1822.</p> <p>Με το παρόν έργο διαμορφώνεται η πρόσβαση σε ένα από τα σημαντικότερα μνημεία του Σουλίου, το κάστρο της Κιάφας και παράλληλα βελτιώνεται η πρόσβαση στα καλύτερα διατηρημένα σουλιώτικα σπίτια και τα άλλα μνημεία (πηγάδια, βουλευτήριο, σχολείο, φυλακές στον οικιστικό ιστό του Σουλίου. Στις υποδομές του έργου περιλαμβάνονται επίσης η τοποθέτηση περιφράξεων προστασίας των μνημείων και ασφάλειας, όπου απαιτείται, η διαμόρφωση των εισόδων τους, καθώς και κατάλληλη σήμανσή τους.</p> <p>Οι εργασίες προστασίας και ανάδειξης επικεντρώνονται στο κάστρο της Κιάφας και περιλαμβάνουν τον συστηματικό καθαρισμό του από τη βλάστηση, την ολοκλήρωση της ανασκαφικής του έρευνας στα σημεία που απαιτείται, καταχώσεις των ευπαθών τμημάτων του, την στερέωση των τειχών του και την ανάκτηση των απολύτως απαραίτητων για την κατανόηση του μνημείου τοιχοποιιών, ύστερα από έγκριση σχετικής μελέτης που εκπονείται από την Υπηρεσία.</p>
Προϋπολογισμός (€)	800.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 2 Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.2. Ανάδειξη της ιστορικής αξίας της περιοχής
Ειδικός Στόχος	2.2.1 Βελτίωση υποδομών για την ανάδειξη της ιστορικής σημασίας της περιοχής του Σουλίου, της σκάλας Τζαβέλαινας κλπ
Ωριμότητα	Υπάρχει ωριμότητα – Εκπονείται η οριστική μελέτη
Χρονοδιάγραμμα	2 έτη και 6 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	100.000	100.000	150.000	250.000	200.000	
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.02.01.02

Τίτλος έργου	Ανακατασκευή αμφιθεάτρου Αγ. Δονάτου
Φορέας Πρότασης	Δ Σουλίου
Φορέας Υλοποίησης	Δ Σουλίου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Κοντά (0,5χμ) στο χωριό Σούλι υπάρχει ένα εκκλησάκι, χτισμένο το 1793 που είναι αφιερωμένο στον Άγιο Δονάτο, προστάτη Άγιο των κατοίκων της περιοχής Σουλίου και πολιούχο της Παραμυθιάς. Το εκκλησάκι καταστράφηκε και μεταβλήθηκε σε στέρνα κατά την εποχή των πολέμων μεταξύ του Αλή Πασά και των Σουλιωτών, ενώ αναστηλώθηκε το 1840.</p> <p>Νότια του ναού υπάρχει ένα αμφιθέατρο με τσιμεντένια έδρανα, κατασκευής 1978-1980, που χρησιμοποιείται κυρίως για εκδηλώσεις αφιερωμένες στον αγώνα και τις θυσίες του ιστορικού Σουλίου. Οι ετήσιες αυτές εκδηλώσεις αυτές λαμβάνουν χώρα κάθε χρόνο την τελευταία Κυριακή του Μαΐου και έχουν ως αποκορύφωμα την αναπαράσταση ανατίναξης του Κουγκίου.</p> <p>Η φθορά λόγω χρόνου του αμφιθεάτρου δεν είναι αμφισβητήσιμη και η ιδιαίτερη σημασία που έχει η ανακατασκευή του για τους κατοίκους της περιοχής, δεδομένου ότι εκεί πραγματοποιούνται πολιτιστικά δρώμενα και είναι χώρος συνάντησης παλιάς και νέας γενιάς και αναβίωσης ιστορικών στιγμών, καθίσταται επιτακτική.</p> <p>Οι ενέργειες που προβλέπονται ενδεικτικά να γίνουν είναι οι ακόλουθες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποξήλωση φθαρμένων εδράνων και κλιμάκων • Κατασκευή εδράνων και κλιμάκων από πέτρα, διαμόρφωση διαζωμάτων • Κατασκευή δαπέδου πλατείας - θεάτρου • Κατασκευή WC ανδρών-γυναικών και για εξυπηρέτηση ΑμΕΑ
Προϋπολογισμός (€)	50.000
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.2 Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.2. Ανάδειξη της ιστορικής αξίας της περιοχής
Ειδικός Στόχος	2.2.1 Βελτίωση υποδομών για την ανάδειξη της ιστορικής σημασίας της περιοχής του Σουλίου, της σκάλας Τζαβέλαινας κλπ
Ωριμότητα	
Χρονοδιάγραμμα	12 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)		20.000	30.000			
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 02.02.02.01

Τίτλος έργου	Σχολείο Βούλγαρη: Πολυχώρος Πολιτισμού και εκπαίδευσης
Φορέας Πρότασης	Δήμος Σουλίου
Φορέας Υλοποίησης	Δήμος Σουλίου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το Κτίριο ΒΟΥΛΓΑΡΗ κατασκευάστηκε ως Δημοτικό Σχολείο από δωρεά του ευεργέτη Σωτηρίου Γ. Βούλγαρη της γνωστής οικογένειας που δημιούργησε τον «οίκο BVLGARI» και λειτούργησε ως Δημοτικό Σχολείο Παραμυθιάς ως 1/9/2009. Το κτίριο βρίσκεται στο κέντρο του οικισμού σε οικόπεδο 5.120 μ2 ιδιοκτησίας του δήμου, στην αρχή του πεζοδρομου καθώς και στην αρχή του «ιστορικού» κέντρου της Παραμυθιάς, στην οδό Κων/νου Καραμανλή 159. Είναι διώροφο πετρόχτιστο κτίριο με δώμα με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική αξία κατασκευασμένο με λιθοδομή από λαξευτές πέτρες και αρμολογημένο. Το κτίριο έχει δομημένη έκταση 1043 μ2.</p> <p>Η πράξη θα περιλαμβάνει ως υποέργα την οριστική μελέτη κτιρίου-περιβάλλοντα χώρου, την κτιριακή αποκατάσταση και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου, τεχνικό σύμβουλο οργάνωσης και τεκμηρίωσης των χώρων, τους εξοπλισμούς και τη διαμόρφωση των εκθέσεων, και την προώθηση-προβολή του. Ο Πολυχώρος τέχνης, πολιτισμού και εκπαίδευσης που θα φιλοξενηθεί στο Κτίριο ΒΟΥΛΓΑΡΗ μετά την κτιριακή αποκατάστασή του θα έχει ως βασικό σκοπό να φιλοξενήσει σημαντικές λειτουργίες πολιτισμού και εκπαίδευσης του δήμου καθώς και να «εξιστορεί» στους χώρους του ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ, ΜΥΘΟΥΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ από τη μακραίωνη διαδρομή του ανθρώπου στον Αχέροντα, το Σούλι και την ευρύτερη περιοχή της Παραμυθιάς. Προβλέπεται να διαμορφωθούν κατάλληλα τόσο το κτίριο όσο και οι χώροι του ώστε να εξυπηρετήσουν τις ακόλουθες λειτουργίες/χρήσεις:</p> <p>ΕΝΟΤΗΤΑ Α:</p> <ul style="list-style-type: none"> Χώροι διαδραστικών εκθέσεων για την οικογένεια ΒΟΥΛΓΑΡΗ και την Παραμυθιά, τη μυθολογία και την ιστορία της περιοχής Σουλίου και Αχέροντα <p>ΕΝΟΤΗΤΑ Β:</p> <ul style="list-style-type: none"> B1. Χώροι τέχνης, ψυχαγωγίας και βιβλιοθήκης/αναγνωστηρίου: B2. Χώροι στέγασης (γραφεία και αρχείο) των υπηρεσιών του Δ. Σουλίου: B3. Λειτουργία ΚΔΑΠ Δ. Σουλίου: <p>ΕΝΟΤΗΤΑ Γ:</p> <ul style="list-style-type: none"> Χώρος κυλικείου/καφενείου και εκθετηρίου/πωλητηρίου: Στο ισόγειο, χώρος εισόδου Ι1 και Ι2 ως κυλικείου/καφενείου και εκθετηρίου/πωλητηρίου, Στο δώμα ο χώρος Δ1, καθώς και ο χώρος προθαλάμου κλιμακοστασίου, ως χώρος παραδοσιακού καφενείου.
Προϋπολογισμός (€)	2.468.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 2: Ανάδειξη και προστασία πολιτιστικού αποθέματος
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ2. Ανάδειξη της ιστορικής αξίας της περιοχής
Ειδικός Στόχος	2.2.1 Σύνδεση ιστορικότητας περιοχής με βιωματικές κλπ δράσεις για το Σούλι

Ωριμότητα	Υπάρχει σημαντική ωριμότητα (ολοκληρώνεται η περιβαλλοντική αδειοδότηση και η οριστικοποίηση των μελετών – εκκρεμεί η οριστική παραλαβή τους)
Χρονοδιάγραμμα	Σαράντα οχτώ (48) μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2018		2019		2020		2021		2022	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Π/Υ (ευρώ)		1000.000	500.000	500.000	200.000	100.000	68.000	50.000	50.000	
Δράση										

ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 3: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Στρατηγικός Στόχος 4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.01.01

Τίτλος έργου	Κανονισμός Ανάπτυξης Δραστηριοτήτων Τουρισμού, Άθλησης και Αναψυχής στην περιοχή του μυθικού Αχέροντα
Φορέας Πρότασης	Περιφέρεια Ηπείρου
Φορέας Υλοποίησης	Περιφέρεια Ηπείρου ή Αναπτυξιακή Ηπείρου ΑΕ
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Η μελέτη θα έχει ως αντικείμενο τη δημιουργία ενός σχεδίου διαχείρισης και κανονισμού λειτουργίας, στο οποίο θα καθορίζονται όλες οι προϋποθέσεις και περιορισμοί για την άσκηση των εργασιών και των δραστηριοτήτων στην περιοχή του μυθικού Αχέροντα και συγκεκριμένα στις «πηγές Αχέροντα» στη Γλυκή και στο Βουβοπόταμο, στις εκβολές του ποταμού στην Αμμουδιά και στο χώρο του νεκρομαντείου Αχέροντα (Μεσοπόταμος) και θα τυγχάνει κοινής εφαρμογής από όλους τους ασκούντες δραστηριότητες πάσης φύσης στην εν λόγω περιοχή.</p> <p>Ειδικότερα, η μελέτη θα περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Καθορισμός λεπτομερών ορίων περιοχής παρέμβασης μελέτης 2. Αποτύπωση της περιοχής σε τοπογραφικό διάγραμμα κατάλληλης κλίμακας, όπου θα περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση και το ανάγλυφο της περιοχής, καθώς και εδαφολογικά στοιχεία 3. Περιγραφή της οριοθέτησης κοίτης ποταμού και του αρχαιολογικού χώρου 4. Προτάσεις οργάνωσης της αναψυχής και της οικοτουριστικής δραστηριότητας 5. Προτάσεις οργάνωσης αθλητικών δραστηριοτήτων 6. Μέτρα προστασίας και αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος 7. Καθορισμός άσκησης των εμπορικών δραστηριοτήτων 8. Καθορισμός κυκλοφορίας και στάθμευσης μηχανοκίνητων τροχοφόρων. 9. Όρους και προϋποθέσεις εκμίσθωσης ή παραχώρησης ορισμένου χρόνου δημοτικών ή δημοσίων εκτάσεων 10. Τρόπος θεσμοθέτησης και εφαρμογής των αποτελεσμάτων της μελέτης <p>Στόχος της μελέτης είναι η ανάδειξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, η προστασία του αρχαιολογικού χώρου και η εξασφάλιση ποιοτικής παροχής υπηρεσιών στην περιοχή του μυθικού Αχέροντα.</p> <p>Κανονισμός Ανάπτυξης Δραστηριοτήτων Τουρισμού, Άθλησης και Αναψυχής στην περιοχή του μυθικού Αχέροντα</p> <p>Κρίνεται σκόπιμη η σύνταξη και εφαρμογή ενός Κανονισμού Λειτουργίας της περιβαλλοντικά και αρχαιολογικά ευαίσθητης περιοχής όπου ασκούνται σήμερα τέτοιας μορφής δραστηριότητες και ο οποίος θα περιλαμβάνει μια σειρά από μέτρα προστασίας, οργάνωσης και λειτουργίας των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού, άθλησης και αναψυχής στην</p>

	<p>περιοχή του μυθικού Αχέροντα.</p> <p>Συγκεκριμένα ο Κανονισμός Λειτουργίας θα περιλαμβάνει ενδεικτικά:</p> <p>Α. Μέτρα οργάνωσης δραστηριοτήτων τουρισμού, άθλησης και αναψυχής (παραδείγματα ρυθμίσεων)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Οι δραστηριότητες θα επιτρέπονται μετά από κατάλληλη έγκριση/αδειοδότηση και θα εκτελούνται με τρόπο που να συνάδει με τις περιβαλλοντικές λειτουργίες του βιότοπου και δε θα διαταράσσουν ή απειλούν την πανίδα και χλωρίδα. 2. Η πρόσβαση του κοινού και η άσκηση των δραστηριοτήτων θα γίνεται κατά τις ώρες που έχουν οριστεί και εγκριθεί με βάση τον Κανονισμό Λειτουργίας. Δραστηριότητες κατά τη διάρκεια της νύχτας θα γίνονται αποκλειστικά μετά από έγκριση συγκεκριμένου αιτήματος. 3. Τα μέτρα προστασίας και ασφάλειας των συμμετεχόντων θα αποτελούν μέρη των επιχειρήσεων άσκησης αθλητικών και αναψυχής δραστηριοτήτων. 4. Τα είδη άθλησης και αναψυχής (κανό, σωσίβια, ποδήλατα κλπ) θα φυλάσσονται σε συγκεκριμένο χώρο με τη δύση του ηλίου. 5. Τα άλογα για πεζοπορία θα κινούνται σε συγκεκριμένες διαδρομές και θα σταβλίζονται κατάλληλα 6. Θα ορίζονται όροι για την κυκλοφορία σκύλων ή άλλων κατοικίδιων ζώων που συνοδεύουν επισκέπτες, οι οποίοι θα πρέπει να τα έχουν δεμένα με λουρί ή στο κλουβί φύλαξης τους. Εξαιρούνται οι σκύλοι – συνοδοί ΑΜΕΑ. 7. Δεν επιτρέπεται το άναμμα και η διατήρηση φωτιάς για οποιονδήποτε λόγο καθώς και η ρίψη εύφλεκτων υλικών ακόμη και σε δοχεία απορριμμάτων. 8. Δεν επιτρέπεται η κατασκήνωση με οποιαδήποτε μορφή. <p>Β. Όροι και μέτρα οργάνωσης των εμπορικών δραστηριοτήτων (ενδεικτικά)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η εκμίσθωση ή παραχώρηση επιμέρους χώρων της περιοχής του Αχέροντα σε ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ ή ιδιώτες για εμπορικές ή άλλου είδους δραστηριότητες (εποχιακές εκθέσεις, αγορές μικροπωλητών κλπ) επιτρέπονται υπό τους όρους του Κανονισμού Λειτουργίας και για όλες τις χρήσεις απαιτείται απόφαση των αρμοδίων οργάνων ή σύμβαση εκμίσθωσης ή απόφαση παραχώρησης ορισμένου χρόνου κατά τα προβλεπόμενα στη σχετική νομοθεσία. 2. Η παραχώρηση επιμέρους χώρων της περιοχής του Αχέροντα άνευ ανταλλάγματος και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα για εκπαιδευτικούς, αθλητικούς, κοινωνικούς, καλλιτεχνικούς, ψυχαγωγικούς και γενικά κοινωφελείς σκοπούς, επιτρέπεται κατόπιν απόφασης του Φορέα Διαχείρισης. 3. Δεν επιτρέπεται η φθορά, ρύπανση, καταστροφή φυσικού περιβάλλοντος προκειμένου εγκατάστασης σταθερού ή λυόμενου οικήματος προς χρήση έδρας εμπορικών δραστηριοτήτων. 4. Ο χώρος χρήσης τραπεζοκαθισμάτων από επιχειρήσεις εστίασης θα προσδιορίζεται με σαφήνεια με απόφαση του Φορέα Διαχείρισης. <p>Γ. Μέτρα κυκλοφορίας και στάθμευσης μηχανοκίνητων τροχοφόρων (ενδεικτικά)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Δεν επιτρέπεται η κυκλοφορία και στάθμευση κάθε είδους μηχανοκίνητου τροχοφόρου χωρίς άδεια από τον Φορέα Διαχείρισης. Εξαιρούνται της απαγόρευσης τα αναπηρικά αμαξίδια, τα ασθενοφόρα, τα πυροσβεστικά, τα αστυνομικά και τα υπηρεσιακά οχήματα. Στα οχήματα τροφοδοσίας επιτρέπεται τις ημέρες και ώρες που έχουν ορισθεί με σχετική απόφαση του Φορέα Διαχείρισης.
--	---

	<p>2. Ο χώρος στάθμευσης τροχοφόρων θα διαθέτει επαρκείς θέσεις για οχήματα ΑΜΕΑ.</p> <p>3. Δεν επιτρέπεται η κυκλοφορία και στάθμευση κάθε είδους μηχανοκίνητου τροχοφόρου στον ποδηλατοδρόμο.</p> <p><i>Φορέας ανάθεσης μελέτης: προτείνεται να ανατεθεί από την Περιφέρεια Ηπείρου (ή την ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΑΕ ΟΤΑ) και να συμμετέχουν στην Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής στελέχη από τους Δήμους και τις εφορίες αρχαιοτήτων</i></p>
Προϋπολογισμός (€)	60.000 €
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.1 Κανονισμός ανάπτυξης δραστηριοτήτων
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	12 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	30.000	30.000				
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.02.01

Τίτλος έργου	Αναδιαμόρφωση και εκσυγχρονισμός των ιππικών εγκαταστάσεων σε Βουβοπόταμο και Γλυκή
Φορέας Πρότασης	ΠΕ Πρέβεζας – Δ. Σουλίου
Φορέας Υλοποίησης	Ιδιωτικές επιχειρήσεις
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Στον Βουβοπόταμο, οικισμό του Δήμου Πάργας που βρίσκεται δίπλα στον ποταμό Αχέροντα, αλλά και στη Γλυκή οικισμό του Δ. Σουλίου προτείνεται η αναδιαμόρφωση και ο εκσυγχρονισμός των ιππικών εγκαταστάσεων με έμφαση στην εξυπηρέτηση πελατών «προσβάσιμου» τουρισμού.</p> <p>Τόσο από την πλευρά του ποταμού που ανήκει στα διοικητικά όρια του Βουβοπόταμου όσο και στη Γλυκή Θεσπρωτίας ασκείται ήδη δραστηριότητα διαδρομών με άλογα που απευθύνεται κυρίως στους επισκέπτες των στενών του Αχέροντα η οποία όμως δεν διασφαλίζει πλήρως ούτε την προστασία του περιβάλλοντος ούτε τις συνθήκες ασφάλειας και υγιεινής των ζώων.</p> <p>Στην παρούσα πρόταση οι ιππικές εγκαταστάσεις θα είναι ένας συνδυασμός ιππικής παράδοσης και σύγχρονων υποδομών, απόλυτα σύμφωνων με τις προδιαγραφές της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ιππασίας (FEI), στην οποία η Ελλάδα είναι μέλος από το 1938.</p> <p>Η ιππασία ως άθλημα είναι γνωστή από την αρχαιότητα και πλέον αριθμεί 8 ιππικά αθλήματα, με 3 από αυτά να είναι Ολυμπιακά. Το Παρα-ιππικό άθλημα, που αφορά σε υπεείς με ειδικές ανάγκες εντάχθηκε το 1996 στους Παραολυμπιακούς αγώνες.</p> <p>Εκτός όμως από τον αθλητικό χαρακτήρα της ιππασίας, σημαντικά είναι τα οφέλη και της θεραπευτικής ιππασίας, δηλαδή της εφαρμογής της ιππασίας σε άτομα με κάποιας μορφής αναπηρία (πχ αναπτυξιακές διαταραχές, αυτισμό, εγκεφαλική παράλυση, σύνδρομο Down, κινητικά προβλήματα κλπ). Συγκεκριμένα, χρησιμοποιείται το άλογο ως μέσον θεραπείας, γίνεται προέκταση του σώματος του αναβάτη και βοηθά τα πάσχοντα άτομα να νιώσουν κινητική ανεξαρτησία, να γευτούν τη χαρά ενός περιπάτου, να αναπτύξουν την κοινωνικότητά τους και την εξωστρέφειά τους. Επιπλέον, λειτουργούν αναζωογονητικά στην πνευματική και συναισθηματική υπόσταση των εμποδιζόμενων από κάποια μορφή αναπηρία.</p> <p>Οι προτεινόμενες ιππικές εγκαταστάσεις ενδεικτικά θα διαθέτουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπαίθριο Ιπποδρόμιο κατάλληλης έκτασης • Περιφερειακό διάδρομο περιπάτου • Λιθόκτιστους στάβλους • Σελλοστάσιο με σταθερά τοποθετημένες βάσεις (για ηνία και σέλες κλπ) & πεταλωτήριο • Αποθήκες για τις τροφές αλόγων • Αναρρωτήριο • Περπατήστρα (Walker) & διάδρομο εξάσκησης • Χώρος Πλυσίματος των αλόγων • Σύστημα Solarium για τους ίππους • Γραφείο γραμματείας και χώρο φύλαξης ιππικών αξεσουάρ (πχ σκληρό καπέλο) • Αποδυτήρια με ατομικά, ασφαλιζόμενα ντουλάπια φύλαξης και WC • Λιθόκτιστο ή ξύλινο εντευκτήριο με διαθέσιμο εξωτερικό χώρο με τραπέζο-καθίσματα για την παρακολούθηση των υπέων και για

	<p>φιλοξενία ποικίλων εκδηλώσεων (πχ ημερίδες επιστημονικού και ενημερωτικού χαρακτήρα για φορείς, ομάδες και συλλόγους σχετικά με την ιππασία, κλπ).</p> <p>Οι παρεχόμενες υπηρεσίες θα παρέχονται από δασκάλους ιππείς και από εξειδικευμένους σε ΑΜΕΑ δασκάλους ιππείς και ενδεικτικά θα περιλαμβάνουν βόλτα με πόνοι, ίππευση, γνώσεις ιπποκομίας καθώς και περιποίησης, υγιεινής και σαγής του ίππου κλπ</p>
Προϋπολογισμός (€)	100.000
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π 3 Ανάδειξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.2 Συμπλήρωση υποδομών διημέρευσης και διαμονής και οργάνωση δραστηριοτήτων, με έμφαση στη συμβατότητα με την πολιτισμική και περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα της περιοχής.
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	24 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄	Α΄	Β΄
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	25.000	25.000	25.000	25.000		
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.02.02

Τίτλος έργου	Ενίσχυση δραστηριοτήτων σε υδάτινους πόρους
Φορέας Πρότασης	ΠΕ Πρέβεζας
Φορέας Υλοποίησης	Ιδιώτες και επιχειρήσεις της περιοχής
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον της περιοχής (ταυτόχρονη παρουσία, σε κοντινές αποστάσεις θαλάσσιου και ποτάμιου περιβάλλοντος) δημιουργεί κατάλληλο υπόβαθρο για την ανάπτυξη πολλαπλών μορφών τουρισμού σε υδάτινα συστήματα.</p> <p>Η ευρύτερη περιοχή του Αχέροντα περιοχή προσφέρεται για την αξιοποίηση οικο-αγροκτημάτων με υποδομές για ανάπτυξη σπορ όπως κανό, καγιάκ, ράφτιγκ, υδρόβια ποδηλασία, βαρκάδα στο ποτάμι ή τη θάλασσα κ.λπ.). Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί ανάπτυξη τέτοιων δραστηριοτήτων, κυρίως στα στενά του ποταμού, ωστόσο, υπάρχει ακόμη σημαντικό πεδίο ανάπτυξής τους με κατάλληλη οργάνωση υποδομών τόσο από πλευράς της πολιτείας, όσο και από ιδιώτες που δραστηριοποιούνται σε τουριστικές επιχειρήσεις.</p> <p>Η μορφή αυτή τουρισμού απαιτεί καλή οργάνωση δραστηριοτήτων αλλά και λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για το σεβασμό του ευαίσθητου περιβάλλοντος της περιοχής. Η λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων προστασίας του οικοσυστήματος και η καλή οργάνωση δραστηριοτήτων με συγκεκριμένους κανόνες και προδιαγραφές από την πολιτεία που θα τηρούνται από τους επιχειρηματίες είναι αναγκαία προϋπόθεση για να λειτουργήσει η δραστηριότητα.</p> <p>Με την παρούσα πρόταση προτείνεται να γίνει μία μελέτη η οποία θα συγκεντρώσει πληροφορία για την υφιστάμενη κατάσταση και θα αξιολογήσει τις επιπλέον δυνατότητες που δίνονται στην περιοχή για την ανάπτυξη τέτοιας μορφής δραστηριοτήτων, το μέγεθος των δραστηριοτήτων, τη φέρουσα ικανότητα κ.λπ. Η μελέτη θα προσδιορίζει επίσης τους φορείς που θα πρέπει (ή θα μπορούν εν δυνάμει) να εμπλακούν στην εφαρμογή των δραστηριοτήτων, τις σχετικές κανονιστικές πράξεις που απαιτούνται για την εφαρμογή ρυθμίσεων (αδειοδοτήσεις, περιορισμοί, προδιαγραφές). Τέλος, η μελέτη θα κάνει μία οικονομοτεχνική ανάλυση και θα προσδιορίζει τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων που θα ασχοληθούν με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στο νερό, τη δυνατότητα επέκτασης υφιστάμενων δράσεων, τη δυνατότητα ανάπτυξης νέων κ.λπ.</p> <p>Μετά το πέρας της μελέτης, το έργο θα περιλαμβάνει και πιλοτική εφαρμογή με την οικονομική ενίσχυση επιλεγμένων επιχειρήσεων που θα κληθούν να εφαρμόσουν προτάσεις της μελέτης. Η πιλοτική εφαρμογή θα διαρκέσει περίπου ενάμιση έτος, με δύο καλοκαιρινές περιόδους, ώστε εφαρμοστούν οι προτάσεις, να καταγραφούν τα προβλήματα και να προταθούν βελτιωτικές κινήσεις.</p>
Προϋπολογισμός	100.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. Ανάδειξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας

Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.2 Συμπλήρωση υποδομών διημέρευσης και διαμονής και οργάνωση δραστηριοτήτων, με έμφαση στη συμβατότητα με την πολιτισμική και περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα της περιοχής.
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	24 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	25.000	25.000	25.000	25.000		
Δράση	Σύνταξη μελέτης	Πιλοτική εφαρμογή	Πιλοτική εφαρμογή	Πιλοτική εφαρμογή		

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.02.03

Τίτλος έργου	Διαμόρφωση παραλίας Αμμουδιάς και αποκατάσταση – επέκταση του βραχίονα στο Δέλτα Αχέροντα
Φορέας Πρότασης	ΠΕ Πρέβεζας
Φορέας Υλοποίησης	ΠΕ Πρέβεζας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το έργο θα αφορά στη διαμόρφωση της ευρύτερης περιοχής της παραλίας Αμμουδιάς με επικέντρωση στη βελτίωση της εικόνας στην είσοδο της παραλίας καθώς και την επέκταση του βραχίονα κατά μήκος του ποταμού Αχέροντα στην εκβολή του κατά 150 μ.</p> <p>Θα περιλαμβάνει δύο υποέργα την μελέτη και την κατασκευή:</p> <p>Η μελέτη περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την κυματική-ακτομηχανική μελέτη στις εκβολές του ποταμού Αχέροντα ώστε να εξασφαλίζεται η ασφαλής και απρόσκοπτη ναυσιπλοΐα προς και από το καταφύγιο. • Την προμελέτη και την οριστική μελέτη των λιμενικών έργων. Αυτά συνίστανται (α) σε ένα κρηπίδωμα μήκους 150 μ. κατά μήκος της βόρειας όχθης του Αχέροντα, σε επαφή με τον οικισμό, και (β) σε ένα έργο με πρηνή μήκους 150 μ. περίπου στην εκβολή του ποταμού. • Την οριστική μελέτη και την μελέτη εφαρμογής των απαραίτητων ηλεκτρομηχανολογικών δικτύων και εγκαταστάσεων του καταφυγίου (δίκτυα ηλεκτροφωτισμού, παροχής νερού και πυρόσβεσης). • Τις περιβαλλοντικές μελέτες των έργων (Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων). • Την αναγκαία γεωτεχνική έρευνα για την ασφαλή θεμελίωση των έργων. • Τις τοπογραφικές-βυθομετρικές αποτυπώσεις που είναι αναγκαίες για τη συμπλήρωση του υφισταμένου τοπογραφικού υποβάθρου. <p>Η κατασκευή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τη διαμόρφωση της εισόδου και θέσεων ξεκούρασης στην παραλία • Την κατασκευή κρηπιδώματος μήκους 150 μ. κατά μήκος της βόρειας όχθης του Αχέροντα, σε επαφή με τον οικισμό, • Την κατασκευή πρηνών μήκους 150 μ. περίπου στην εκβολή του ποταμού. • Την κατασκευή ηλεκτρομηχανολογικών δικτύων και εγκαταστάσεων του καταφυγίου (δίκτυα ηλεκτροφωτισμού, παροχής νερού και πυρόσβεσης).
Προϋπολογισμός	1.500.000 €
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π 3 Ανάδειξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.2 Συμπλήρωση υποδομών διημέρευσης και διαμονής και οργάνωση δραστηριοτήτων, με έμφαση στη συμβατότητα με την πολιτισμική και

	περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα της περιοχής.
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	48 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021		2022	
Εξάμηνο	A'	B'	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Π/Υ (ευρώ)	30.000	40.000	180.000	450.000	400.000	500.000	300.000	100.000
Δράση								

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.02.04

Τίτλος έργου	Ανάδειξη αναρριχητικών πεδίων
Φορέας Πρότασης	ΠΕ Πρέβεζας
Φορέας Υλοποίησης	Ιδιώτες της περιοχής
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Η Ήπειρος με την άγρια ομορφιά των ορεινών όγκων της Πίνδου και του μοναδικού σε κάλλος φυσικού περιβάλλοντος, αποτελεί έναν από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς εναλλακτικού τουρισμού και μάλιστα τουριστών που αρέσκονται στις προκλήσεις της άγριας φύσης και στο κυνήγι της περιπέτειας και της υψηλής αδρεναλίνης.</p> <p>Η αναρρίχηση, ένα σπορ που γεννήθηκε από την ορειβασία στις αρχές του 20 αιώνα, τα τελευταία χρόνια αποτελεί επιλογή άθλησης και αναψυχής των ανθρώπων που αγαπούν την επαφή με τη φύση και επιδιώκουν να ξεπερνούν τα όριά τους, συγκαταλέγοντας ανάμεσα σε αυτούς και μάλιστα σε ηγετική θέση λόγω της δύναμης της θέλησής τους, τα ΑΜΕΑ.</p> <p>Το άθλημα αυτό που το 2020 θα δεχθεί συμμετοχές στους Ολυμπιακούς Αγώνες, αφορά στην προώθηση σε κάθετη ή κεκλιμένη επιφάνεια με τη χρήση ειδικών τεχνικών και κινήσεων. Διακρίνεται σε sport και trad (παραδοσιακή) αναρρίχηση βράχου, σε bouldering (σε χαμηλά βράχια), σε deep water solo (σε βράχια πάνω από βαθιά νερά) και σε αναρρίχηση σε τεχνητούς τοίχους σε γυμναστήρια. Απαιτεί υψηλή αυτοσυγκέντρωση, είναι ενεργοβόρο και σίγουρα είναι μέσα στο DNA μας, στις δεξιότητες και ικανότητές μας, αφού είναι από τις πρώτες δραστηριότητές μας ως παιδιά.</p> <p>Αξιοποιώντας λοιπόν τους βραχώδεις ορεινούς όγκους της Πίνδου στην περιοχή των στενών του Αχέροντα - Σουλίου και με γνώμονα την ασφάλεια των αναρριχητών και την περιβαλλοντική προστασία των πεδίων αναρρίχησης, με το παρόν έργο θα επιχειρηθούν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξέταση των αναρριχητικών πεδίων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον και επιλογή σημείων προς ανάδειξη - διαμόρφωση • Καθορισμός, διάνοιξη, καθαρισμός από σαθρά βράχια και σήμανση με αρίθμηση και βαθμό δυσκολίας των διαδρομών αναρρίχησης από πιστοποιημένο εκπαιδευτή αναρρίχησης. • Προμήθεια ειδικών ανοξειδωτων μεταλλικών πλακετών και τοποθέτησή τους στις διαδρομές από πιστοποιημένο εκπαιδευτή αναρρίχησης. • Διαμόρφωση πρόσθετων εξυπηρετήσεων/εξοπλισμού για πρόσβαση αναρριχητών ΑΜΕΑ • Ίδρυση σχολής εκμάθησης αναρρίχησης με πιστοποιημένους εκπαιδευτές. • Προβολή με έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα των αναρριχητικών πεδίων ώστε να γίνουν ευρέως γνωστά, να αποτελέσουν σημείο αναφοράς στους λάτρεις αυτού του αθλήματος αλλά και όσων επιθυμούν να το γνωρίσουν και να εξελιχθεί σε κορυφαίο εθνικό αλλά και διεθνή αναρριχητικό προορισμό.
Προϋπολογισμός (€)	100.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. Ανάδειξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.2. Συμπλήρωση υποδομών διήμερευσης και διαμονής και οργάνωση

	δραστηριοτήτων, με έμφαση στη συμβατότητα με την πολιτισμική και περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα της περιοχής.
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	24 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	25.000	25.000	25.000	25.000		
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.02.05

Τίτλος έργου	Διαμόρφωση και διασφάλιση αιεφόρου λειτουργίας του «οικοπέδου 21»
Φορέας Πρότασης	Δήμος Σουλίου
Φορέας Υλοποίησης	Δήμος Σουλίου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το έργο αφορά σε περίφραξη και διαμόρφωση του χώρου και αντιπλημμυρική προστασία της όχθης.</p> <p>Θα συντηρηθούν οι ξύλινοι οικίσκοι για την πώληση προϊόντων προς τους επισκέπτες.</p> <p>Θα γίνει προμήθεια επίσης ξύλινου οικίσκου για την αποθήκευση του αναγκαίου εξοπλισμού rafting και canoe kayak στο οποίο θα υπάρχουν και χώροι φύλαξης του εξοπλισμού (ντουλάπια που θα κλειδώνουν).</p> <p>Θα αγοραστούν τραπεζοκαθίσματα ξύλινα.</p> <p>Θα προστεθούν τουαλέτες για ΑμΕΑ με επέκταση του ήδη υπάρχοντος κτιρίου τουαλετών, ώστε ο χώρος να είναι φιλικός σε οικογένειες ή ομάδες επισκεπτών που έχουν άτομο ΑμΕΑ το οποίο μπορεί να συμμετάσχει ή όχι στις δραστηριότητες.</p> <p>Θα εκπονηθεί μελέτη για την διαμόρφωση του χώρου και την κατασκευή της τουαλέτας καθώς και την κατάλληλη προμήθεια και τοποθέτηση του αποθηκευτικού οικίσκου.</p> <p>Θα συνταχθεί σχέδιο ασφαλούς και αιεφόρου χρήσης του χώρου που θα θέτει τους κανόνες και τις δεσμεύσεις τόσο των επαγγελματιών όσο και των επισκεπτών.</p> <p>Η παρέμβαση είναι κρίσιμη για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στην περιοχή καθώς αποτελεί το κύριο σημείο συγκέντρωσης των επισκεπτών και ο τρόπος λειτουργίας καθώς και η διαμόρφωση του χώρου είναι κρίσιμα για την εικόνα της περιοχής αλλά και για την προστασία την ανάδειξη του ευαίσθητου οικολογικά εξαιρετικά σημαντικού ιστορικά χώρου.</p> <p>Η αποτελεσματικότητα της παρέμβασης αναμένεται να είναι ιδιαίτερα σημαντική για την περιοχή λόγω της κομβικής θέσης του οικοπέδου τόσο χωρικά όσο και από λειτουργικής απόψεως καθώς ο κύριος όγκος των επισκεπτών της περιοχής περνά από κει και μεγάλο μέρος συμμετέχει σε κάποια από τις δραστηριότητες που γίνονται εκεί.</p>
Προϋπολογισμός (€)	120.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. Ανάδειξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.2. Συμπλήρωση υποδομών διήμερευσης και διαμονής και οργάνωση δραστηριοτήτων για τους επισκέπτες, με έμφαση στη συμβατότητα με την πολιτισμική και περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα της περιοχής.
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	30 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	4.000	18.000	18.000	40.000	40.000	
Δράση	Μελέτη	Διαμόρφωση χώρου	Παρεμβάσεις	Προμήθεια οικίσκου		

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.02.06

Τίτλος έργου	Δημιουργία οργανωμένου χώρου για τροχόσπιτα κοντά στο ποταμό Αχέροντα (σε περιοχή κατάντη της γέφυρας Γλυκής)
Φορέας Πρότασης	Δήμος Σουλίου
Φορέας Υλοποίησης	Δήμος Σουλίου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Σε περιοχή εμβαδού περί τα 25 στρ. δίπλα από την κοίτη του ποταμού Αχέροντα μπορεί να διαμορφωθεί και να οργανωθεί χώρος για τροχόσπιτα. Ο χώρος θα παρέχει όλες τις απαραίτητες υποδομές για αυτού του είδους τη διαμονή.</p> <p>Η περιοχή θα περιφραχθεί με υλικά φιλικά προς το περιβάλλον. Οι διαμορφώσεις των επιφανειών του εδάφους θα είναι ελάχιστες προκειμένου να μην επηρεάζουν την φυσική σύνθεση και μορφολογία του εδάφους.</p> <p>Θα προηγηθεί τεχνική μελέτη και θα ακολουθήσει η κατασκευή του έργου, το οποίο θα επιχειρηθεί να κατασκευαστεί σε συνεργασία με ιδιώτες</p>
Προϋπολογισμός (€)	200.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. Ανάδειξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.2. Συμπλήρωση υποδομών διημέρευσης και διαμονής και οργάνωση δραστηριοτήτων για τους επισκέπτες, με έμφαση στη συμβατότητα με την πολιτισμική και περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα της περιοχής.
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει μελέτη.
Χρονοδιάγραμμα	Περίπου 3 έτη
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	Συμπληρώνει τις δράσεις που στοχεύουν στην ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	20.000		100.000		80.000	
Δράση	Μελέτη		Έργα υποδομής			

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.02.07

Τίτλος έργου	Δίκτυο για την προώθηση και τη διατήρηση των φυσικών πόρων και της κληρονομιάς μέσω των τουριστικών εγκαταστάσεων σε μία διασυννοριακή διαδρομή αγροτουρισμού (campervan stop)"
Φορέας Πρότασης	Δήμος Δωδώνης
Φορέας Υλοποίησης	Δήμος Δωδώνης
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Η περιοχή του Αχέροντα αποτελεί έναν ιδανικό προορισμό για τους λάτρεις των περιπατητικών και ποδηλατικών διαδρομών και διαθέτει χώρους σε σημεία εξαιρετικού φυσικού κάλλους, όπου μπορούν να διαμορφωθούν θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων με τις απαιτούμενες υποδομές.</p> <p>Για τον Δήμο Δωδώνης προτείνονται 2 τέτοιες θέσεις στα Δερβίζιανα και στα Σεριζιανά. Στόχος είναι οι ξένοι επισκέπτες που βγαίνουν στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας να μπορούν να μείνουν περισσότερες μέρες στην περιοχή. Έχει γίνει καταγραφή των θέσεων και μία πρότυπη μελέτη για το τι πρέπει να περιλαμβάνουν αυτοί οι χώροι, στα πλαίσια μιας προγραμματικής σύμβασης της Ήπειρος ΑΕ με Γερμανούς εμπειρογνώμονες.</p>
Προϋπολογισμός (€)	200.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. Ανάδειξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.2. Συμπλήρωση υποδομών διήμερευσης και διαμονής και οργάνωση δραστηριοτήτων για τους επισκέπτες, με έμφαση στη συμβατότητα με την πολιτισμική και περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα της περιοχής.
Ωριμότητα	
Χρονοδιάγραμμα	18 μήνες
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	100.000		100.000			
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.02.08

Τίτλος έργου	Συμπλήρωση - βελτίωση υποδομών φιλοξενίας και εστίασης στην περιοχή Αχέροντα
Φορέας Πρότασης	Δήμος Πάργας - Ομάδα Σχεδιασμού
Φορέας Υλοποίησης	Ιδιώτες και επιχειρήσεις της περιοχής
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Η εφαρμογή του προγράμματος θα προκαλέσει αύξηση της ζήτησης για υπηρεσίες διαμονής – διανυκτέρευσης καθώς και εστίασης στην περιοχή τόσο των στενών όσο και των εκβολών του Αχέροντα</p> <p>Στο πλαίσιο της δράσης και μέσω πρόσκλησης που θα απευθύνεται σε ιδιώτες θα παρέχει τη δυνατότητα στο πλαίσιο εγκεκριμένου καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων να επιχορηγηθεί τόσο η βελτίωση των υφιστάμενων μονάδων διαμονής και εστίασης όσο και η δημιουργία νέων αλλά με αυξημένες προδιαγραφές ποιότητας (π.χ. ξενοδοχεία άνω των 3 αστέρων). Επίσης θα περιγραφούν με σαφήνεια οι δημοτικές και Τοπικές κοινότητες όπου θα χωροθετούνται οι μονάδες προκειμένου να συγκεντρωθούν οι πόροι στην περιοχή ενδιαφέροντος</p> <p>Η υλοποίηση της δράσης θα γίνει στο πλαίσιο ΟΧΕ και μέσω ΕΦΔ κρατικών ενισχύσεων για τις δράσεις του ΠΕΠ ο οποίος θα προβεί σε διακριτή πρόσκληση προς ΜΜΕ για την περιοχή παρέμβασης.</p> <p>Στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης θα περιληφθεί το σύνολο των δράσεων κρατικών ενισχύσεων που θα υλοποιηθούν από ιδιώτες και επιχειρήσεις της περιοχής στο πλαίσιο του Προγράμματος Αχέροντα</p>
Προϋπολογισμός	1.000.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. Ανάδειξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	Σ.Σ.4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.2 Συμπλήρωση υποδομών διημέρευσης και διαμονής και οργάνωση δραστηριοτήτων, με έμφαση στη συμβατότητα με την πολιτισμική και περιβαλλοντική ιδιαιτερότητα της περιοχής.
Ωριμότητα	Δεν απαιτείται ωριμότητα παρά μόνο ο σχεδιασμός πρόσκλησης για δράσεις κρατικών ενισχύσεων
Χρονοδιάγραμμα	24 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)		250.000	250.000	250.000	250.000	

Δράση	Σύνταξη προδιαγραφών πρόσκλησης	Ένταξη έργων και υλοποίηση	Ένταξη έργων και υλοποίηση	Ένταξη έργων και υλοποίηση	Ένταξη έργων και υλοποίηση	
-------	---------------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	--

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.03.01

Τίτλος έργου	Ανάδειξη ορεινών διαδρομών για ποδηλασία
Φορέας Πρότασης	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
Φορέας Υλοποίησης	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το έργο αφορά στην ανάδειξη ορεινών διαδρομών για ποδηλασία.</p> <p>Η Ήπειρος είναι η περιοχή της Ελλάδας με το εντυπωσιακό και επιβλητικό ανάγλυφο, όπου βουνά και ποτάμια κατεξοχήν προσφέρονται για τους φανατικούς της ορεινής πεζοπορία αλλά και της ορεινής ποδηλασίας. Πηγαίνοντας από βορρά προς νότο, οι οροσειρές διακόπτονται από εύφορες πεδιάδες και κοιλάδες. Τα ηπειρώτικα βουνά και δάση στήνουν ένα ιδανικό σκηνικό για ποδηλατικές cross country εξορμήσεις και μεγάλες ακόμα και πολυήμερες διαδρομές trekking . Οι παρθένοι ορεινοί όγκοι της Ηπείρου με τα μεγάλα απάτητα δάση, τις ορεινές λίμνες, τα ποτάμια, τις πέτρινες γέφυρες και τις άγριες ορθοπλαγιές αποτελεί ιδανική επιλογή για mountain biking και trekking σε τοπία μοναδικής ομορφιάς.</p> <p>Στις ποδηλατικές και πεζοπορικές διαδρομές που έχουν ήδη οργανωθεί ή οργανώνονται σε άλλες περιοχές της Ηπείρου καθώς και στις ποδηλατικές διαδρομές κατά μήκος του Αχέροντα και των παραποτάμων του προτείνεται η καταγραφή και ορεινών ποδηλατικών- πεζοπορικών διαδρομών της περιοχής.</p> <p>Οι ορεινές διαδρομές της περιοχής μπορούν να οργανωθούν κατά επίπεδα δυσκολίας και θεματικούς άξονες.</p> <p>Το διαθέσιμο οδικό δίκτυο τόσο των επαρχιακών και δημοτικών οδών όσο και των αγροτικών και δασικών προσφέρεται με κατάλληλη σήμανση για την δημιουργία δικτύου των ορεινών δρόμων.</p> <p>Το Σούλι και τα χωριά του είναι εύκολα προσβάσιμα με ποδήλατο και πεζοπορία, για ποδηλατικό και πεζοπορικό τουρισμό ανακάλυψης και σύνδεσης με την ιστορία.</p> <p>Οι αγροτικοί και δασικοί δρόμοι καθώς και μονοπάτια προσφέρονται για τους εμπειρότερους .</p> <p>Μεγάλο πλήθος διαδρομών μπορεί να σχεδιαστεί στο υπάρχον δίκτυο με διαφορετικές δυσκολίες και μήκος ώστε να υπάρχει επιλογή ανάλογα με την εμπειρία, τα ενδιαφέροντα και τον διαθέσιμο χρόνο των επισκεπτών ποδηλατών ή πεζοπόρων.</p> <p>Με το έργο προτείνεται να γίνει καταγραφή του δικτύου σε ψηφιακή εφαρμογή αλλά και να αναρτηθεί χάρτης στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και των Δήμων.</p> <p>Να γίνει κατάλληλη σήμανση των δρόμων με φυσικές και ψηφιακές σημάνσεις (ανάλογα με την δυσκολία τους) και να σημανθούν διαδρομές με το μήκος και την δυσκολία τους.</p> <p>Το έργο αυτό μπορεί να σχεδιαστεί για το σύνολο των ορεινών περιοχών της</p>

	<p>περιοχής του μυθικού Αχέροντα.</p> <p>Παράλληλα τόσο στην εφαρμογή όσο στους ηλεκτρονικούς χάρτες και στην σήμανση των δρόμων πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να υποδειχθούν θέσεις ξεκούρασης, θέσεις θέας, πηγές καθαρού νερού, θέσεις όπου υπάρχει δυνατότητα εστίασης και διανυκτέρευσης.</p>
Προϋπολογισμός (€)	100.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.3 Οργάνωση διαδρομών και πακέτων επισκέψεων για προσέλκυση επισκεπτών παράκτιας ζώνης
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	24 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	25.000	25.000	25.000	25.000		
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.03.02

Τίτλος έργου	Ανάδειξη ορεινών διαδρομών για ορειβασία - πεζοπορία
Φορέας Πρότασης	ΠΕ Πρέβεζας
Φορέας Υλοποίησης	ΠΕ Πρέβεζας - Δήμοι περιοχής
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Η ορεινή Ήπειρος είναι από τους δημοφιλέστερους προορισμούς της Ελλάδας για τους λάτρεις της ορειβασίας, καθώς διαθέτει επιβλητικές βουνοκορφές και τους εθνικούς δρυμούς Πίνδου (Βάλια Κάλντα) και Βίκου-Αώου με το σπάνιο οικοσύστημα, που συνθέτουν ένα τοπίο εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς.</p> <p>Η ανάδειξη ορεινών διαδρομών για ορειβασία είναι μια ιδέα που άρχισε να σχεδιάζεται το 2015 από την Περιφέρεια Ηπείρου και την Αναπτυξιακή Εταιρεία «ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε», με το όνομα Epirus Trail και διασχίζει όλη την Ήπειρο, από το Γράμμο μέχρι τα Τζουμέρκα. Με αποτυπωμένο μήκος 363 χμ. είναι η μεγαλύτερη ενιαία πεζοπορική διαδρομή που έχει σχεδιαστεί ποτέ στην Ελλάδα.</p> <p>Περιλαμβάνει τις Περιφερειακές Ενότητες Κόνιτσας, Ζαγορίου, Μετσόβου και Βορείων Τζουμέρκων, ενώ μελλοντικός στόχος είναι να ενωθούν περιοχές της Ηπείρου αλλά και να επεκταθεί προς την Μακεδονία.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό έχουν ενταχθεί ως παρακλάδι των εν λόγω ορεινών διαδρομών και οι παρακάτω διαδρομές στην περιοχή των στενών Αχέροντα και Σουλίου:</p> <p>ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΑΧΕΡΟΝΤΑ</p> <p>1) Τρίκαστρο - Σκάλα Τζαβέλαινας (Γλυκή)</p> <p>2) Σκάλα Τζαβέλαινας - Γέφυρα Ντάλα- Οροπέδιο Σουλίου (Σαμονίβα)</p> <p>3) Μικρές διαδρομές από τη Γλυκή στα Στενά, (που θα περιλαμβάνουν σε μερικά σημεία και διάσχιση του ποταμού)</p> <p>Με το παρόν έργο θα επιχειρηθούν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επέκταση και σχεδιασμός νέων διαδρομών για ορειβασία • Σήμανση των υπαρχουσών διαδρομών • Ίδρυση σχολής εκμάθησης βασικών αρχών της ορειβασίας και οργάνωσης ομαδικών εξορμήσεων για ορειβασία. • Προβολή με έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα των ορειβατικών διαδρομών ώστε να γίνουν ευρέως γνωστές και να αποτελέσουν σημείο αναφοράς στους λάτρεις αυτής της δραστηριότητας.
Προϋπολογισμός (€)	100.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.3 Οργάνωση διαδρομών και πακέτων επισκέψεων για προσέλκυση επισκεπτών παράκτιας ζώνης
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	24 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	25.000	25.000	25.000	25.000		
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.04.01

Τίτλος έργου	Οργάνωση προγραμμάτων εκπαίδευσης επαγγελματιών σε περιβαλλοντικά και πολιτιστικά θέματα
Φορέας Πρότασης	Δήμοι ή Περιφέρεια
Φορέας Υλοποίησης	Δήμοι ή Περιφέρεια
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το έργο θα περιλαμβάνει ουσιαστική επιμόρφωση των επαγγελματιών στον χώρο του τουρισμού είναι αναγκαία καθώς αφορά είναι κλάδο που εξελίσσεται παγκοσμίως ενώ κατά κανόνα οι πάροχοι των τουριστικών υπηρεσιών ιδιαίτερα σε περιοχές που αυτός δεν έχει αναπτυχθεί σημαντικά δεν έχουν εικόνα των εξελίξεων αυτών, των καλών πρακτικών και των τάσεων του επαγγέλματος τους.</p> <p>Η επιμόρφωση με βιωματικό κυρίως τρόπο σε θέματα όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • στις εξελίξεις του κλάδου , • τη γνωριμία τόσο με την ευρύτερη εικόνα και οργάνωση της βιομηχανίας του τουρισμού παγκοσμίως , • τους σημαντικότερους παράγοντες στην βιομηχανία αυτή, • τις στρατηγικές που διάφοροι φορείς και χώρες αναπτύσσουν σε μακροεπίπεδο, αλλά και τις καλές πρακτικές που τοπικά εφαρμόζονται , • τις προσεγγίσεις στην οργάνωση του τουριστικού προϊόντος σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. • την συγκρότηση δικτύων και συνεργασιών • την συμμετοχή σε επιμελητήρια και Οργανώσεις επαγγελματιών • την παρουσίαση συγκεκριμένων παραδειγμάτων εντός και εκτός Ελλάδας περιοχών με παρόμοια χαρακτηριστικά <p>Η επιμόρφωση κρίνεται σκόπιμο να οργανωθεί από ειδικούς σε θέματα τουρισμού για το λόγο αυτό προτείνεται:</p> <p>α) Η πρόσληψη συμβούλου/ων ειδικού/ων σε θέματα τουρισμού, περιβάλλοντος πολιτισμού, οποίος θα οργανώσει εβδομαδιαία προγράμματα επιμόρφωσης για τους επαγγελματίες της περιοχής, στην περιοχή, ή και θα οργανώσει την συμμετοχή των επαγγελματιών σε σχετικά προγράμματα σε άλλα μέρη της Ελλάδας ή στο εξωτερικό</p> <p>β) Η διοργάνωση διαγωνισμού για τουριστικό γραφείο που θα οργανώσει την συμμετοχή σε προγράμματα επιμόρφωσης στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό</p>
Προϋπολογισμός (€)	300.000
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π.3. Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για εναλλακτικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4.4. Οργάνωση προγραμμάτων εκπαίδευσης επαγγελματιών σε περιβαλλοντικά και πολιτιστικά θέματα

Ωριμότητα	Δεν απαιτείται μελέτη
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	Δύο χρόνια

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	75.000	75.000	75.000	75.000		
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.04.04.02

Τίτλος έργου	Πρωώθηση και ανάδειξη γαστρονομίας με ανάδειξη τοπικών συνταγών αλλά και νέων προσεγγίσεων βασισμένων στην ιστορία και τα τοπικά προϊόντα
Φορέας Πρότασης	Δήμοι ή Περιφέρεια
Φορέας Υλοποίησης	Δήμοι ή Περιφέρεια
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Σκοπός της προτεινόμενης δράσης είναι η προώθηση και ανάδειξη της τοπικής γαστρονομίας, με ανάδειξη τοπικών συνταγών αλλά και νέων προσεγγίσεων βασισμένων στην ιστορία και τα τοπικά προϊόντα.</p> <p>Είναι ορατή στον επισκέπτη με αναζητήσεις γνησιότητας η έλλειψη από τις επιχειρήσεις εστίασης της περιοχής γνήσιων τοπικών γεύσεων και προσεγγίσεων. Το θέμα αυτό έχει επιλυθεί σε όλες τις περιοχές με υψηλό τουριστικό προϊόν, όπου η ανάδειξη των τοπικών γεύσεων είναι σημαντικό μέρος του τουριστικού προϊόντος. Η προσέγγιση αυτή έχει οδηγήσει συνήθως και σε ανάπτυξη επιχειρήσεων του πρωτογενούς τομέα και της μεταποίησης των περιοχών αυτών αυξάνοντας την ανάπτυξη τους και κάνοντας κοινωνούς της τουριστικής ανάπτυξης μεγαλύτερο μέρος της τοπικής κοινωνίας.</p> <p>Στην περιοχή του Αχέροντα θα μπορούσε εκτός από την τοπική παραδοσιακή γαστρονομία λόγω του ιδιαίτερου ιστορικού χαρακτήρα της περιοχής να υπάρξει και αναβίωση αρχαίων συνταγών για τις οποίες υπάρχει και σημαντική βιβλιογραφία αλλά και σύγχρονα παραδείγματα προσέγγισης τους.</p> <p>Το έργο θα περιλαμβάνει</p> <p>α) Διαγωνισμό για την πρόσληψη συμβούλου συμβούλων</p> <p>β) Την πρόσληψη συμβούλου/ων ειδικού/ων σε θέματα επιστήμης και τεχνολογίας τροφίμων ή και γαστρονομίας, οποίος θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ερευνήσει την τοπική γαστρονομία (τοπική βιβλιογραφία αν υπάρχει, συνεντεύξεις με ηλικιωμένες νοικοκυρές, βιβλιογραφία αρχαίας γαστρονομίας με έμφαση στην σχετική με το νεκρομαντείο βιβλιογραφία) • ερευνήσει την τοπική πρωτογενή παραγωγή (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία) και να συνεργαστεί με τους παραγωγούς για την διερεύνηση πιθανής συμφωνίας με τους εστιάτορες και τους βιοτέχνες της περιοχής ή την καθετοποίηση της παραγωγής κάποιων προϊόντων (π.χ. προϊόντα μεταποίησης αλιευμάτων, δημιουργία τυποποιημένων τροφών από γεωργούς κλπ) • κάνει προτάσεις για νέα πιάτα – προϊόντα βασισμένα στην παράδοση ή την ιστορία και στα τοπικά προϊόντα που θα μπορούν να ενταχθούν στο μενού των εστιατορίων ή να πωληθούν σε πωλητήρια στην περιοχή η αλλού • οργανώσει, με βάση τα βήματα 1-3, διαβούλευση με παραγωγούς και εστιάτορες και βιοτέχνες για την παραγωγή των νέων πιάτων – προϊόντων • προβεί σε οργάνωση ταξιδιού σε εστιάτορες σε περιοχή που έχει

	<p>αναδειχθεί η γαστρονομική ταυτότητα της</p> <ul style="list-style-type: none"> • προβεί σε οργάνωση ημερών τοπικής γαστρονομίας ενταγμένη ή όχι σε κάποια υπάρχουσα γιορτή όπου τα νέα πιάτα και τα προϊόντα θα δοκιμαστούν • καταγράψει προβλήματα, συμπεράσματα και θα συντάξει τελική πρόταση για τα νέα προϊόντα και νέα πιάτα. <p>Στόχος της δράσης είναι η αξιοποίηση της τοπικής πρωτογενούς παραγωγής, τόσο της υπάρχουσας όσο και προϊόντων που είναι εύκολο να παραχθούν στην περιοχή</p>
Προϋπολογισμός (€)	300.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ4. Ενίσχυση θεσμικού πλαισίου άσκησης δραστηριοτήτων, οργάνωση υποδομών και επιχειρηματικότητας για ειδικές μορφές τουρισμού
Ειδικός Στόχος	3.4. 5. Προώθηση και ανάδειξη γαστρονομίας με ανάδειξη τοπικών συνταγών και προϊόντων
Ωριμότητα	Δεν απαιτείται μελέτη
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	Δύο χρόνια

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	75.000	75.000	75.000	75.000		
Δράση						

Στρατηγικός στόχος 5 : Ενίσχυση της καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.05.01.01

Τίτλος έργου	«Δημιουργία cluster επιχειρήσεων για την εξυπηρέτηση πελατών “προσβάσιμου τουρισμού”»
Φορέας Πρότασης	ΠΕ Πρέβεζας
Φορέας Υλοποίησης	ΠΕ Πρέβεζας και Επιχειρήσεις περιοχής
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Ο τουρισμός για τους ανθρώπους με αναπηρία αποτελεί μέσο κοινωνικής ένταξης (ή επανένταξης σε περίπτωση που η αναπηρία προήλθε από ατύχημα), καθώς βοηθά στην κοινωνικοποίησή τους και ενθαρρύνει το αίσθημα συμμετοχικότητας. Παράλληλα, λειτουργεί αναζωογονητικά στην πνευματική και συναισθηματική υπόσταση του πάσχοντα και όταν συνδυάζεται με άθληση μπορεί να συμβάλλει στη βελτίωση της γενικής κατάστασης της υγείας του.</p> <p>Η έννοια του «προσβάσιμου τουρισμού» αναφέρεται πρωταρχικά και κυρίως στα άτομα με κάποιες μορφές αναπηρία, ωστόσο περιλαμβάνει μια ακόμη ομάδα εμποδιζόμενων ατόμων, την οποία συνθέτουν οι ηλικιωμένοι, οι έγκυες καθώς και βρέφη και παιδιά προσχολικής ηλικίας. Άρα, εν δυνάμει, μέλος της μπορεί να αποτελέσει ο καθένας σε κάποια φάση της ζωής του.</p> <p>Επιπροσθέτως, πρέπει να αναφερθεί ότι τα εμποδιζόμενα άτομα προτιμούν να καλύπτουν τις τουριστικές τους ανάγκες εκτός περιόδου αιχμής, να κάνουν «κράτηση» υπηρεσιών προκαταβολικά και σίγουρα όχι την «τελευταία στιγμή», ενώ πολλές φορές κάνουν χρήση πακέτου παροχών κοινωνικής ασφάλισης.</p> <p>Γίνεται αντιληπτό λοιπόν, ότι ο «προσβάσιμος τουρισμός» πέρα από το γεγονός ότι απευθύνεται σε σημαντικό ποσοστό αγοραστικού κοινού τουριστικού προϊόντος παρέχει διεύρυνση της τουριστικής περιόδου και συμβάλλει στη βελτίωση της οικονομίας ενώ παράλληλα εδραιώνει και συμπνέει με την ευρωπαϊκή προτεραιότητα της παρούσας προγραμματικής περιόδου.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η δημιουργία ενός συμπλέγματος επιχειρήσεων που τηρώντας ένα «σύμφωνο ποιότητας» θα υποστηρίζει την εφαρμογή κοινών χαρακτηριστικών υποδομών, τέτοιων που να καθιστούν το παρεχόμενο τουριστικό προϊόν «προσβάσιμο».</p> <p>Στόχος του δικτύου είναι μέσω των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων διαμονής, εστίασης, αναψυχής, εμπορίου, παροχής υπηρεσιών, εναλλακτικών μορφών τουρισμού να εξασφαλίζεται η καταλληλότητα και απόλυτη χρηστικότητα του «γενικού» περιβάλλοντος (φυσικού τοπίου, κτηριακών υποδομών με κάθετη και οριζόντια πρόσβαση, υπηρεσιών, πληροφόρησης κλπ). Επίσης το παρεχόμενο ποιοτικό χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος, της υπηρεσίας ή του αγαθού να επιτρέπει την αυτόνομη και ισότιμη πρόσβαση κάθε χρήστη σε αυτό, ανεξάρτητα από την ηλικία του, την ύπαρξη αναπηρίας, τα φυσικά και λοιπά χαρακτηριστικά που διαθέτει (ύψος, δύναμη, καλή όραση και ακοή, νοητική κατάσταση κλπ) σύμφωνα και με τον ορισμό της έννοιας «προσβασιμότητας»</p>

	<p>(accessibility) που δίνει η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ).</p> <p>Επιπροσθέτως το εν λόγω δίκτυο να πραγματώνει την έννοια της προσβασιμότητας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 του Ν. 4067/2012, δηλαδή ως «το χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος που επιτρέπει σε όλα τα άτομα – χωρίς διακρίσεις φύλου, ηλικίας και λοιπών χαρακτηριστικών, όπως σωματική διάπλαση, δύναμη, αντίληψη, εθνικότητα – να έχουν πρόσβαση σε αυτό, δηλαδή να μπορούν αυτόνομα, με ασφάλεια και με άνεση να προσεγγίζουν και να χρησιμοποιήσουν τις υποδομές αλλά και τις υπηρεσίες (συμβατικές και ηλεκτρονικές) και τα αγαθά που διατίθενται στο συγκεκριμένο περιβάλλον».</p> <p>Έτσι, οι υπηρεσίες των επιχειρήσεων του δικτύου θα προάγουν την ποιοτική διαβίωση για τους πολίτες όλων των ηλικιών, θρησκειών, εθνικοτήτων και ανεξάρτητα από τη φυσική και οικονομικοκοινωνική τους κατάσταση, έχοντας ως γνώμονα την προσβασιμότητα καθώς και τον καθολικό σχεδιασμό (universal design), δηλαδή τον σχεδιασμό προϊόντων και περιβαλλόντων έτσι ώστε να χρησιμοποιούνται απ' όλους τους ανθρώπους στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, χωρίς την ανάγκη για προσαρμογή ή εξειδικευμένο σχεδιασμό.</p> <p>Με βάση τα ανωτέρω, οι ενταγμένες στο δίκτυο επιχειρήσεις προκειμένου να παρέχουν «προσβάσιμο τουρισμό» καλούνται να εστιάσουν τις ενέργειές τους στα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πληροφόρηση και marketing: παροχή λεπτομερούς και ποιοτικής πληροφόρησης σχετικά με την προσβασιμότητα εγκαταστάσεων και υπηρεσιών, διευκόλυνση στον εντοπισμό της πληροφόρησης και παροχή κατάλληλων μέσων και μεθόδων διαδικτυακής ή συμβατικής προβολής. • Εξυπηρέτηση πελατών και εκπαίδευση: γνώση σχετικά με τα ζητήματα της προσβασιμότητας, με τη σωστή αντίληψη για εξυπηρέτηση όλων των πελατών και με την αντίστοιχη εκπαίδευση. • Υποδομές: προσαρμογές στα κτίρια και στις υποδομές έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα για όλους. <p>Επίσης, κρίνεται σκόπιμη η τμηματοποίηση του προσβάσιμου τουρισμού (πχ άτομα με μειωμένη κινητικότητα/ώραση/ακοή κλπ, ώστε να αποτελέσουν ομοιογενή ομάδα με παρόμοια χαρακτηριστικά και να ταιριάζουν οι απαιτήσεις της με τις προσφερόμενες παροχές κάθε εμπλεκόμενης επιχείρησης στο δίκτυο, να κατανοούνται καλύτερα οι πελατειακές ανάγκες και να ικανοποιούνται στο μέγιστο βαθμό.</p>
Προϋπολογισμός (€)	250.000 €
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού υψηλής ποιότητας
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ5 Ενίσχυση καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης και ανταγωνιστικότητας και προώθηση της απασχόλησης
Ειδικός Στόχος	3.5.1 Προώθηση επιχειρηματικότητας με νέες ιδέες και δημιουργία νέων επιχειρήσεων (σύμφωνο ποιότητας)
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα

Χρονοδιάγραμμα	24 μήνες
----------------	----------

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	50.000	50.000	70.000	80.000		
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 03.05.02.01

Τίτλος έργου	«Ίδρυση επιχειρήσεων ειδικού / εναλλακτικού τουρισμού για την ψυχαγωγία και άθληση πελατών “προσβάσιμου τουρισμού”»
Φορέας Πρότασης	ΠΕ Πρέβεζας
Φορέας Υλοποίησης	ΝΠΙΔ της αυτοδιοίκησης ή ιδιώτες
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Ο Αχέροντας κουβαλάει στα νερά του πλήθος μυθολογικών αναφορών και συνεχίζοντας απτόητος το αέναο ταξίδι του προς τη θάλασσα, δημιουργεί στο πέρασμά του τοπία απέραντης γαλήνης και μοναδικού φυσικού κάλλους. Αιωνόβια πλατάνια, αναρριχώμενα φυτά, θεόρατοι βράχοι, κρυστάλλινα νερά, μελωδικά κελαηδίσματα πουλιών, όμορφους μικρόκοσμους ζώων, ένα υπέροχο, πολυσύνθετο δηλαδή οικοσύστημα, θαυμαστό από κάθε επισκέπτη!</p> <p>Μέσα σ αυτήν την πανδαισία φυσικού κάλλους, θα αναπτύξει τις δραστηριότητές της η επιχείρηση ειδικού / εναλλακτικού τουρισμού, που θα απευθύνεται αποκλειστικά σε πελάτες «προσβάσιμου τουρισμού». Συνειδητά επιλέγοντας τμηματοποίηση της αγοράς «προσβάσιμου τουρισμού», προκειμένου να παρέχει στοχευμένες και ποιοτικές υπηρεσίες άθλησης και να γίνει έτσι ελκυστικός προορισμός ομοιογενούς ομάδας, θα καλύπτει τις ανάγκες ατόμων με μειωμένη κινητικότητα και με νοητική υστέρηση.</p> <p>Η επιχείρηση ειδικού / εναλλακτικού τουρισμού θα παρέχει:</p> <p><u>Ποδηλασία κατά μήκος του ποταμού</u> με ηλεκτροκίνητα ή απλά ποδήλατα, κατάλληλα διαμορφωμένα και με συνοδεία εξειδικευμένου κατά πελατειακή ομάδα προσωπικού, το οποίο θα ξεναγεί τον ποδηλάτη, θα εξιστορεί μύθους για τον Αχέροντα και θα διηγείται τα ιστορικά γεγονότα της περιοχής, προσαρμοσμένα κατά περίπτωση σε βαθμό κατανόησης.</p> <p><u>Ιππασία</u> με συνοδεία εξειδικευμένου κατά πελατειακή ομάδα προσωπικού, ανάμεσα στα βαθύσκιωτα δέντρα, με παράλληλη «γνωριμία» με τα φυτά και τα δέντρα που πλαισιώνουν το τοπίο.</p> <p><u>Μικρή κρουαζιέρα με καΐκι προς την Αμμουδιά</u> με συνοδεία εξειδικευμένου κατά πελατειακή ομάδα προσωπικού και παράλληλη «γνωριμία» με τα τοπικά προϊόντα.</p> <p><u>Παρατήρηση φύσης σε ειδικά διαμορφωμένα παρατηρητήρια</u> με συνοδεία εξειδικευμένου αφενός κατά πελατειακή ομάδα και αφετέρου συναφούς εκπαίδευσης (πχ βοτανολογία) προσωπικού.</p> <p>Αξίζει να σημειωθεί ότι η ποιοτική κάλυψη των αναγκών «προσβάσιμου τουρισμού» συμβάλλει στη βελτίωση της αυτοεκτίμησης και της κοινωνικής δραστηριοποίησης, ενδυναμώνει το συναίσθημα της αυτονομίας και βοηθά στην ψυχική ανάταση των ανθρώπων με όποια μορφής αναπηρία. Επιπλέον, αποτελεί τον καλύτερο τρόπο διαφήμισης και προσέλκυσης αγοραστικού κοινού τουριστικού προϊόντος με παρόμοιες ανάγκες, ανοίγοντας έτσι ένα νέο δρόμο στον τουρισμό.</p>
Προϋπολογισμός (€)	500.000 €

Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 3. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ5 Ενίσχυση καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης
Ειδικός Στόχος	3.5.2. Ενίσχυση καινοτόμας επιχειρηματικότητας εναλλακτικού τουρισμού με διείσδυση στην αγορά του "Προσβάσιμου Τουρισμού"
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	24 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	100.000	100.000	150.000	150.000		
Δράση						

ΑΞΟΝΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ 4: ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Στρατηγικός στόχος 5: Ενίσχυση της καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 04.05.01.01

Τίτλος έργου	Δημιουργία πρατηρίου παραδοσιακών προϊόντων στην Αμμουδιά
Φορέας Πρότασης	ΠΕ Πρέβεζας
Φορέας Υλοποίησης	ΠΕ Πρέβεζας - Δήμος Πάργας
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Η Ήπειρος έχει να παρουσιάσει πληθώρα τοπικών προϊόντων, τα περισσότερα από τα οποία είναι εξαιρετικής ποιότητας, αν και ελάχιστα έχουν καταφέρει να πάρουν χαρακτηρισμό «Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.) Ή Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.), χαρακτηρισμοί που δίνουν ταυτότητα και έξτρα προστιθέμενη αξία σε ένα προϊόν.</p> <p>Τα ηπειρώτικα προϊόντα καλύπτουν μια μεγάλη γκάμα γευστικών επιλογών και περιλαμβάνουν ενδεικτικά τις ακόλουθες κατηγορίες τροφίμων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αγροτικά (πορτοκάλια Μέρλιν και άλλες ποικιλίες, μανταρίνι Κλημεντίνη και ακτινίδια) • Τυροκομικά (φέτα, κεφαλογραβιέρα, γαλοτύρι ΠΟΠ και στις 4 Περιφερειακές Ενότητες της Ηπείρου και Μετσοβόνη ΠΟΠ στην περιοχή Ιωαννίνων) • Μεταποιημένα (1. ελαιόλαδο ΠΓΕ περιοχής Πρέβεζας, κονσερβολιά ΠΓΕ περιοχής Άρτας, κλπ , 2. Κρασί από αμπελώνες κυρίως της ΠΕ Ιωαννίνων με Ονομασία Προέλευσης Ανώτερης Ποιότητας στο κρασί από τη αμπελουργική ζώνη της Ζίτσας κλπ, 3. Λικέρ εσπεριδοειδών) • Προϊόντα αλιείας (σαρδέλα, πέστροφα και γαρίδα Αμβρακικού) • Ζυμαρικά και χωριάτικες πίτες. <p>Δεδομένης λοιπόν, της μεγάλης ποικιλίας τοπικών προϊόντων κρίνεται σκόπιμη η δημιουργία ενός πρατηρίου πώλησης τους στην Αμμουδιά Πρεβέζης, το χωριό που βρίσκεται στις εκβολές του μυθικού Αχέροντα.</p> <p>Η Αμμουδιά αποτελεί σημαντικό τουριστικό θέρετρο κυρίως λόγω της μεγάλης παράδοσης και της σημαντικής περιβαλλοντικής της αξίας αφού φιλοξενεί σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας ανήκει στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000.</p> <p>Επίσης, στην Αμμουδιά φιλοξενείται το θερινό πρόγραμμα του Κέντρου Διδασκαλίας Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, που βασικό στόχο του προγράμματος είναι η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερη ξένη γλώσσα και η προώθηση τόσο του ελληνικού πολιτισμού όσο και της τοπικής παράδοσης σε αλλοδαπούς φοιτητές απ' όλον τον κόσμο.</p> <p>Η μεγάλη επισκεψιμότητα της Αμμουδιάς θα φέρει σε επαφή τους ταξιδιώτες με τα τοπικά προϊόντα της Ηπείρου και θα δώσει ιδιαίτερη ώθηση στις πωλήσεις</p>

	τους.
Προϋπολογισμός (€)	100.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 4. Στήριξη παραγωγής τοπικών προϊόντων & σύνδεση με τουριστική δραστηριότητα
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ5 Ενίσχυση καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης
Ειδικός Στόχος	4.5.1 Προώθηση επιχειρηματικότητας και απασχόλησης με σύνδεση τοπικών προϊόντων με τα περιβαλλοντικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά
Ωριμότητα	Δεν υπάρχει ωριμότητα
Χρονοδιάγραμμα	18 μήνες

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)	25.000	25.000	50.000			
Δράση						

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 04.05.02.01

Τίτλος έργου	Πρωώθηση βέλτιστων πρακτικών για περιορισμό περιβαλλοντικού αποτυπώματος των δραστηριοτήτων του πρωτογενή τομέα
Φορέας Πρότασης	Περιφέρεια Ηπείρου
Φορέας Υλοποίησης	Περιφέρεια Ηπείρου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Το γεωργικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα συχνά έχει αρνητικό πρόσημο ενώ η γεωργία σε μεγάλο βαθμό συμβάλει προσφέροντας θετικές υπηρεσίες στο περιβάλλον. Η ισορροπία ανάμεσα στις γεωργικές δραστηριότητες και το φυσικό περιβάλλον έχει διαταραχθεί τις τελευταίες δεκαετίες η ανάγκη για επαναπροσδιορισμό των ισορροπιών αυτών υπήρξε αντικείμενο των αιτημάτων της κοινωνίας των πολιτών κυρίως σε κεντροευρωπαϊκό επίπεδο και προσδιόρισε σε σημαντικό βαθμό των Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης.</p> <p>Στην Ελλάδα τα χαρακτηριστικά της γεωργικής δραστηριότητας, μικρός κλήρος, πολυκαλλιέργεια, έντονο ανάγλυφο και σημαντικό ποσοστό εκτατικών ή και εγκαταλελειμμένων εκτάσεων οδήγησε στην ύπαρξη γεωργικών εκτάσεων με υψηλές περιβαλλοντικές υπηρεσίες (στην βιοποικιλότητα, το αγροτικό τοπίο, τους φυσικούς πόρους)</p> <p>Παρόλα αυτά σημαντικά θέματα πρέπει να λυθούν όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θέματα που αφορούν στην διαχείριση των εισροών στην γεωργία και των απορριμμάτων τους που συνήθως είναι τοξικά. • Θέματα διαχείρισης του εδάφους, αύξησης της γονιμότητας, • Θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων • Θέματα διαχείρισης του ζωικού κεφαλαίου που αφορούν στην διαχείριση της βόσκησης, στην βελτίωση των σιτηρεσιών, στην διαχείριση των ζωικών αποβλήτων μέσα από το πρίσμα της κυκλικής οικονομίας <p>Το έργο θα περιλαμβάνει¹</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. πρόσληψη συμβούλου γεωπόνου για: <ol style="list-style-type: none"> α) Καταγραφή των κύριων περιβαλλοντικών επιπτώσεων των γεωργικών δραστηριοτήτων της περιοχής. Προτάσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων αυτών. Τρόπους ελέγχου εφαρμογής των δράσεων β) Επιμόρφωση των γεωργών-κτηνοτρόφων όπου θα εξηγηθούν οι υποχρεώσεις στο πλαίσιο της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, τα οφέλη της συμμόρφωσης με τα προτεινόμενα μέτρα και Διαβούλευση μαζί τους ώστε να υπάρξει ένα πλαίσιο συμφωνίας και αυτοδέσμευσης. γ) Τελικό πλαίσιο δράσεων και ελέγχου. 2. μελέτη για την αναγκαία υποδομή στην περίπτωση που κριθεί αναγκαία 3. εργολαβία για την αναγκαία υποδομή στην περίπτωση που κριθεί αναγκαία 4. σύμβαση με φορέα πιστοποίησης για τον έλεγχο των δεσμεύσεων στην

	περίπτωση που κριθεί αναγκαία
Προϋπολογισμός (€)	1.000.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 4. Στήριξη παραγωγής τοπικών προϊόντων & σύνδεση με τουριστική δραστηριότητα.
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ5. Ενίσχυση καινοτομίας ως παράγοντα ενίσχυσης ανταγωνιστικότητας και προώθησης της απασχόλησης
Ειδικός Στόχος	4.5.2. Προώθηση βέλτιστων πρακτικών για περιορισμό περιβαλλοντικού αποτυπώματος των δραστηριοτήτων του πρωτογενή τομέα
Ωριμότητα	Δεν απαιτείται μελέτη
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	Οκτώ (8) μήνες για την εμπειρογνομοσύνη, έξι (6) μήνες για την διαβούλευση και δύο (2) μήνες για το τελικό πλαίσιο δράσεων και ελέγχου. Έξι (6) μήνες για την μελέτη, δώδεκα (12) μήνες για έργα υποδομές.

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)		80.000	100.000	300.000	300.000	220.000
Δράση						

Στρατηγικός Στόχος 6: Ανάσχεση φυσικών κινδύνων και καταστροφών

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 04.06.01.01

Τίτλος έργου	Αντιπλημμυρική προστασία πεδιάδας Αχέροντα και πλωτότητα ποταμού – ΠΕ Πρέβεζας
Φορέας Πρότασης	Π. Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Φορέας Υλοποίησης	Π. Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Στην περιοχή της πεδιάδας του Αχέροντα είναι πολύ συχνά τα φαινόμενα πλημμύρας καθώς τα υφιστάμενα αντιπλημμυρικά έργα δεν είναι ικανά να αντιμετωπίσουν τις ποσότητες νερού που φέρνει ο ποταμός σε περιόδους έντονης βροχόπτωσης.</p> <p>Με την παρούσα πρόταση η Π.Ε. Πρέβεζας εισηγείται σειρά μέτρων με τα οποία θα αποφεύγεται ή/και θα μετριαζεται το φαινόμενο των πλημμυρών και οι επιπτώσεις του. Συγκεκριμένα, προτείνεται ο καθαρισμός της κοίτης του Αχέροντα ποταμού, των χειμάρρων και των παραποτάμων του, με στόχο την αποφυγή των πλημμυρών και την προστασία της πεδιάδας του Αχέροντα.</p> <p>Ο καθαρισμός θα περιλαμβάνει κοπή επιλεγμένων κλαδιών από συγκεκριμένες θέσεις, απομάκρυνση κατακλιμένων δένδρων, τοπικές απομακρύνσεις των αποθέσεων ιζημάτων και κυρίως ενίσχυση των αναχωμάτων. Ο καθαρισμός βέβαιο και οι απομακρύνσεις αποθέσεων θα γίνονται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να ελαχιστοποιηθεί η διαταραχή του ποτάμιου οικοσυστήματος.</p> <p>Με το έργο θα προστατευτεί έκταση 60.000 στρ. από τις πλημμύρες των ποταμών Αχέροντα, Κωκκυτού, Μπάλιτζα και των παρακείμενων χειμάρρων, που ζημιώνουν το εγγειοβελτιωτικό έργο του Αχέροντα, τις καλλιέργειες, τις γεωργικές και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, τον ζωικό πληθυσμό και που θέτουν σε κίνδυνο οικισμούς και ανθρώπινες ζωές.</p> <p>Επίσης, με τις ενέργειες απομάκρυνσης κλαδιών ή δέντρων και αφαίρεσης ιζημάτων από επιλεγμένες θέσεις θα εξασφαλιστεί η πλωτότητα του ποταμού, τουλάχιστον για την περιοχή Αμμουδιά – Μεσοπόταμος, κατά μήκος της οποίας μπορούν να αναπτυχθούν δραστηριότητες αναψυχής σε υδάτινα συστήματα (π.χ. βαρκάδα).</p> <p>Μετά την ολοκλήρωση του έργου η Π. Ε. Πρέβεζας θα συνεχίσει να χρηματοδοτεί σε ετήσια βάση αντιπλημμυρικά έργα στον ποταμό Αχέροντα και παραποτάμους και χειμάρρους που καταλήγουν σε αυτόν, όπως άλλωστε γίνεται σε μεγάλο βαθμό και σήμερα για τη συντήρηση των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας (προστασία της όχθης των ποταμών από διάβρωση, ανύψωση αναχωμάτων, καθαρισμοί κ.λπ.).</p> <p>Παράλληλα θα βρίσκεται σε συνεχή συνεννόηση και συνεργασία με τους φορείς της περιοχής ώστε να λαμβάνονται προληπτικά μέτρα, προκειμένου να αποφεύγονται πλημμυρικές καταστάσεις.</p> <p>Με την προτεινόμενη παρέμβαση το πρόβλημα της αντιπλημμυρικής προστασίας της πεδιάδας Αχέροντα για πρώτη φορά θα αντιμετωπιστεί</p>

	<p>συνολικά, με παρεμβάσεις τόσο στον ποταμό Αχέροντα όσο και σε όλους τους παραποτάμους και χείμαρρους της περιοχής. Με τον τρόπο αυτό αποτρέπονται αποσπασματικές ενέργειες του προβλήματος που αποτελεί άλλωστε και ειδικό στόχο του προγράμματος.</p> <p>Στην πρόταση και τον Προϋπολογισμό περιλαμβάνεται και η μελέτη και η υλοποίηση του έργου.</p>
Προϋπολογισμός (€)	3.000.000
Άξονας Παρέμβασης	ΑΠ 4. ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ6: Ανάσχεση των φυσικών κινδύνων και καταστροφών
Ειδικός Στόχος	ΕΣ 4.6.1. Προστασία από δυσμενή καιρικά φαινόμενα για την τοπική παραγωγή (αντιπλημμυρικά κλπ)
Ωριμότητα	Έχει εγκριθεί η ΜΠΕ
Χρονοδιάγραμμα	Περίπου 5 έτη
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	<p>Πολύ κρίσιμο έργο.</p> <p>Συνέργεια με έργα που ήδη υλοποιούνται σε μικρότερη κλίμακα. Συνέργεια και με την πρόταση του ΦΔ για μελέτη περί αμμοληψιών.</p>

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021		2022		2023		2024	
Εξάμηνο	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'	Α'	Β'
Π/Υ (ευρώ)	500.000		500.000		500.000		500.000		500.000		500.000	
Δράση	Μελέτη και προετοιμασία		Κοπή κλαδιών, απομάκρυνση υλικών και ενίσχυση αναχωμάτων									

Δελτίο έργου/δράσης ΔΑ 04.06.02.01

Τίτλος έργου	Προστασία και αποκατάσταση γεωργικής βιοποικιλότητας και εδάφους
Φορέας Πρότασης	Περιφέρεια Ηπείρου
Φορέας Υλοποίησης	Περιφέρεια Ηπείρου
Σύντομη περιγραφή (υφιστάμενη κατάσταση, πρόβλημα που καλείται να λύσει, μεθοδολογία)	<p>Η γεωργία σε μεγάλο βαθμό συμβάλει προσφέροντας θετικές υπηρεσίες στο περιβάλλον. Η ισορροπία ανάμεσα στις γεωργικές δραστηριότητες και το φυσικό περιβάλλον έχει διαταραχθεί τις τελευταίες δεκαετίες η ανάγκη για επαναπροσδιορισμό των ισορροπιών αυτών υπήρξε αντικείμενο των αιτημάτων της κοινωνίας των πολιτών κυρίως σε κεντροευρωπαϊκό επίπεδο και προσδιόρισε σε σημαντικό βαθμό των Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης.</p> <p>Στην Ελλάδα τα χαρακτηριστικά της γεωργικής δραστηριότητας, μικρός κλήρος, πολυκαλλιέργεια, έντονο ανάγλυφο και σημαντικό ποσοστό εκτατικών ή και εγκαταλελειμμένων εκτάσεων οδήγησε στην ύπαρξη γεωργικών εκτάσεων με υψηλές περιβαλλοντικές υπηρεσίες (στην βιοποικιλότητα, το αγροτικό τοπίο, τους φυσικούς πόρους)</p> <p>Με σκοπό την ενίσχυση των θετικών υπηρεσιών της γεωργίας έχουν σχεδιαστεί στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Πολιτικών για την Αγροτική Ανάπτυξη μεγάλοι αριθμός γεωργοπεριβαλλοντικών προγραμμάτων. Στην Ελλάδα έχουν εφαρμοστεί κάποια ειδικά σχεδιασμένα τοπικά γεωργοπεριβαλλοντικά προγράμματα με σαφή στόχευση. Προτείνεται η σχεδίαση ενός τέτοιου προγράμματος για την περιοχή του Αχέροντα.</p> <p>Το έργο θα περιλαμβάνει την πρόσληψη συμβούλου γεωπόνου για την σύνταξη μελέτης για την υλοποίηση μέτρου στο πλαίσιο των γεωργοπεριβαλλοντικών και κλιματικών μέτρων στην περιοχή.</p> <p>α) Καταγραφή της γεωργικής και κτηνοτροφικής εικόνας της περιοχής καταγραφή περιβαλλοντικών θεμάτων, καταγραφή γεωργικής βιοποικιλότητας, εδαφολογικών δεδομένων καταγραφή των απόψεων των γεωργών και κτηνοτρόφων και διαμόρφωση πρότασης για δημιουργία ειδικού μέτρου στην περιοχή.</p> <p>β) Διαβούλευση με τους γεωργούς ώστε να είναι κοινωνικοί και συμμετέχοντες στην πρόταση του υπό υποβολή μέτρου</p> <p>γ) Τελική πρόταση μέτρου και υποβολή στις αρμόδιες υπηρεσίες για ενσωμάτωση στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.</p>
Προϋπολογισμός (€)	150.000
Άξονας Παρέμβασης	Α.Π. 4. Στήριξη παραγωγής τοπικών προϊόντων & σύνδεση με τουριστική δραστηριότητα.
Στρατηγικός Στόχος	ΣΣ6. Ανάσχεση φυσικών κινδύνων και καταστροφών
Ειδικός Στόχος	4.6.2. Προστασία και αποκατάσταση γεωργικής βιοποικιλότητας και εδάφους

Ωριμότητα	Δεν απαιτείται μελέτη
Χρονοδιάγραμμα - προϋπολογισμός	Οκτώ (8) μήνες για την καταγραφή και το προσχέδιο πρότασης, δύο (2) μήνες για την διαβούλευση και δύο (2) μήνες για το τελικό σχέδιο μέτρου.

Χρονοδιάγραμμα – προϋπολογισμός σε πίνακα

Έτος	2019		2020		2021	
	A'	B'	A'	B'	A'	B'
Εξάμηνο						
Π/Υ (ευρώ)		50.000	50.000	50.000		
Δράση						

Ενότητα 7. Φορείς υλοποίησης και σύστημα διακυβέρνησης

7.1 Δυνητικοί δικαιούχοι των δράσεων (φορείς υλοποίησης)

Οι δυνητικοί δικαιούχοι των προτεινόμενων δράσεων ορίζονται με βάση τις αρμοδιότητες και τον καταστατικό σκοπό κάθε φορέα και αναλύονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Οι Δήμοι (Σουλίου, Πάργας και Δωδώνης) και τα νομικά τους πρόσωπα, οι οποίοι έχουν αρμοδιότητες που προκύπτουν από το θεσμικό πλαίσιο των ΟΤΑ α' βαθμού (ΔΚΚ, Καλλικράτης κλπ) και οι οποίοι κατά κανόνα έχουν αρμοδιότητα υλοποίησης έργων και παρεμβάσεων εντός των διοικητικών τους ορίων και επί δημοτικών εκτάσεων.
- Η Περιφέρεια Ηπείρου (και τα νομικά της πρόσωπα), η οποία έχει αρμοδιότητες που προκύπτουν από το θεσμικό της πλαίσιο (ιδίως ο ν. 3852/2010- Καλλικράτης) και κατά κανόνα έχει αρμοδιότητα σχεδιασμού/προγραμματισμού αναπτυξιακών, χωροταξικών και λοιπών ρυθμιστικών δράσεων για όλη την Ήπειρο και έργων αρμοδιότητας Β' βαθμού αυτοδιοίκησης (οδικά/συγκοινωνιακά/λιμενικά, διαχείριση/προστασία υδάτων, αντιπλημμυρικά/πρόληψη καταστροφών, τουριστικά, αθλητικά κλπ).
- Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού μέσω των Εφοριών Αρχαιοτήτων Πρέβεζας και Θεσπρωτίας για έργα πολιτιστικού ενδιαφέροντος.
- Ο Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Καλαμά – Αχέροντα - Κέρκυρας, για δράσεις σχεδιασμού και διαχείρισης προστατευόμενης περιοχής, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.
- Οι Αναπτυξιακές Εταιρείες ΟΤΑ (ΗΠΕΙΡΟΣ – ΕΤΑΝΑΜ) για δράσεις αναπτυξιακές και για δράσεις προώθησης συνεργατικών σχημάτων των τοπικών επιχειρήσεων, αλλά και για διαχείριση δράσεων επιχειρηματικής δραστηριότητας ως ΟΤΔ.
- Λοιποί τοπικοί δημόσιοι και λοιποί φορείς στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, όπως οι Διευθύνσεις Δασών Θεσπρωτίας και Πρέβεζας.
- Ιδιωτικοί φορείς και επιχειρήσεις για δράσεις συμβατών «κρατικών ενισχύσεων».

Οι δράσεις που απευθύνονται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις θα αποτελούν διακριτό τμήμα του προγράμματος κατά την εφαρμογή του και θα υλοποιηθούν ως δράσεις κρατικών ενισχύσεων με βάση εγκεκριμένα καθεστώτα (π.χ. de minimis) μέσω ειδικής πρόσκλησης που θα απευθύνεται στις επιχειρήσεις της περιοχής παρέμβασης από ενδιάμεσο φορέα κρατικών ενισχύσεων.

Δεδομένου ότι σημαντικός αριθμός από τις προτεινόμενες δράσεις του Προγράμματος απαιτούν ενέργειες προετοιμασίας – ωρίμανσης (μελέτες, χωροθετήσεις /αδειοδοτήσεις, τεύχη δημοπράτησης), οι ανωτέρω φορείς (με την υποστήριξη της ΜΟΔ αε και των ΑΑΕΟΤΑ) οφείλουν να ξεκινήσουν άμεσα τις ενέργειες αυτές προκειμένου να είναι έγκαιρα «ώριμες» για χρηματοδότηση.

7.2 Σύστημα διακυβέρνησης – εμπλεκόμενοι φορείς – συντονιστικός τοπικός φορέας

Το σύστημα διακυβέρνησης της εφαρμογής του Προγράμματος, θα προσαρμοστεί στις σχετικές οδηγίες για την εφαρμογή των ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων κατά την περίοδο 2021 –

2027. Σύμφωνα με την σχετική Εγκύκλιο ΑΠ 81168 / ΕΥΣΣΑ 1796 / 30/7/2015 του ΥΟΙΑΝ για την περίοδο 2014 – 2020 για την περίπτωση ΟΧΕ **αρμόδιοι φορείς για τη διαχείριση** είναι οι Διαχειριστικές Αρχές (ΔΑ) των ΕΠ και Ενδιάμεσοι φορείς. Ως **Φορείς Στρατηγικής** μπορούν να οριστούν κεντρικός φορέας, περιφερειακές αρχές ή διαπεριφερειακό συντονιστικό όργανο, αστικές αρχές (στην περίπτωση της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης) και τοπικοί αναπτυξιακοί φορείς όπως οργανισμοί και νομικά πρόσωπα των ΟΤΑ .

Σύμφωνα με την ως άνω εγκύκλιο φορείς που μπορούν να αναλάβουν τον σχεδιασμό ή και την υλοποίηση της στρατηγικής της περιοχής της ΟΧΕ είναι:

- Υπο-περιφερειακές αρχές (Δήμοι, συμπράξεις Δήμων, περιφερειακές διοικητικές δομές κ.α.), με θεσμικά κατοχυρωμένη διοικητική αρμοδιότητα
- Εταιρικά σχήματα (σχήματα συνεργασίας περιφερειακών και τοπικών αρχών/ δημόσιων ή /και ιδιωτικών εταιρειών/επαγγελματικών ενώσεων και επιμελητηρίων) που θα εκπροσωπούν λειτουργικές περιοχές ή περιοχές με ειδικά χαρακτηριστικά με επικεφαλής φορείς ή οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού
- Κεντρικός και περιφερειακός φορέας (Υπουργεία, εποπτευόμενοι φορείς Υπουργείων, Υπηρεσίες, Φορείς της Περιφέρειας)

Για το σχεδιασμό της στρατηγικής του Προγράμματος, **στη βάση της από 09.02.2017 Προγραμματικής Σύμβασης**, με εταίρους/συμβαλλόμενους τους **Δήμους Σουλίου και Πάργας, την Περιφέρεια Ηπείρου, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, τον Φορέα Διαχείρισης Αχέροντα – Καλαμά – Κέρκυρας, την ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΑΕ ΟΤΑ και την ETANAM ΑΑΕΟΤΑ**, λειτούργησαν τα ακόλουθα όργανα:

- **Ομάδα Σχεδιασμού**, με συμμετοχή εκπροσώπων των συμβαλλόμενων φορέων αλλά και άλλων επιστημονικών φορέων και την υποστήριξη Ομάδας έργου της ΜΟΔ αε
- **Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης**, όπου συμμετείχαν εκπρόσωποι από όλους τους συμβαλλόμενους φορείς στην Π.Σ. και η οποία είχε και την ευθύνη των αποφάσεων με ομόφωνες αποφάσεις.

Μέσω διαβούλευσης με πρωτοβουλία της Περιφέρειας και με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων της Προγραμματικής Σύμβασης **θα προσδιοριστεί το τελικό σχήμα διακυβέρνησης της ΟΧΕ** όσο και ο τρόπος εξειδίκευσης και επικαιροποίησης της στρατηγικής, με βάση και τις κατευθύνσεις της Π.Π. 2021 – 2027.

Προκειμένου να υποστηριχθεί η διαδικασία ωρίμανσης των επιλεχθέντων παρεμβάσεων ώστε έγκαιρα να μπορεί να διασφαλιστεί η συγχρηματοδότηση της κύριας φάσης του Προγράμματος, προτείνεται να δημιουργηθεί **ως συντονιστικός φορέας ένας μεταβατικός αναπτυξιακός μηχανισμός**, ο οποίος θα συντίθεται από εξουσιοδοτημένα στελέχη των αναπτυξιακών Εταιρειών ΟΤΑ που συμμετείχαν στην Προγραμματική Σύμβαση, της ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΑΕ ΟΤΑ και της ETANAM ΑΑΕΟΤΑ. Τα στελέχη αυτά δύναται να έχουν ως έδρα της δραστηριοποίησής τους στην περιοχή παρέμβασης του Προγράμματος (σε δημοτικά κτίρια που θα τους παραχωρήσουν οι δήμοι) ή στα γραφεία των Αναπτυξιακών Εταιρειών. Ο μηχανισμός αυτός δύναται να συνεπικουρείται από τη ΜΟΔ αε σε συνέχεια της δραστηριοποίησής της για τη σύνταξη του Προγράμματος.

Κατά την ως άνω αναφερόμενη διαβούλευση και μετά την οριστικοποίηση του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης της Προγραμματικής Περιόδου 2021 – 2027, θα οριστικοποιηθεί τόσο το σχήμα της στρατηγικής και του σχεδίου δράσης όσο και ο τρόπος διαχείρισης/παρακολούθησης της εφαρμογής (είτε η ΕΥΔ της Περιφέρειας είτε άλλος τοπικός μηχανισμός).

Δεδομένου ότι η περιοχή Αχέροντα αποτελεί ήδη έναν ημερήσιο προορισμό με πολύ σημαντική επισκεψιμότητα, κυρίως από τους τουρίστες της παράκτιας ζώνης του Ιονίου, και με το μεγαλύτερο ποσοστό της δραστηριότητας και της δυναμικής να αναπτύσσεται στην περιοχή των στενών – πηγών Αχέροντα, κρίνεται σκόπιμο να δημιουργηθεί ένα τοπικό σχήμα που θα συμμετέχουν οι τοπικές επιχειρήσεις και το οποίο με τη συνδρομή των δήμων και της Περιφέρειας θα διαχειρίζεται το προσφερόμενο «τουριστικό προϊόν» της περιοχής. Το σχήμα αυτό μπορεί να έχει τη μορφή Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας (ΑΜΚΕ) με (εθελοντική) συμμετοχή του συνόλου των τοπικών επιχειρήσεων, τουλάχιστον όσων δραστηριοποιούνται στην περιοχή των στενών – πηγών Αχέροντα. Λαμβάνοντας υπ' όψη παλιότερες προσπάθειες δημιουργίας και δραστηριοποίησης «Τοπικού Συμφώνου Αχέροντα» θα ήταν χρήσιμο να καταγραφούν οι θετικές και αρνητικές εμπειρίες από αυτό το εγχείρημα. Η προσπάθεια αυτή βέβαια έγινε σε χρόνο που οι συνθήκες ανάπτυξης της τοπικής τουριστικής επιχειρηματικότητας ήταν πιθανά σε ανώριμη φάση. Το σχήμα αυτό θα αποτελεί και τον «φορέα λειτουργίας» της περιοχής.

Σε κάθε περίπτωση όμως στο πλαίσιο των «πρόδρομων δράσεων» έχει συμφωνηθεί να συνταχθεί με ευθύνη της Περιφέρειας Ηπείρου (πιθανά μέσω της ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΑΕ ΟΤΑ) μία πολύ συγκεκριμένη «Μελέτη οργάνωσης και άσκησης των τουριστικών δραστηριοτήτων» στην περιοχή των στενών και εκβολών του Αχέροντα, με αιχμή την περιοχή των στενών. Στη βάση της μελέτης αυτής θα τεθούν πολύ συγκεκριμένες προδιαγραφές άσκησης των δραστηριοτήτων, που το τοπικό σχήμα των επιχειρηματιών θα ενσωματώσει στον «κανονισμό λειτουργίας» του.

Ενότητα 8. Διαδικασίες αναθεώρησης – επικαιροποίησης του Προγράμματος

8.1 Αναθεώρηση – επικαιροποίηση του Προγράμματος μετά τη λήξη της Προγραμματικής Σύμβασης

Μετά το τέλος του 2018, η διάρκεια της Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών λήγει και επομένως δεν έχουν τυπική ισχύ τα όργανα διοίκησης και παρακολούθησής της.

Δεδομένου ότι η διαδικασία ωρίμανσης των δράσεων και διασφάλισης χρηματοδότησης είναι δυναμική και ότι δεν είναι διασφαλισμένη η χρηματοδότηση των προβλεπόμενων δράσεων, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί διαδικασία επανεξέτασης (αναθεώρησης ή/και επικαιροποίησης) του Προγράμματος.

Η ανάγκη αναθεώρησης του παρόντος Προγράμματος δύναται να προκύψει εξ αιτίας των παρακάτω λόγων:

- Ανάγκη αναδιάρθρωσης του τεύχους του Προγράμματος προκειμένου να ανταποκριθεί στις προδιαγραφές/προϋποθέσεις μελλοντικών προσκλήσεων ένταξης σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα
- Διαφοροποίηση κάποιων δράσεων λόγω ένταξής τους για χρηματοδότηση (πρόδρομες ενέργειες)
- Εκπόνηση οριστικών μελετών για έργα που θα διαφοροποιήσουν τον προϋπολογισμό ή και το αναλυτικό περιεχόμενό τους
- Διαφοροποιήσεις που θα προέλθουν κατά τη διαδικασία αδειοδότησης κάποιων έργων
- Απόσυρση κάποιων δράσεων λόγω τροποποίησης του προγραμματισμού του φορέα υλοποίησής τους
- Παρουσίαση νέων δεδομένων και απόψεων από εμπλεκόμενους φορείς.

Ως επικαιροποίηση νοείται η ενσωμάτωση μελλοντικών δεδομένων που προέρχονται από τις ενέργειες ωρίμανσης των δράσεων (μελέτες, αδειοδοτήσεις) καθώς και της απόσυρσης κάποιων επί μέρους δράσεων του αναλυτικού σχεδίου δράσης λόγω διαφοροποίησης του προγραμματισμού του φορέα υλοποίησης.

Στις περιπτώσεις αυτές η επικαιροποίηση δεν απαιτεί διαβούλευση με το σύνολο των φορέων της Εταιρικής σχέσης (συμβαλλόμενοι στην Προγραμματική Σύμβαση).

Αν όμως κριθεί ως αναγκαία η αναθεώρηση της στρατηγικής του προγράμματος αλλά και της περιοχής παρέμβασης, ακόμα και η σύνθεση της Εταιρικής Σχέσης, τότε ακολουθούνται οι προβλεπόμενες διαδικασίες αναθεώρησής του.

8.2 Διαδικασία και αρμοδιότητες για μελλοντικές αναθεωρήσεις – επικαιροποιήσεις του Προγράμματος

Οι συμβαλλόμενοι φορείς που συνθέτουν την Εταιρική Σχέση του σχεδιασμού και της υλοποίησης του Προγράμματος συνεχίζουν και μετά τη λήξη της ισχύος της Προγραμματικής

Σύμβασης να αποτελούν την Εταιρική Σχέση για την εφαρμογή του. Επομένως αποτελούν και τους φορείς που θα πρέπει να έχουν λόγο στην όποια αναθεώρηση – επικαιροποίηση του Προγράμματος. Επίσης η Ομάδα Σχεδιασμού συνεχίζει να υφίσταται και μετά τη λήξη της Προγραμματικής Σύμβασης αποτελούμενη από τα μέλη της που προέρχονται από τους συμβαλλόμενους φορείς καθώς και την ομάδα υποστήριξης του σχεδιασμού από τη ΜΟΔ. Η Ομάδα Σχεδιασμού με την ως άνω περιορισμένη σύνθεσή της αναφέρεται στη συνέχεια ως Ομάδα Αναθεώρησης.

Η ανάγκη επικαιροποίησης δύναται να διαγνωστεί από οποιοδήποτε μέλος της Εταιρικής Σχέσης. Στην περίπτωση αυτή το κάθε μέλος που έχει νεώτερα δεδομένα που διαφοροποιούν το κείμενο του Προγράμματος, αποστέλλει τα δεδομένα αυτά στα μέλη της Ομάδας αναθεώρησης που συνεχίζουν να έχουν την ευθύνη ανασχεδιασμού του. Η ενσωμάτωση των νεώτερων δεδομένων πραγματοποιείται σε ετήσια βάση (στο τέλος του έτους) από την Ομάδα Αναθεώρησης ή όποτε απαιτηθεί.

Δεδομένου όμως ότι η πρωτοβουλία για τη σύνταξη του προγράμματος προήλθε από τους φορείς της αυτοδιοίκησης (δήμοι Σουλίου και Πάργας, Περιφέρεια Ηπείρου, εφεξής «κύριοι εταίροι») και οι οποίοι έχουν και την αρμοδιότητα αναπτυξιακού σχεδιασμού για την περιοχή ευθύνης τους (σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία και ιδίως τα ν.3852/2010, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει), οποιαδήποτε πρωτοβουλία πιθανής αναθεώρησης θα πρέπει να προέλθει από τους φορείς αυτούς.

Η διαδικασία για την αναθεώρηση του Προγράμματος είναι η ακόλουθη:

- Διάγνωση της ανάγκης αναθεώρησης από κύριο φορέα της αυτοδιοίκησης
- Σύμφωνη γνώμη για την μελλοντική αναθεώρηση από τους λοιπούς κύριους εταίρους της αυτοδιοίκησης
- Ενεργοποίηση/αναμόρφωση της Ομάδας Αναθεώρησης (επικαιροποίηση των αποφάσεων ορισμού τους αν απαιτείται)
- Σύνταξη του σχεδίου αναθεωρημένου Προγράμματος
- Αποστολή σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της Προγραμματικής Σύμβασης για παροχή γνώμης ή σχολίων εντός ορισθείσας προθεσμίας
- Ενσωμάτωση των σχολίων από την Ομάδα Αναθεώρησης
- Έγκριση του αναθεωρημένου Προγράμματος από τα συλλογικά όργανα των κύριων φορέων της αυτοδιοίκησης και αποστολή σου σε όλα τα μέρη της Εταιρικής Σχέσης.

Δεδομένου ότι οι απαιτήσεις εφαρμογής του προγράμματος διαμορφώνονται και βάσει των προβλέψεων/προϋποθέσεων των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων στα οποία θα υποβληθούν για ένταξη, τόσο η Εταιρική Σχέση όσο και η αναθεώρηση του Προγράμματος θα διαμορφωθούν ώστε να καλύπτουν τις προϋποθέσεις αυτές.

Οι φορείς υλοποίησης των δράσεων του Προγράμματος αναλαμβάνουν την ευθύνη της «ωρίμανσης» των έργων που απαιτούν μελέτες και αδειοδοτήσεις – εγκρίσεις για την υλοποίησή τους, με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία. Η ωρίμανση των έργων, που εμφανίζονται στο αναλυτικό σχέδιο δράσης ως ανώριμα αποτελεί μια από τις πλέον κρίσιμες προϋποθέσεις για την διεκδίκηση της χρηματοδότησης του Προγράμματος από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.

Ενότητα 9. Βιβλιογραφία – Πηγές

I. Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)

- 1) Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014 – 2020 (ΕΣΠΑ -Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020), ΥΠΟΙΑΝ, ΓΓΔΕ- ΕΣΠΑ, Αθήνα, Μάιος 2014
- 2) ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ LEADER ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014-2020), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Τελική έκδοση 2014
- 3) ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σχεδιασμού, υλοποίησης και παρακολούθησης των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων ως εργαλείων Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, ΥΠΟΙΑΝ, ΕΥΣΑΑ, 2015

II. Επιχειρησιακός σχεδιασμός ΟΤΑ α' και Β' βαθμού

- 1) ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ 2015-2019 – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, Μάιος 2015
- 2) Επιχειρησιακό στρατηγικό Σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης Περιφέρειας Ηπείρου, Περιφέρεια Ηπείρου, Αύγουστος 2011
- 3) Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης νομού Πρέβεζας 2007 – 2013, Νομ. Αυτοδιοίκηση Πρέβεζας - ΕΤΑΝΑΜ, 2006
- 4) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Σουλίου 2012 – 2014, Παραμυθιά, 2012
- 5) Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER ΕΤΑΝΑΜ ΑΑΕΟΤΑ, Πρέβεζα 2016
- 6) Τοπικό Πρόγραμμα CLLD/LEADER ΕΤΑΝΑΜ ΑΑΕΟΤΑ, Ιωάννινα 2016

III. Θεσμικό πλαίσιο προστασίας περιβάλλοντος περιοχής Αχέροντα

- 1) Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Περιοχής Δέλτα και Στενών Αχέροντα, Ν. Α. Πρέβεζας, Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών - ΥΠΕΧΩΔΕ, Δεκέμβριος 2001

IV. Υπουργείο Πολιτισμού και Πολιτισμού – Εφορίες Αρχαιοτήτων

- 1) ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΟΠΟΣ ΚΟΙΤΗΣ ΑΧΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΩΝ ΤΟΥ ΚΩΚΥΤΟΥ ΚΑΙ ΒΟΥΒΩΠΟΤΑΜΟΥ, ΕΦΑ Πρέβεζας, 2016
- 2) Υπόμνημα αρχαιολογικών θέσεων Π.Ε. Θεσπρωτίας, ΕΦΑ Θεσπρωτίας, 2016